

Lemvig Kommune

Natur og Miljøafdelingen
Rådhusgade 2
7620 Lemvig

§ 12-miljøgodkendelse af

Store Vestergård

Fabjergvej 90
7620 Lemvig

Miljøgodkendelse udarbejdet af Lemvig Kommune med bistand fra:

NIRAS A/S
Bavnehøjvej 12
Postboks 122
DK-6701 Esbjerg V

Telefon 7513 5022
Telefax 7513 4968
E-mail niras@niras.dk
Web www.niras.dk

CVR-nr. 37295728
Tilsluttet F.R.I

Udgave nr.:

Version: V_A

Dato: 3. november 2011

Forfatter:

Anette Ehlers og Jane Kirkegaard

Kvalitetskontrol:

Christian Damgaard Andersen

Godkendt af:

Anders C. Bjørnshave-Hansen

Sag nr. og filnavn:

S:\Kim\Niras\Fabjergvej 90\§ 12 - Fabjergvej 90.docx

Indholdsfortegnelse

DATABLAD.....	5
1. RESUMÉ OG SAMLET VURDERING	6
1.1. BESKRIVELSE AF PROJEKTET.....	8
1.2. AREALHØRING AF STRUER KOMMUNE	8
1.3. AFGØRELSE.....	9
1.4. IKKE TEKNISK RESUMÉ	10
1.5. VILKÅR FOR GODKENDELSEN	13
1.5.1. GENERELT	13
1.5.2. PRODUKTION	13
1.5.3. AREALANVENDELSE.....	15
1.5.4. KONTROLVILKÅR OG EGENKONTROL.....	16
1.5.5. ANDRE VILKÅR	16
1.6. OFFENTLIGHED.....	17
1.7. KLAGERET	19
2. GENERELLE FORHOLD	20
2.1. BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET.....	20
2.2. MEDDELELSESPLIGT - ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD	20
2.3. GYLDIGHED.....	21
2.4. RETSBESKYTTELSE.....	21
2.5. REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN.....	21
3. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	23
3.1. BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.	23
3.2. PLACERING I LANDSKABET.....	27
4. HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT.....	28
4.1. HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING OG DRIFT	28
4.2. VENTILATION.....	33
4.3. FODRING.....	33
4.4. ENERGI- OG VANDFORBRUG	35
4.5. SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND.....	37
4.6. AFFALD.....	38
4.7. RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER.....	39
4.8. DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD.....	39
5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDBTERING	40
5.1. GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER	40
5.2. FLYDENDE HUSDYRGØDNING	41
5.3. FASTGØDNING INKL. DYBSTRØELSE	42
5.4. ANDEN ORGANISK GØDNING	42
6. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	42
6.1. AMMONIAK OG NATUR.....	42
6.2. LUGT	48
6.3. FLUER OG SKADEDYR.....	50
6.4. TRANSPORT.....	50
6.5. STØJ.....	53
6.6. STØV	53
6.7. LYS	54
7. PÅVIRKNING FRA AREALERNE.....	55
7.1. AREALOVERSIGT	55

7.2.	UDSPREDNINGSAREALERNE.....	66
7.3.	PÅVIRKNING AF VANDLØB OG SØER	72
7.4.	KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND	75
7.5.	NATURREDEGØRELSE.....	75
7.6.	PÅVIRKNING AF NATURA 2000 OG ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSKRAV (BILAG IV-ARTER) 82	
8.	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) – SAMLET VURDERING.....	90
9.	ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET.....	91
10.	HUSDYRBRUGETS OPHØR	91
11.	EGENKONTROL OG DOKUMENTATION.....	91
13.	LITTERATUR.....	94
14.	OVERSIGT OVER FIGURER OG TABELLER.....	95
15.	BILAG 1: BESKRIVELSE AF NATURA 2000 OMRÅDER.....	97
15.1.	NATURA 2000 OMRÅDE NR. 28: AGGER TANGE, NISSUM BREDNING, SKIBSTED FJORD OG AGERØ 97	
15.2.	OMRÅDE NR. 65: NISSUM FJORD	101
15.3.	OMRÅDE NR. 224: FLYNDER Å OG HEDER I KLOSTERHEDE PLANTAGE	106
16.	BILAG 2: BAT-BEREGNING VEDR. AMMONIAKEMISSION.....	109
17.	BILAG 3: BEREDSKABSPLAN	111
18.	BILAG 4: BEREGNING AF NITRATUDVASKNING FRA OVERFLADEVAND	122
19.	BILAG 5: BEREGNING AF FOSFORPÅVIRKNING FRA OVERFLADEVAND.....	124
20.	BILAG 6: AREALHØRING I STRUER KOMMUNE.....	126

Datablad

Ansøger	Torben Hauskov, Højbjergvej 28, 7620 Lemvig
Bedriftens adresse	Fabjergvej 90, 7620 Lemvig
Husdyrbrugets navn	Store Vestergård
Matrikelnummer	41a, Dal Anneksgård, Fabjerg, m.fl.
Virksomhedens art	Svin
Ejer	Torben Hauskov
CVR-nummer	29304823
CHR-nummer	54738
P-nummer	1003525112
Kontaktperson	Torben Hauskov Telefon: 9786 3801 Mobil: 6154 0101 E-mail: anoermark@hotmail.com
Tilsynsmyndighed	Lemvig Kommune

1. Resumé og samlet vurdering

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Lemvig Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget.

Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen og arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, virksomheden forventes at have på omgivelserne.

---

godkendelsen med vilkår

1.1. Beskrivelse af projektet

Torben Hauskov ejer ejendommen Store Vestergård, Fabjergvej 90. Der har på ejendommen tidligere været drevet kvægbedrift, men der drives i dag ikke dyrehold på ejendommen. Ejendommen er beliggende imellem Lemvig og Fabjerg i et område med mange landbrug udenfor landskabelige interesseområder.

Torben Hauskov ønsker at etablere en svineproduktion på ejendommen. Svinebesætningen skal bestå af 2.150 årssøer med pattegrise til 7,3 kg samt 10.000 smågrise fra 7,3 – 12 kg svarende til i alt 509,51 DE.

I forbindelse med etablering af svineproduktion på Fabjergvej 90 opføres der en ny drægtighedsstald på ca. 3.840 m², ny farestald på ca. 4.220 m², ny vaskeplads, en ny 4.000 m³ gyllebeholder samt renovering af en kvægstald til løbeafdeling til svin. I forbindelse med etableringen af den nye drægtighedsstald nedrives flere ældre stald- og lagerbygninger.

Alle smågrise overføres til andre ejede ejendomme ved 7,3 kg. Der søges om tilladelse til 10.000 producerede smågrise årligt fra 7,3-12 kg på adressen som nurseryafdeling. Smågrisene afsættes til Brydebølgevej og Højbjergvej. Polte indkøbes og opstaldes i karantæne på Bloksgårdvej. Der lejes pt. en sostald, og disse søer ønskes, foruden søerne på Brydebølgevej, flyttet til de nye stalde, da ingen af de 2 nævnte besætninger opfylder velfærdskravet om løsgående, drægtige søer fra år 2013.

1.2. Arealhøring af Struer Kommune

Da en række af husdyrbrugets udbringningsarealer (33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 38-1, 39-0, 39-1, 40-0, 43-0, 43-1, 44-0 og 45-0) samt to ikke-udbringningsarealer (40-1 og 42-0) er helt eller delvist beliggende i Struer Kommune, er der blevet foretaget en høring af arealerne ved Struer Kommune i overensstemmelse med husdyrbekendtgørelsens § 21.

Arealerne er alle beliggende i nitratklasse 2, hvilket er behandlet under afsnittet udbringningsarealerne - nitrat-klasser sammen med de øvrige arealer beliggende i Lemvig Kommune. Herudover er mark 40-0 beliggende i fosforklasse 3, hvilket er behandlet med de øvrige arealer i afsnittet udbringningsarealer – fosforklasser. Ingen af arealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde.

Struer Kommune har stillet vilkår til driften af arealerne. Enkelte vilkår er sammenfaldende med vilkår stillet af Lemvig Kommune, hvorimod vilkår vedr. ændring i ejerforhold er specifikt for arealer i Struer Kommune. Den fulde redegørelse fra Struer Kommune kan ses i bilag 6. Redegørelsen fra Struer Kommune er lavet på baggrund af version 6 og således ikke med de seneste ændringer i ansøgningen, som den endelige version 9. Ændringerne fra version 6 til 9 er dog ikke direkte relateret til arealerne i Struer Kommune. Ændringer vedr. nitratudvaskning, dyretryk og fosforoverskud er worst case i version 6, og Struer Kommune oplyser, at redegørelsen fortsat er gældende.

1.3. Afgørelse

Lemvig Kommune godkender hermed etablering af svineproduktion med et dyrehold på 509,51 DE samt byggeri af ny drægtighedsstald, ny farestald, renovering af stald til løbeafdeling, ny vaskeplads samt opførsel af ny 4.000 m³ gyllebeholder.

Miljøgodkendelsen er givet på vilkår, der har til hensigt at beskytte den omgivende natur og miljø.

Samtidig meddeles dispensation til placering af drægtighedsstalden ca. 18 m fra naboskel samt farestalden ca. 19 m fra naboskel. Dispensation meddeles efter § 9 stk. 3 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Desuden meddeles efter samme paragraf dispensation for placering af drægtighedsstalden ca. 5 m fra vandboring.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen det, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige påvirkninger af miljøet, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

På Lemvig Kommunes vegne den 7. november 2011.

Kim Sandahl

miljømedarbejder

1.4. Ikke teknisk resumé

Resultaterne af de væsentligste miljøpåvirkninger kan ses herunder.

Transport

Antallet af årlige transporter til og fra ejendommen bliver ca. 1.059 stk. Hovedparten udgøres af transporter med gylle, som primært er begrænset til at foregå i forårsmånederne.

En del af udbringningsarealerne er beliggende mindre end 200 m fra byzone ved Lemvig samt Rom og sommerhusområde ved Toftum Bjerger. Jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen må flydende husdyrgødning ikke udbringes på lør-, søn- og helligedage på arealer mindre end 200 m fra byzone, sommerhusområde, og områder i landzonen, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Følgende arealer er omfattet af Husdyrgødningsbekendtgørelsens restriktioner: 34-0, 35-0, 43-1, 44-0, 45-0, 46-0, 52-0, 62-0, 91-0, 92-0, 93- og 94-0. Lemvig Kommune vurderer, at Husdyrgødningsbekendtgørelsen er tilstrækkeligt til at mindske gener vedr. udbringning på disse arealer, der stilles derfor ikke skærpende vilkår for disse arealer.

Lemvig Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener for omgivelserne forbundet med transporter såvel til og fra ejendommen som til udspretningsarealerne.

Ammoniak

I www.husdyrgodkendelse.dk er der beregnet en samlet ammoniakemission fra anlægget på 5.327,15 kg N/år. Beregningerne viser, at ammoniakemissionen ved udvidelsen er 5,82 kg N/år mindre end kravet.

Lemvig Kommune vurderer med baggrund i www.husdyrgodkendelse.dk og de tilhørende beregninger, at det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt. Dette skyldes, at der i den nye løbeafdeling og den nye farestald installeres gylleforsuring med en ammoniakreducerende effekt på 60 %. I praksis forsures gyllen i den nye drægtighedsstald også, dette er dog ikke anvendt som et virkemiddel. Tilsvarende installeres gyllekøling i løbe/drægtighedsstalden, for at udnytte den indvundne varme i besætningen, hvilket ligeledes ikke er anvendt som virkemiddel og derfor ikke er tastet ind i ansøgningen.

Der er foretaget ammoniakdepositionsberegning til det nærmeste ammoniakfølsomme naturareal, et § 7 overdrev ca. 1.300 m vest for anlægget. Merdepositionen til overdrevet er på 0,1 kg N/ha/år. Lemvig Kommune vurderer at dispositionen er så lille, at der ikke er argumenter for at fravige det generelle beskyttelsesniveau i forhold til reduktion af ammoniakemission fra anlægget.

Nitratudvaskning og overfladevand

Alle husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplandet til meget kvælstofsårbart Natura-2000 område, dels Nissum Fjord (100,7 ha) og dels Nissum Bredning (460,4 ha). Arealerne, der afvander til Nissum Fjord, ligger i nitratklasse 3 og har et reduktionspotentiale på 0-50 %, imens arealerne, der afvander til Nissum Bredning, ligger i nitratklasse 2. Reduktionspotentialet for disse arealer er 51-75 %. Dyretryk på arealerne er 1,37 DE/ha, hvilket i www.husdyrgodkendelse.dk er beregnet svarende til en udvaskning på 53,4 kg N/år ved brug af 5,10 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav.

Lemvig kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte overfladevandet.

Nitratudvaskning og grundvand

33,53 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, hvor der er krav til en maksimal udvaskning af nitrat til grundvand. Udvasningen ligger i ansøgt drift på 48-60 mg nitrat/l. Ifølge Farm-N's beregninger er dette en reduktion i forhold til nudrift på 6-7 mg N/l. Nudriften tager udgangspunkt i den udbragte mængde husdyrgødning til arealerne fra produceret husdyrgødning fra ansøgers andre ejendomme samt tilført mængde husdyrgødning. Hermed er kravet om ingen merbelastning, såfremt udvasningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/l i den ansøgte drift, overholdt.

Lemvig Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte grundvandet mod udvaskning af kvælstof.

Fosfor

Med den ansøgte udvidelse af husdyrbruget vil summen af fosfor i husdyrgødningen, der udbringes på udspretningsarealerne være 17.712,83 kg P/år svarende til en gennemsnitlig tilførsel af fosfor på 31,6 kg P/ha/år. Afgrøderne vil ifølge beregninger og notat fra Skov og Naturstyrelsen ang. "Standardsædskifter og referencesædskifter" fraføre 25,1 kg P/ha/år i gennemsnit. Der er dermed et gennemsnitligt fosforoverskud på 6,5 kg P/ha/år.

Kravet om P-overskud er overholdt jf. beregninger i ansøgningssystemet.

Lemvig Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte miljøet i det konkrete tilfælde.

Nabopåvirkning – Lugt, støv og støj

Lugten fra husdyrholdet vil iflg. beregninger i www.husdyrgodkendelse.dk kunne være generende for beboere i beboelseshuse i landzone inden for ca. 196 meter fra anlægget. Den nærmeste naboejendom uden landbrugspligt (Anneksvej 1) er beliggende ca. 600 meter fra husdyrbruget på Fabjergvej 90. Geneafstanden til samlet bebyggelse er på ca. 514 meter. Nærmeste samlede bebyggelse er Fabjerg ca. 1.400 meter øst for anlægget. Geneafstanden til byzone er ca. 707 meter og nærmeste byzone ligger ca. 1.900 meter nordvest ejendommen (Lemvig). Da alle geneafstande er overholdt, vurderes det, at der ikke vil være problemer med lugtgener fra ejendommen.

Der vurderes, at der ikke vil forekomme støvgener, som kan være til gene for omgivelserne.

Drift af et husdyrbrug medfører støj. Foderblanding foregår indendørs, hvorved støj herfra minimeres væsentligt. Ansøger oplyser, at der vil være multistepstyret ventilation og frekvensstyring i de nye stalde. Støj fra ventilationsanlægget må påregnes hele døgnet, dog generelt mindre i aften og nattetimerne, da ventilationsanlægget her kører mindre. Det vurderes, at udvidelsen ikke vil være forbundet med væsentlige støjgener for omgivelserne.

BAT

I miljøgodkendelsen er der redegjort for BAT samt vurdering i respektive afsnit med samlet vurdering afslutningsvis. Husdyrbruget har implementeret ledelses- og kontrolrutiner for styring af miljøforholdene og de anvendte teknologier.

Husdyrbruget tilsætter fytase til grisenes foder, og optimerer på den måde dyrenes fosfuroptagelse. Desuden anvendes fasefodring, så dyrenes foder tilpasses dyrenes behov.

Husdyrbrugets el- og vandforbrug svarer til det forventelige forbrug ud fra normalt.

Lemvig Kommune har mht. staldsystemer beregnet et niveau for maksimal ammoniakemission ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Husdyrbrugets samlede ammoniakemission holder sig under dette niveau bl.a. ved at der etableres gylleforsuring i den nye løbeafdeling og den nye farestald med 60 % ammoniakreduktion.

Der er ligeledes mht. fosfor beregnet et niveau for maksimal indhold af lager ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Lemvig Kommune har beregnet og vurderet, at husdyrbruget overholder Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier.

Den nye gyllebeholder forventes overdækket, dette er dog ikke anvendt som et virkemiddel, hvorfor det ikke fastholdes med vilkår. Tømning af gyllebeholder i forbindelse med udbringning foregår med gyllevogn med sugetårn og overløbs-sikring. Gylle udbringes dels vha. slangeudlægning og dels ved nedfældning.

Lemvig Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at Fabjergvej 90 samlet lever op til BAT vedr. management, fodring, vand/energi, staldteknologi, opbevaring/behandling samt udbringning af husdyrgødning.

1.5. Vilkår for godkendelsen

Godkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for husdyrbrugets drift, indretning og kontrol. Vilkårene skal medvirke til at sikre

- at indretning og drift af husdyrbruget og arealerne sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, minimeres.

Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt godkendelsens vilkår.

Miljøgodkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1.5.1. Generelt

1. Godkendelsen bortfalder, hvis godkendelsen ikke er udnyttet senest 2 år efter denne er meddelt.

1.5.2. Produktion

2. Produktionens omfang

Godkendelsen omfatter en årlig produktion bestående af 2.150 stk. årssøer med pattegrise indtil 7,3 kg samt 10.000 smågrise (7,3 – 12 kg) svarende til 509,51 DE og 2.776 stipladser. Produktionen må på intet tidspunkt overstige de begrænsninger, der følger af anden lovgivning.

3. Fodring

Der skal anvendes fasefodring. Alle foderblandinger skal være tilsat fytase.

4. Affald

Erhvervsaffald skal bortskaffes i overensstemmelse med Lemvig Kommunes affaldsregulativ.

Brændbart affald skal opsamles i en container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.

Farligt affald, herunder spraydåser, olie- og kemikalieaffald skal opbevares i tromler eller anden egnet beholder, der er placeret indendørs, på tæt underlag, uden mulighed for tilledning til afløb ved uheld eller spild. Farligt affald skal opbevares i tønne i kornladen.

Risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. skal opbevares i en engangsplastspand i besætningsområdet.

5. Støj

Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer se tabel herunder.

Dag	Periode	Referencetidsrum	Værdi
Mandag- fredag	kl. 07.00-18.00	8 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00-14.00	7 timer	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00-18.00	4 timer	45 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00-18.00	8 timer	45 dB(A)
Alle dage (aften)	kl. 18.00-22.00	1 time	45 dB(A)
Alle dage (nat)	kl. 22.00-07.00	½ time	40 dB(A)

For dag-, aften og natperioden skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på henholdsvis 8 timer (lørdag 7 og 4), 1 time og ½ time.

Maksimalværdier af støjniveauet må om natten ikke overstige ovennævnte kravværdier med mere end 15 dB(A).

Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt. Med mindre der er tale om overskridelser af grænserne, kan målingerne højst kræves udført én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med miljøstyrelsens gældende vejledning.

6. Hygiejne

Staldventilatorer skal efterses hver gang der indsættes et nyt hold dyr.

Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

7. Tømning af gyllebeholdere

Ved tømning af gylletankene skal der benyttes gyllevogne med sugetårn og overløbssikring.

8. Staldsystemer

Der skal i den nye farestald (bygning 11) etableres kassestier og fuldspaltegulv til søerne og toklimastald med delvist spaltegulv til smågrisene i overensstemmelse med ansøgningskema nr. 22901.

Der skal i den nye drægtighedsstald (bygning 10) etableres delvist spaltegulv, der indrettes til løsgående søer i overensstemmelse med ansøgningskema nr. 22901.

Der skal i løbeafdelingen (bygning 7) etableres delvist spaltegulv, der indrettes til individuelt opstaldede søer i overensstemmelse med ansøgningskema nr. 22901.

9. Gylleforsuring

Der skal etableres et anlæg til svovlsyrebehandling af gylle fra løbeafdelingen, bygning 7, og den nye farestald, bygning 11.

Svovlsyretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel. Procestanken skal være forsynet med låg.

Der må kun anvendes svovlsyre.

Før svovlsyrebehandling må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Alle målte pH-værdier før svovlsyrebehandling skal dog være mindre end 6,5.

Svovlsyrebehandlingsanlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.

Svovlsyrebehandlet gylle må ikke opbevares sammen med ubehandlet gylle.

Svovlsyrebehandlingsanlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

10. Spildevand

Ved overfladeafløb må der ikke ske oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning, olie og kemikalier, så der kan ske forurening af vandløb via dræn.

11. Opbevaringskapacitet

Husdyrbruget skal til enhver tid råde over 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

12. Ved uheld

Hvis der sker uheld med et væsentligt udslip, skal Lemvig Kommune straks kontaktes telefonisk. Er der behov for øjeblikkelig indsats, ringes 112. I øvrigt henvises til beredskabsplanen, se bilag 3.

1.5.3. Arealanvendelse

13. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer, der fremgår af Tabel 13.

14. Maksimal tilladt tilførsel af husdyrgødning på udbringningsarealerne er 1,37 DE/ha.

15. Dyrknings-, sprøjte- og gødningsfrie bræmmer:

På følgende arealer skal der opretholdes 2-meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfrie bræmmer omkring søerne grænsende op til udspretningsarealerne, målt fra søernes øverste brink: nr. 46-0, 54-0, 58-0, 82-1, 84-0, 86-0, 91-0, 96-0 og 97-0.

På udspretningsareal nr. 69-1 skal der opretholdes en 10-meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri zone på den nordvestlige del imod det § 7-beskyttede overdrev, se Figur 19.

16. Areal uden for udbringning

Mark nr. 42-0 og 101-0, der er helt eller delvist omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, må maksimalt afgræsses med 0,7 DE/ha. Naturområderne må tildeles samme mængde kunstgødning som tidligere, såfremt det har været en del af tidligere lovlig drift.

17. Nitratudvaskning - efterafgrøder

Der skal etableres 6,0 % ekstra efterafgrøder ud over det lovpligtige krav. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødskning.

18. Fosforoverskud

Husdyrbrugets udspretningsareal må maksimalt tilføres 17.712,83 kg P/år, svarende til 31,6 kg P/ha/år eller et fosforoverskud på 3.640,77 kg P/år, svarende til 6,5 kg P/ha/år.

Vilkåret gælder fosfor tilført med organisk gødning, som husdyrgødning.

19. Ændringer i ejerforhold

Hvis der sker ændringer i ejerforhold eller ændringer i de personer, der er drifts- eller miljøansvarlige i forhold til udbringningsarealerne i Struer Kommune, skal dette skriftligt anmeldes til Struer Kommune inden for 14 dage.

1.5.4. Kontrolvilkår og egenkontrol

20. Vand og energi

Husdyrbrugets årlige vand- og energiforbrug skal registreres, og være tilgængeligt for myndigheden i forbindelse med miljøtilsyn.

21. Gylleforsuring

Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.

Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af svovlsyrebehandlingsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Svovlsyrebehandlingsanlægget skal kontrolleres af producenten efter dennes anbefalinger. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.

Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

22. For at kunne kontrollere at husdyrbruget overholder godkendelsens vilkår, samt gældende miljølovgivning, skal husdyrbruget opbevare eller på forlangende inden 4 uger fremskaffe følgende dokumenter for de seneste 5 år:

Husdyrgødning: Gødningsregnskaber.

Mark- og gødningsplaner

Driftsjournal for forsøringsanlæg.

Næringsstoffer: Kopier af foder- og mineralrecepter samt dokumenterede oplysninger om indkøbte og anvendte mængder.

Dyrehold: Relevante dele af husdyrbrugets regnskaber.

1.5.5. Andre vilkår

23. Ophør af drift

Ved ophør af driften, skal husdyrbruget foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås. Herunder skal gylletanke, gyllekølingsanlæg og lignende tømmes. Lemvig Kommune skal kontaktes med henblik på at aftale, hvilke foranstaltninger, der skal til for at fjerne forurenende kilder, herunder forsøringsanlæg, bygninger, silo- eller tankanlæg.

1.6. Offentlighed

Udkast til Miljøgodkendelse sendes i 6 ugers høring. Følgende modtager udkastet:

- Ansøger Torben Hauskov, Højbjergvej 28, 7620 Lemvig
- Konsulent Sofie Hyldgaard, Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, mail: sof@srvest.dk

Bortforpagtere:

- Brian Nygård, Remmerstrandvej 206, 7600 Struer
- Lars Bjerre, Trabjerggårdvej 44, 7620 Lemvig
- Peder Kær, Blåkærvej 7, Vind, 7500 Holstebro
- Maja Jakobsen, Brydebolvej 11, 7620 Lemvig
- Steen Birch Jensen, Lemtorpvej 38, 7620 Lemvig
- Mads Christensen, Lemtorpvej 62, 7620 Lemvig
- Asgeir Gudjohnson, Vestergårdvej 4, 7620 Lemvig
- Carlo Hedegaard, Overbyvej 26, 7620 Lemvig
- Tage Rækby, Grønningen 35, 7620 Lemvig

Naboer:

Det vurderes, at naboer indenfor den i ansøgningen beregnede ukorrigerede geneafstand til byzone er høringsberettigede. Denne er i nærværende miljøgodkendelse regnet til 707 m, og det vurderes, at følgende naboer ligger indenfor dette område:

Else Lønberg Damgaard	Anneksvej 1	7620	Lemvig
Hans Egon Holbæk Dalgaard	Anneksvej 10	7620	Lemvig
Ingeborg og Laurits Karlsen	Anneksvej 2	7620	Lemvig
Vagn Skjoldborg	Anneksvej 3	7620	Lemvig
Hans Jespersen	Anneksvej 4	7620	Lemvig
Per Olsen Viborg	Anneksvej 6	7620	Lemvig
Jens Ejnar Friis	Anneksvej 9	7620	Lemvig
Jørgen Sax Maarbjerg	Bloksgårdvej 1	7620	Lemvig
Ronni Eriksen	Bloksgårdvej 3	7620	Lemvig
Jørgen Kirkeby	Bloksgårdvej 4	7620	Lemvig
Peder Erling Kjær	Blåkjærvej 7	7500	Holstebro
David Johannes Øbro-Hansen	Fabjergkirkevej 43	7620	Lemvig
Aage Gammelby Madsen	Fabjergvej 128	7620	Lemvig
Janni Olesen og Stefan Bjerg	Fabjergvej 87	7620	Lemvig
Tage Rækby	Grønningen 35	7620	Lemvig
Svend Aage Friis	Hyldgårdvej 7	7620	Lemvig
Torben Hauskov	Højbjergvej 28	7620	Lemvig
Per Lauritsen	Kviesgårdvej 7	7620	Lemvig
Thorkil Gransgaard	Skødbækvej 11	7620	Lemvig
Leif Ulnits Kubstrup	Svendsgårdvej 10	7620	Lemvig
Jørgen Bjørndahl Graversen	Svendsgårdvej 11	7620	Lemvig
Gerhardt Hummelshøj Mikkelsen	Svendsgårdvej 2	7620	Lemvig
Bent Bjørndahl Graversen	Svendsgårdvej 7	7620	Lemvig
Asgeir Sveinbjørn Gudjohnsen	Vestergårdvej 4	7620	Lemvig
Jan Klinkby Kristensen	Vestergårdvej 5	7620	Lemvig

Miljøgodkendelsen offentliggøres ved annoncering i Lokalavisen i Lemvig den 8. november 2011. Følgende har fået meddelelse om udarbejdelse af godkendelsen:

- Ansøger Torben Hauskov, Højbjergvej 28, 7620 Lemvig
- Konsulent Sofie Hyldgaard, Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, mail: sof@srvest.dk
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup

Bortforpagtere:

- Brian Nygård, Remmerstrandvej 206, 7600 Struer
- Lars Bjerre, Trabjerggårdvej 44, 7620 Lemvig
- Peder Kær, Blåkærvej 7, Vind, 7500 Holstebro
- Maja Jakobsen, Brydebolvej 11, 7620 Lemvig
- Steen Birch Jensen, Lemtorpvej 38, 7620 Lemvig
- Mads Christensen, Lemtorpvej 62, 7620 Lemvig
- Asgeir Gudjohnson, Vestergårdvej 4, 7620 Lemvig
- Carlo Hedegaard, Overbyvej 26, 7620 Lemvig
- Tage Rækby, Grønningen 35, 7620 Lemvig

Øvrige modtagere:

Hørringspart	E-mail
Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg..	midt@sst.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.	dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/Jens Johan Brogaard, Torsvej 111, 7620 Lemvig.	BR@lemvig-gym.dk
Dansk Ornitologisk Forening – Vestjylland.	lemvig@dof.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.	natur@dof.dk
Friluftsrådet, v. Allan Kjær Villesen, Højbovej 9, 7620 Lemvig	akv@tdcadsl.dk
Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV.	fr@friluftsradet.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd Reventlowsgade 14, 1651 København V	ae@aeraadet.dk
Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, att. Signe Normand, Aarhus University, Ny Munkegade 114, DK-8000 Aarhus C	dbf.oestjylland@gmail.com
Danmarks Sportsfiskerforbunds Miljøkoordinator, Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov	enie@aabc.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia.	mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup.	nb@ferskvandsfiskeriforeninge n.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17,3, Postboks 2188, 1017 København K.	fbr@fbr.dk
Naturstyrelsen Haraldsgade 53, 2100 København	nst@nst.dk
Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N.	husdyr@ecocouncil.dk.

Denne afgørelse kan indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver meddelt, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101.

Miljøgodkendelsen er givet i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

1.7. Klageret

Afgørelsen er truffet i medfør af kapitel 3 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009. Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet i henhold til Kapitel 7 i 'lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug' af følgende;

- Ejeren af Fabjergvej 90, 7620 Lemvig
- Embedslægeinstitutionen
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald.

En eventuel klage skal være skriftlig, stiles til Natur- og Miljøklagenævnet og sendes til Lemvig Kommune.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at klager indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Lemvig Kommune. Klager skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller

3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Klagen skal være Lemvig Kommune i hænde senest 4 uger fra afgørelsens meddelelse. Umiddelbart efter klagefristens udløb videresender kommunalbestyrelsen klagen til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af det materiale, der er indgået i miljøgodkendelsens behandling.

Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. Klage over en tilladelse efter § 10 eller en godkendelse efter §§ 11, 12 eller 16 har ikke opsættende virkning med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet jf. § 81 i 'lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug'. Det betyder, at hvis eventuelt byggeri påbegyndes og en sag påklages kan Natur- og Miljøklagenævnet sætte byggeriet i stå eller kræve nedrivning for ansøgers regning.

Klagefristen udløber den 6. december 2011 ved kontortids ophør.

2. Generelle forhold

2.1. Beskrivelse af husdyrbruget

Torben Hauskov ejer ejendommen Store Vestergård, Fabjergvej 90. Der har på ejendommen tidligere været drevet kvægbedrift, men der drives i dag ikke dyrehold på ejendommen. Ejendommen er beliggende imellem Lemvig og Fabjerg i et område med mange landbrug udenfor landskabelige interesseområder.

Torben Hauskov ønsker at etablere en svineproduktion på ejendommen. Svinebesætningen skal bestå af 2.150 årssøer med pattegrise til 7,3 kg samt 10.000 smågrise fra 7,3 – 12 kg svarende til 509,51 DE. Idet der ikke har været drevet dyrehold på ejendommen siden 2007 er ansøgningen og nærværende miljøgodkendelse behandlet som en etablering af dyrehold, dvs. nudriften er 0 DE.

I forbindelse med etablering af svineproduktion på Fabjergvej 90 opføres der en ny drægtighedsstald på ca. 3.840 m², ny farestald på ca. 4.220 m², ny vaskeplads, en ny 4.000 m³ gyllebeholder samt renovering af en kvægstald på ca. 2.100 m² til løbeafdeling for svin. I forbindelse med etableringen af den nye drægtighedsstald nedrives flere ældre stald- og lagerbygninger.

2.2. Meddelelsespligt - anlæg, arealer, ejerforhold

Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en

ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.3. Gyldighed

Udvidelsen skal være gennemført og udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Dette fastholdes med vilkår.

2.4. Retsbeskyttelse

Ifølge § 40 i husdyrbrugsloven må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39 før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse.

Tilsynsmyndigheden skal dog tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 39, hvis

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger,
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker, eller
- der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er omfattet af regler fastsat i medfør af § 7 om risikobetonede processer m.v.

2.5. Revurdering af miljøgodkendelsen

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2019.

IPPC

Husdyrbruget er omfattet af IPPC-reglerne og nærværende godkendelse skal derfor revurderes efter 8 år. IPPC-direktivet er direktiv for integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening.

---

miljøteknisk beskrivelse

---

3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1. Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Husdyrlovens § 6 omfatter 'forbudszoner', indenfor hvilke det bl.a. ikke er tilladt at udvide og ændre eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening.

Husdyrlovens afstandskrav i § 8 gælder for nyanlæg, dvs. stalde, der etableres.

Bekendtgørelse nr. 268 af 31.03.2009 vedr. vaskepladser fastsætter i § 9 afstandskrav, der skal overholdes i forbindelse med etablering af vaskeplads.

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav i Husdyrlovens § 6 og § 8 samt § 9 i bekendtgørelsen vedr. vaskepladser fremgår af Tabel 1. Afstande er målt fra nærmeste stald.

Tabel 1: Generelle afstandskrav

Afstand til	Afstand målt (Ca.)	Afstandskrav jf. Husdyrloven
§ 6		
Nabobeboelse (Svendsgårdvej 10)	360 m	50 m
Lokalplanområde mv. (Fabjerg)	1,4 km	50 m
Byzone (Lemvig)	1,9 km	50 m
Sommerhusområde (Gjellerodde Strand)	5,0 km	50 m
§ 8		
Naboskel	19 m / 18 m*	30 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	5 m**	25 m
Almene vandforsyningsanlæg	1,8 km	50 m
Vandløb (inkl. dræn) og søer	70 m	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej (Fabjergvej)	500 m	15 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m	25 m
Beboelse på samme ejendom	20 m	15 m
§ 9		
Almene vandforsyningsanlæg	1,8 km	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	80 m	25 m
Vandløb, søer, kystvand samt § 3-beskyttede naturområder	70 m	50 m

*Der er i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse ansøgt om dispensation fra afstandskrav fra den nye farestald til naboskel, idet afstanden forventes at blive ca. 19 meter og dermed ikke overholder kravet om 30 meter jf. Husdyrlovens § 8. Nabomatriklen, 13r Dal Anneksgård, Fabjerg, der ejes af Bent Bjørndahl Graversen, Svendsgårdvej 7, er udlagt til dyrket landbrugsjord. Ligeledes er der søgt om dispensation fra afstandskrav til naboskel fra den nye drægtighedsstald. Stalden kommer til at ligge ca. 18 meter fra matrikel nr. 11a Dal Anneksgård, Fabjerg, der ejes af Peder Erling Kjær, Fabjergkirkevej 43. Matriklen er udlagt til dyrket landbrugsjord.

**Der er i nudrift en boring ca. 15 m fra det eksisterende maskinhus. Maskinhuset rives ned, og der bygges en ny drægtighedsstald, bygning 10, på dennes placering. Afstanden fra boringen til den nye drægtighedsstald bliver ca. 5 m, hvorfor der er søgt om dispensation fra afstandskrav, jf. § 8 i Husdyrloven. Boringen er godkendt som anvendelse til markvanding. Parallelt med nærværende miljøgodkendelse er der ved Lemvig Kommune søgt om at ændre anvendelse, således boringen fremadrettet kan benyttes til drikkevand for dyrene.

Figur 1: Afstande i forhold til § 6 i husdyrloven

Figur 2: Afstande i forhold til § 8 i husdyrloven

Beskyttelseslinier

Ejendommen og de ansøgte nyanlæg er ikke beliggende inden for hverken strandbeskyttelseslinjer, søbeskyttelseslinjer, åbeskyttelseslinjer, skovbyggelinjer, kirkebyggelinjer, klitfredning eller kystnærhedszone.

Fredninger, sten- og jorddiger samt fortidsminder

I et område ca. 1.500 meter syd for ejendommen findes der generelt mange fredede fortidsminder i form af gravhøje. Der er ikke fredede fortidsminder, beskyttede sten- og jorddiger eller fredede områder i nærheden af ejendommen, som berøres af det ansøgte projekt.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Vandboringen ved drægtighedsstalden er placeret i et område med almindelig drikkevandsinteresse og ligger uden for indvindingsopland til vandværker. Nærmeste markvandingsboring ligger 400 meter væk, og nærmeste drikkevandsboring ligger ca. 500 meter væk. Boringen DGU nr. 53.209 er 95 meter dyb og filteret i intervallet 82-94 m.u.t.. Geologien over grundvandsmagasinet er bestående af lag af smeltevandssand/grus, smeltevandsler og moræneler. Der er i alt tre lerlag, der tilsammen har en strategisk højde på 50 meter. Ud fra boringens placering og den geologiske sammensætning er det Lemvig Kommunes vurdering, at der godt kan dispenseres ned til en afstand af 5 meter fra staldbygning. Ansøger har i separat ansøgning til kommunen indhentet tilladelse til at anvende boringen til drikkevand til dyrene.

I forbindelse med ansøgningen om dispensation fra afstandskrav fra såvel den nye farestald til naboskel ved matrikel nr. 13r Dal Anneksgård, Fabjerg, ca. 19 m, og den nye drægtighedsstald til naboskel ved matrikel nr. 11a Dal Anneksgård, Fabjerg, ca. 18 m, har der været foretaget nabohøringer af ejerne af de to matrikler. Nabomatriklen, 13r Dal Anneksgård, Fabjerg, der ejes af Bent Bjørndahl Graversen, Svendsgårdvej 7, er udlagt til dyrket landbrugsjord. Ligeledes er matrikel nr. 11a Dal Anneksgård, Fabjerg, der ejes af Peder Erling Kjær, Fabjergkirkevej 43. Der er ikke modtaget høringssvar fra nogle af parterne. Lemvig Kommune vurderer, at den mindskede afstand fra staldanlæg til naboskel ikke vil være til gene, da nabomatriklerne er udlagt til dyrket landbrugsjord. Lemvig Kommune vurderer således, at der samlet set kan meddeles dispensation fra afstandskrav, såvel både fra drægtighedsstald og farestald til naboskel.

Lemvig kommune vurderer, at husdyrbrugets anlæg overholder de øvrige generelle afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven jf. Tabel 1 og Figur 2.

Afstandskravet til nabobeboelse, lokalplanområde, byzone mv. efter husdyrlovens § 6 er jf. Tabel 1 og Figur 1 er overholdt.

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at fredede områder og kulturhistoriske værdier ikke vil blive påvirket som følge af husdyrbrugets udvidelse.

3.2. Placering i landskabet

Ejendommen ligger lige nord for israndslinjen fra sidste istid (for ca. 10.000 år siden) i et morænelandskab, hvorfor landskabet er relativt kuperet. Landskabet er stigende væk fra ejendommen mod nord, imens landskabet syd for ejendommen er mere fladt.

Ejendommen er placeret udenfor område med landskabelig værdi, jf. regionplanen. Landskabet er præget af flere spredte gårde. Der er forholdsvis mange nord-sydgående læhegn i området.

De nye staldanlæg samt ny gyllebeholder opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger på ejendommen. Eksisterende bygninger er opført i røde teglsten med gråt/lyst eternittag. Foderladen, bygning 8, og kornladen, bygning 9, er dog opført af stålplader. De nuværende bygninger er ca. 7 m høje. De nye bygninger opføres i grå elementer med lyst eternittag. Højden på de nye bygninger bliver mellem 7,0 og 8,5.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Idet nyanlæg placeres i tilknytning til eksisterende anlæg og hvor de udtjente bygninger er beliggende i dag samt at landskabet er stigende imod nord, vurderer Lemvig Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke landskabets karakteristika i væsentlig grad, og der stilles derfor ikke skærpede vilkår.

Lemvig kommune vurderer, at projektet ikke har negativ indflydelse på de landskabelige, kulturhistoriske og geologiske værdier i området.

4. Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1. Husdyrhold og staldindretning og drift

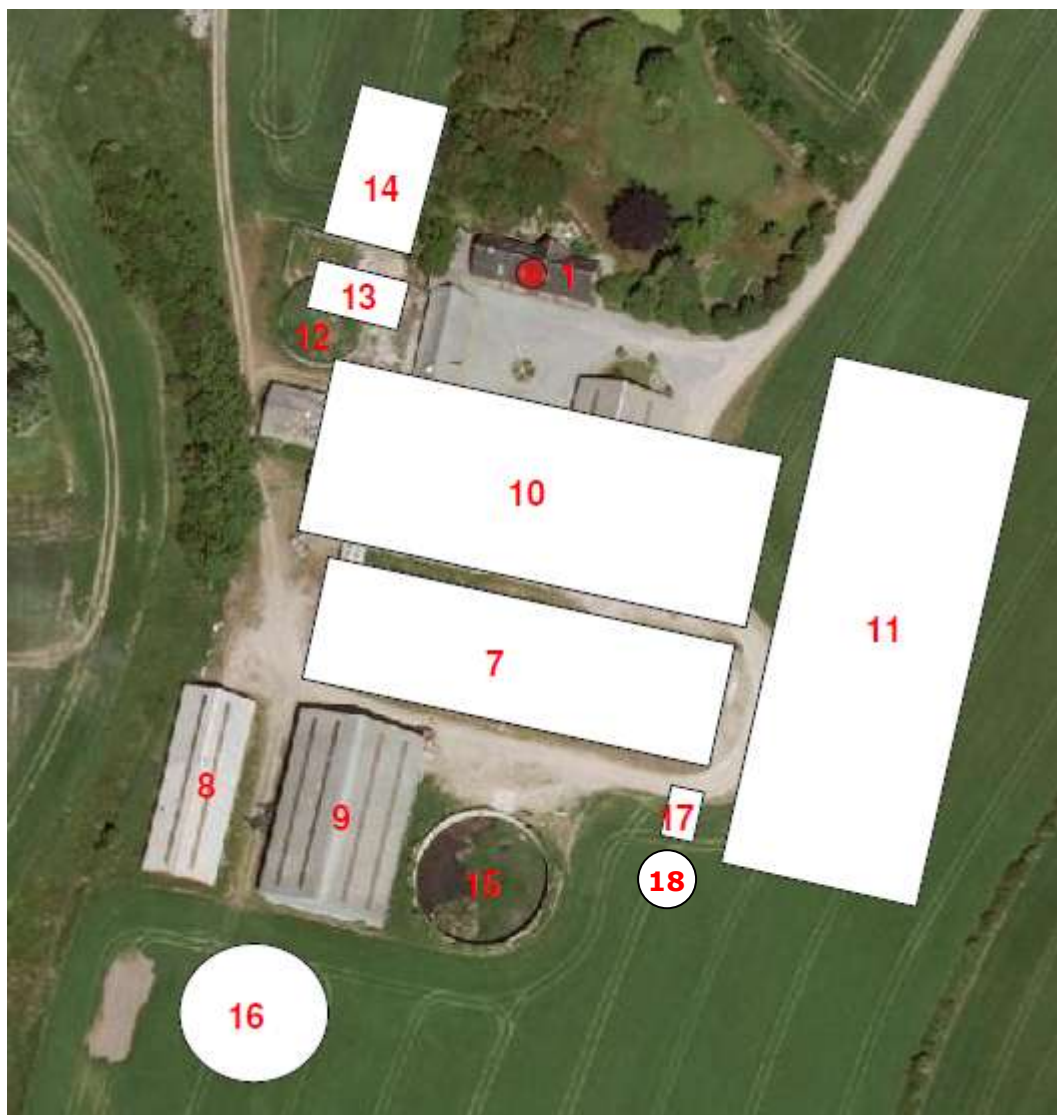
Bygningsmassen på ejendommen udgør i ansøgt drift samlet et areal på ca. 12.630 m². I forbindelse med opførelsen af den nye drægtighedsstald nedrives flere ældre bygninger, herunder maskinhuset, der genopføres på ny placering, ca. 700 m². Derudover bygges en ny drægtighedsstald på ca. 3.840 m², ny farestald på ca. 4.220 m² samt en ny 4.000 m³ gyllebeholder til erhvervsarealet. Den eksisterende kostald fra den tidligere kvægbesætning renoveres til løbeafdeling. Placeringen af de enkelte anlæg ses på Figur 5. Af Figur 3 fremgår situationsplanen før renovering af ejendommen.

Figur 3: Situationsplan før ombygning og udvidelse, gyllebeholder i mark er ikke illustreret, se figur 5

Figur 4: Gyllebeholder i mark både i før og efter situation

Figur 5: Situationsplan efter udvidelse og ombygning

Bygnings nr.	Staldafsnits/lager nr.	Anvendelse før	Anvendelse efter
1	-	Stuehus	Stuehus
2	-	Stald/garage	Nedrives
3	-	Kostald	Nedrives
4	-	Lade	Nedrives
5	-	Maskinhus	Nedrives
6	-	Ungdyrstald	Nedrives
7	1.1.1	Kostald	Løbeafdeling
8	-	Foderlade	Foderlade
9	-	Kornlade	Kornlade
10	1.1.2	-	Ny drægtighedsstald
11	1.1.3	-	Ny farestald
12	-	Gyllebeholder, 1.144 m ³	Nedrives
13	-	-	Ny vaskeplads

14	-	-	Nyt maskinhus
15	1.1.4	Gyllebeholder, 3.000 m ³	Gyllebeholder, 3.000 m ³
16	1.1.6	-	Ny gyllebeholder, 4.000 m ³
17	-	-	Syretank
18	-	-	Procestank til forsuring af gyllen
19	1.1.5	Gyllebeholder i mark, 1.605 m ³	Gyllebeholder i mark, 1.605 m ³

Tabel 2: Bygningsoversigt

Torben Hauskov har søgt om at etablere en svineproduktion på Fabjergvej 90 på 2.150 årssøer med pattegrise til 7,3 kg samt 10.000 smågrise fra 7,3 – 12 kg svarende til i alt 509,51 DE.

Etableringen af dyreholdet foregår i ny drægtighedsstald på ca. 3.840 m², ny farestald på ca. 4.220 m² samt bygning 7, der renoveres fra tidligere kostald til i ansøgt drift at udgøre løbeafdeling for søer. Flere ældre bygninger nedrives for at gøre plads til den nye drægtighedsstald, jf. Tabel 2. Den nye farestald opføres umiddelbart øst for den eksisterende bygningsmasse.

Dyreholdet fremgår af Tabel 3. Dyreholdet er fastlagt ud fra BEK nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer.

Tabel 3: Dyreholdet

Dyrehold og staldtype	Vægt/ alder	Nudrift		Ansøgt	
		Dyr	DE	Dyr	DE
Årssøer		0	0,00	2.150	500,01
Smågrise	7,3-12,0 kg	0	0,00	10.000	9,51
DE i alt			0,00		509,51

I det følgende er de enkelte staldafsnit beskrevet. Bygningsnumre og – betegnelse er hentet fra ansøgningsskemaet. Bygningsnumre i parentes henviser til Figur 5.

1.1.1. Løbeafdeling, renoveret (Bygning 7)

Stalden har ved tidligere kvægbedrift på ejendommen været brugt til kostald. Stalden renoveres, således den i ansøgt drift kan anvendes til løbeafdeling indrettet med individuel opstaldning, delvist spaltegulv med 544 stipladser. I ansøgt drift opstaldes 710 årssøer i stalden. Gyllen fra stalden forsures, hvilket har en ammoniakreducerende effekt på 60 %.

Der foretages ikke overbrusning.

1.1.2. Ny drægtighedsstald (Bygning 10)

Stalden indrettes med 1104 stipladser til 1440 løsgående årssøer på delvis spaltegulv. Gyllen fra stalden forsures, hvilket dog ikke er anvendt som virkemiddel i

forhold til at opfylde beskyttelsesniveauerne eller BAT. Dette er således et frivilligt tiltag og fastholdes ikke med vilkår.

Der etableres højtrykskøling.

1.1.3. Ny farestald (Bygning 11):

I stalden etableres kassestier med fuldspaltegulv og 540 stipladser til 2.150 års-søer.

Derudover etableres et afsnit i stalden til 10.000 smågrise på delvist spaltegulv i toklimastald.

Gyllen fra stalden forsures, hvilket har en ammoniakreducerende effekt på 60 %.

Der foretages ikke overbrusning.

Byggeri

Der ansøges om opførelse af en ny drægtighedsstald til søer på 3.840 m², ny farestald på ca. 4.220 m², en ny 4.000 m³ gyllebeholder, genopførelse af 700 m² maskinhus, etablering af vaskeplads samt et forsøringsanlæg. For at gøre plads til den nye drægtighedsstald nedrives flere ældre bygning, jf. Tabel 2 samt Figur 3 og Figur 5.

Management

Ansøger oplyser følgende om management:

- Der føres gødningsregnskab for bedriften med hjælp fra planteavlskon-sulent, hvori der gøres rede for handels- og husdyrgødning
- Der føres logbog over flydelaget på gylletanke og gennemføres 10 års beholderkontrol
- Der udføres dagligt kontrol af mekanisk udstyr såsom ventilationsanlæg og foderanlæg af medarbejderne i stalden
- Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsenet
- Årligt opdateres dyreregistrering i CHR-registret
- Branchekode fra Dansk Landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges
- Danish Crowns "Code of Practice" vil blive indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion
- Der er udarbejdet beredskabsplan for ejendommen

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der stilles vilkår til valgte staldsystemer, dyreholdets sammensætning og omfang samt dokumentation herfor. Husdyrbruget skal på forlangende inden 4 uger kunne fremskaffe dokumentation for udbragt husdyrgødning samt dyreholdet på ejendommen.

Med baggrund i en samlet vurdering af husdyrbrugets emissionsniveau i forhold til et beregnet BAT-niveau, se afsnit 6.1 Ammoniak og natur, vurderer Lemvig Kommune, de ansøgte systemer inklusive valgte teknologier (forsuring af gyllen) kan godkendes. Der stilles vilkår til anvendelse af de valgte staldsystemer eller systemer med tilsvarende eller lavere emission af ammoniak.

Jf. Teknologiblad: Svovlsyrebehandling af gyllen i sostalde, 1. udgave, 20.12.2010, vil der kunne opnås en ammoniakreduktion på 68 % i slagtesvine-stalde ved delvist spaltegulv, hvor andelen af fast gulv udgør 25-49 %. I Teknologibladet er oplyst, at der ikke er foretaget afprøvninger i sostalde, men det forventes, at effekten er den samme som i slagtesvinestalde. I ansøgnings-ske-maet er det indtastet, at ammoniakemissionen reduceres med 60 % ved den valgte teknologi.

Lemvig Kommune vurderer, at der i sostaldene på ejendommen vil kunne opnås en ammoniak effekt på 60 %, hvorfor den ansøgte ammoniak effekt godkendes.

Der er stillet en række vilkår til gylleforsuringen i overensstemmelse med oven-nævnte teknologiblad. Bl.a. til pH-værdien af gyllen samt kontrolvilkår.

Lemvig Kommune vurderer videre, at husdyrbruget jf. ansøgers redegørelse ovenfor lever op til BAT med hensyn til management, herunder ledelses- og kontrolrutiner for styring af miljøforholdene og de anvendte teknologier. Herunder har husdyrbruget udarbejdet beredskabsplan, som samler relevante oplysninger for husdyrbrugets ansatte om kontaktpersoner og handlepunkter i forbindelse med imødegåelse og begrænsning af uheld.

4.2. Ventilation

Nedenstående Tabel 4 udgør en oversigt over ventilationssystemet i de enkelte stalde.

Tabel 4: Ventilation i stalde

Staldafsnits nr.	Ventilationssystem	Driftseffekt, %	Højde på afkast over tag	Antal afkast
1.1.1	undertryk	100	1,0 m	8
1.1.2	undertryk	100	1,0 m	11
1.1.3	diffus	100	1,0 m	18

Kommunens bemærkninger og vurdering

For at sikre effektivt luftafkast og derigennem gode hygiejniske forhold i staldene samt for at imødegå unødigt stort energiforbrug stiller Lemvig Kommune vilkår om, at staldventilatorer efterses hver gang der indsættes et nyt hold dyr.

4.3. Fodring

Der etableres hjemmeblanderi på ejendommen i foderladen, bygning 8. Her skal etableres kapacitet i indendørssiloer til ca. 40 t soja, 80 t korn, mineraler i 3 siloer a ca. 3 t og ca. 3 udtagersiloer a ca. 6 tons. I kornladen, bygning 9, er der ca. kapacitet til 20.000 tdr. korn.

Der vil blive anvendt halm som strøelse i stierne samt til etablering af flydelag i gyllebeholdere. Halmen opbevares i maskinhuset samt kornladen.

Der anvendes ernæringsstyring eller fasefodring til, at tilpasse foderet til dyrenes specifikke behov i forskellige produktionsfaser. Derudover tilsættes fytase til foderet for at forøge dyrenes optagelse af fosfor i foderet. Der fodres med vådfoder.

Foderplaner udarbejdes i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor foderoptimering. Der vil løbende føres kontrol med foderforbruget via E-kontrol.

BAT for foder vedrører reduktion af fosforindhold i gødningen:

Fosfor

I ansøgningen er opgivet 4,92 g fosfor/FE ved søerne. Der findes på godkendelsestidspunktet et Teknologiblad "Fosforindhold i sofoder" af 31.05.2011.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Jf. Teknologibladet "Fosforindhold i sofoder" af 31.05.2011 er niveauet 4,9 gram fosfor pr FE for søer med anvendelse af normalt fodermiddelvalg, fasefodring og fytase i standarddosis (100 %) og kan anvendes af stort set alle besætninger uden meromkostninger. Ansøgningen er dog indsendt før d. 15. marts 2011, hvor normen var 5,0 g fosfor pr. FE.

For at fastholde det ansøgte fosforindhold i husdyrgødningen fastholdes dette maksimale niveau ved vilkår. Vilkåret stilles til maksimalt indhold af fosfor i den husdyrgødning, der tilføres arealerne under CVR 29304823.

I relation hertil er der stillet egenkontrolvilkår til dokumentation med hensyn til foderforbrug, fosforindhold i foderblandinger mv.

Herunder er der stillet vilkår om, at husdyrbruget skal opbevare eller på forlangende inden 4 uger, fremskaffe kopier af foder- og mineralrecepter samt dokumenterede oplysninger om indkøbte og anvendte mængder.

Lemvig Kommune vurderer, at foderet opbevares forsvarligt på ejendommen i forhold til at forhindre forekomst af skadedyr.

I forhold til at leve op til kravene om BAT vurderer Lemvig Kommune, at der skal stilles vilkår om fasefodring samt tilsætning af fytase til svinenes foder.

Det er herefter kommunens vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til husdyrgodkendelsens krav om at opfylde BAT mht. fodring.

4.4. Energi- og vandforbrug

Energiforbrug for landbruget

Det samlede elforbrug forventes ud fra normtal at udgøre ca. 540.000 kWh/år. Der vil derudover blive anvendt olie i det omfang, det vil være nødvendigt at anvende varmekanoner til ekstra udtørring af stier.

Ansøger oplyser om energibesparende foranstaltninger, at:

- Der etableres gyllekøling i løbe/drægtighedsstalden. Den indvundne varme genanvendes til opvarmning. (Gyllekølingen anvendes ikke som ammoniakreducerende virkemiddel)
- Der etableres frekvensregulerende ventilatorer i alle stalde.
- Der monteres vinduer i vægge og ovenlys i tagflade på bygning 7 for at mindske behovet for kunstig oplysning.
- Alle snegle til intern transport og elevatorer monteres med sensor og automatisk stop, således ingen transportører kører tomme. Transportører kan ikke startes før der er registreret råvarer i graven.
- Der føres regnskab med energiforbruget via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsenet.

Vandforbruget for landbruget

Husdyrbruget og beboelsen forsynes med vand fra offentligt alment vandforsyningsanlæg. Fremover forventes det at eksisterende egen boring benyttes til at vande dyrene.

Det anslåede forbrug af vand fremgår af nedenstående Tabel 5. Tallene er beregnet på baggrund af normtal. Det aktuelle vandforbrug forventes at følge normtallene for en sådan bedrift.

Tabel 5: Årligt forbrug af vand

	Nudrift	Ansøgt
Drikkevand	0 m ³	10.725 m ³
Vandspild drikkekar mm.	0 m ³	25 m ³
Vask og rengøring	0 m ³	750 m ³
Vandforbrug i alt	0 m³	11.500 m³

Husdyrbruget har ikke vandforbrug til markvanding.

Ansøger oplyser følgende om vandbesparende foranstaltninger:

- Der opsættes vandbesparende drikkekopper og drikkenipler placeret over krybbe, så vandspild mindskes.
- Ved rengøring af staldene iblødsættes staldene forud for egentlig vask.
- Lovpligtig overbrusning via højtrykskøling til drægtige søer er tids- og temperaturstyret.
- Der føres regnskab med vandforbruget via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsenet.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Husdyrbrugets forventelige elforbrug i ansøgt drift er beregnet vha. energiregneark fra Byggeri og Teknik I/S, der tager udgangspunkt i normtal fra "Håndbog for Driftsanlægning 2011". Der er ikke foretaget beregninger over det forventede elforbrug i nudrift, da der ikke er dyrehold på bedriften i dag.

Det forventede forbrug af energi beregnet ud fra normtal fra 2011 er 537.053 kWh. Ansøger har estimeret et forventet elforbrug på ca. 540.000 kWh på baggrund af den ansøgte etablering. Forbruget af el vurderes at være lig med normen for denne type husdyrbrug.

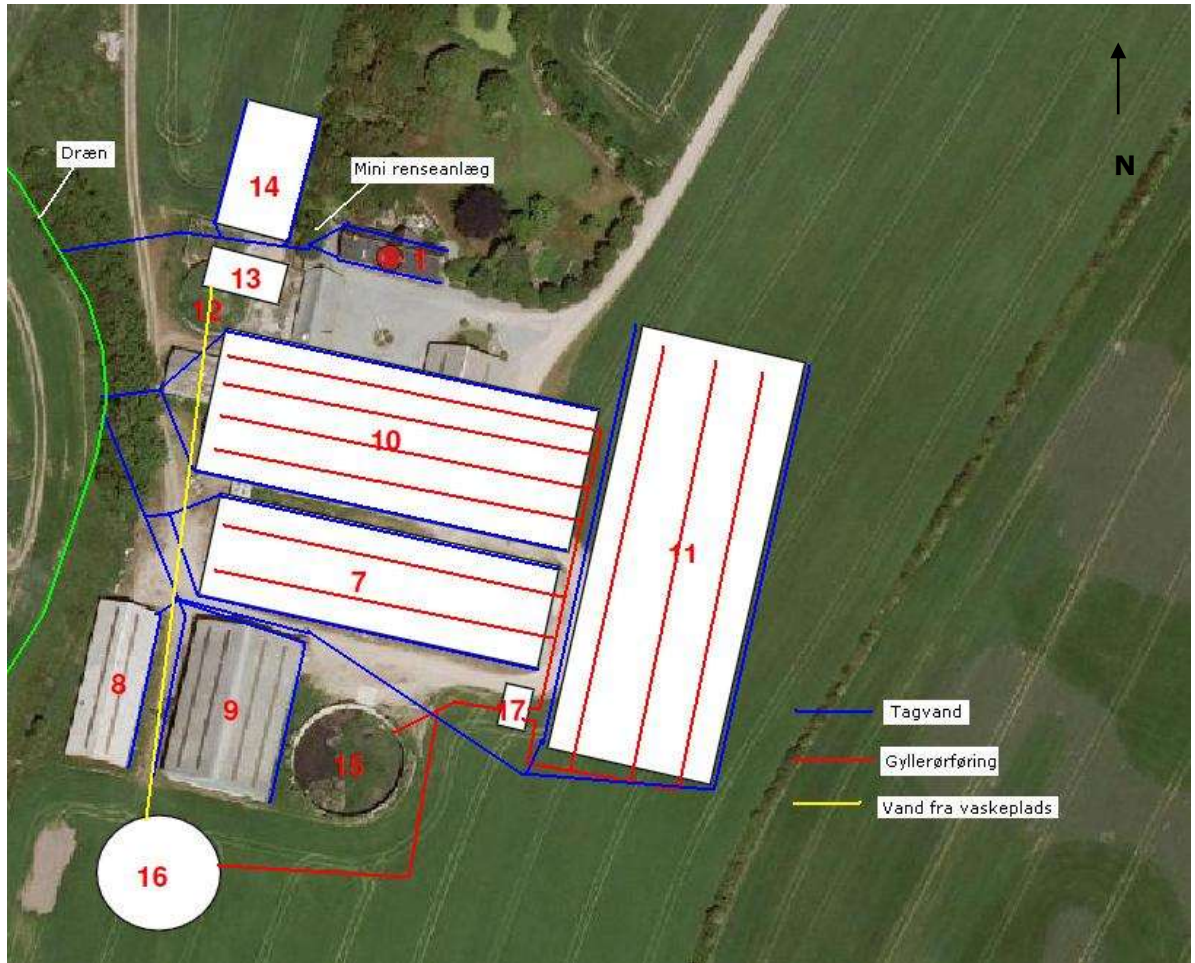
Ansøger forventer, at det aktuelle vandforbrug i ansøgt drift svarer til normtal.

Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT med hensyn til reduktion af vandforbrug samt registrering af vandforbrug. For også stadig at sikre fokus på vand- og energiforbrug, stilles der vilkår om, at husdyrbrugets årlige vand- og energiforbrug skal registreres, og være tilgængeligt for myndigheden i forbindelse med tilsyn.

Lemvig kommune vurderer, at husdyrbrugets energiforbrug i ansøgt drift svarer til det forventede forbrug beregnet ud fra normtal, og vurderer på den baggrund samt ud fra ansøgers redegørelse, at husdyrbruget anvender BAT. Der stilles således ikke skærpede vilkår.

4.5. Spildevand herunder regnvand

Oversigt over ejendommens afløbsforhold er vist på Figur 6.

Figur 6: Afløbsforhold

Sanitært spildevand fra beboelse samt produktion ledes til kemisk mini renseanlæg fra 2007. Renseanlægget har afløb til markdræn, der har udløb i grøft vest for anlægget. Grøften har udløb i Prebensgård Bæk.

Vaskevand fra staldene og drikkevandsspild udgør ifølge normtal 750 m^3 pr. år. Denne mængde er indregnet i husdyrbrugets kapacitetsopgørelse. Derudover er indregnet 200 m^3 pr. år fra vaskepladsen og 947 m^3 pr. år fra nedbør i gyllebeholdere.

Vask af maskiner samt påfyldning og rengøring af marksprøjten foregår på den nye vaskeplads.

Overfladevand fra bygningernes tage opsamles i tagrender, hvorefter det ledes via dræn vest for ejendommen til grøft, der har udløb i Prebensgård Bæk.

Ansøger har indsendt en ansøgning om tilladelse til udledning af overfladevand og vand fra befæstede arealer til Lemvig Kommune. Der er givet tilladelse med vilkår til udledning til Prebensgård Bæk via forsinkelsesbassin.

Kommunens bemærkninger og vurdering

I forhold til at forhindre forurening af vandløb mv. med spildevand, stiller Lemvig Kommune vilkår om, at der ved overfladeafløb ikke må ske oplagring, anvendelse og transport af foder, dyr, gødning samt olie og kemikalier.

Det vurderes herefter, at spildevandshåndteringen på ejendommen sker forsvarligt og i overensstemmelse med gældende regler.

4.6. Affald

Døde dyr opbevares under kadaverkappe på hævet underlag indtil afhentning af DAKA. Det forventes, at der i gennemsnit vil blive afhentet døde dyr 2 gange om ugen.

I Tabel 6 er redegjort for opbevaring og bortskaffelse af diverse affaldskomponenter.

Tabel 6: Affald inkl. opbevaring og bortskaffelse

ISAG/EAK kode	Affaldstype	Opbevaring	Bortskaffelsesmetode
19.00	Forbrændingseget	800 l container i maskinhuset	Afhentes af kommunal affaldsordning
23.00	Ikke forbrændingseget	Container i maskinhuset	Afhentes af privat renovationsfirma
50.00	Papir/pap	I maskinhuset	Ansøger afleverer selv på kommunal genbrugsplads
51.00	Glas	Tønde i maskinhuset	Ansøger afleverer selv på kommunal genbrugsplads
52.00	Plast	I maskinhuset	Ansøger afleverer selv på kommunal genbrugsplads
52.00	Heraf PVC	Ingen	Ingen
13 02 03 00	Spildolie	Ingen	Ingen
18 02 01 00	Kanyler	Plastikbeholder i besætningsområde	Afhentes af privat renovationsfirma
02 01 09 00	Kemikalier til forsøringsanlæg	I dobbeltskroget tank på støbt betonplads sikret mod påkørsel	Opbruges hver gang – leveres direkte i tank og fyldes op igen når tom.
20 01 18 00	Medicin (flasker)	Køleskab i besætningsområde/tønde i maskinhuset	Afhentes af privat renovationsfirma

Kommunens bemærkninger og vurdering

For at imødegå påvirkning af omgivelserne fra håndtering af affald, stilles vilkår til forskellige fraktioners opbevaring og håndtering. Med de stillede vilkår, vurderer Lemvig Kommune samlet, at husdyrbrugets affald opbevares og bortskaffes forsvarligt.

4.7. Råvarer og hjælpestoffer

Medicin vil blive opbevaret i køleskab i besætningsområdet.

Der er i dag en 1.200 l fyringsolietank fra 1999 i stuehuset på fast bund uden afløb. Derudover er der en dieseltank på 5.000 l fra 2007 i maskinhuset, ligeledes på fast bund uden afløb.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Olietankene vurderes at være placeret uden væsentlig risiko for påkørsel, og tankene vurderes at opfylde gældende regler. Det er kommunens vurdering, at råvarer og hjælpestoffer opbevares og håndteres forsvarligt.

4.8. Driftsforstyrrelser eller uheld

Gylleudslip

Der anvendes selvlæssende gyllevogn med returløb til tanken, hvorved risikoen for overløb og spild ved tankene minimeres.

Der foretages hvert 10. år beholderkontrol af uvildig kontrollant. Den eksisterende 3.000 m³ beholder er opført i 2003, og har derfor endnu ikke gennemgået 10 års beholderkontrol. Beholderen i marken på 1.605 m³ er opført i 1993 og har senest fået gennemført beholderkontrol i 2004.

Der er ca. 150 m fra den nye gyllebeholder til åbent vandløb sydvest for tanken. Terrænet hælder svagt imod vandløbet. Ingen af de øvrige tanke er tættere på et åbent vandløb, søer eller vandhuller.

Olieudslip

Olieudslip forebygges ved, at olietankene står placeret indendørs i stuehuset og maskinhuset på fast gulv uden afløb. Olieskift og påfyldning af dieselolie foregår i maskinhuset.

Kemikalieudslip

Påfyldning og vask af marksprøjte med sprøjtemidler sker på den nye vaskeplads med afløb til gyllebeholder.

Svovlsyre til forsyningsanlægget afleveres direkte fra leverandøren i dertil egnet lagertank. Al transport foregår via leverandøren i godkendte tankbiler, og med chauffør, der er uddannet til at håndtere lasten. Tankanlægget er forsynet med en nødbruser og er sikret mod påkørsel.

Der er i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse udarbejdet og indsendt en beredskabsplan til Lemvig Kommune, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer:

- Brand
- Overløb af gylle
- Udslip og spild af kemikalier eller olie
- Udslip af svovlsyre
- Strømsvigt

- Transport af bekæmpelsesmidler

Beredskabsplanen er vedlagt som bilag 3.

Kommunens bemærkninger og vurdering

I beredskabsplanen står beskrevet, hvorledes der skal opdæmmes med halmballer ved evt. gylleudslip fra den nye gyllebeholder således udslip til det åbne vandløb 150 m fra gyllebeholderen forhindres. Lemvig Kommune vurderer, at foranstaltningerne er tilstrækkelige, og der stilles ikke skærpende vilkår.

For at forhindre gyllespild og forurening som følge heraf stilles der vilkår om anvendelse af gyllevogne med sugetårn og overløbssikring ved tømning af gylleholdere.

Lemvig Kommune vurderer ud fra ansøgers redegørelse samt de stillede vilkår, at husdyrbruget har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at modvirke forureninger forårsaget af drift, driftsforstyrrelser og uheld.

Der stilles vilkår til, at hvis der sker uheld med et væsentligt udslip, skal Lemvig Kommune straks kontaktes telefonisk. Er der behov for øjeblikkelig indsats, ringes 112. I øvrigt henvises til beredskabsplanen, se bilag 3.

5. Gødningsproduktion og –håndtering

5.1. Gødningstyper og mængder

I ansøgt drift produceres der i alt 509,51 DE svinegylle på Fabjergvej 90 og der til kommer 257,48 DE produceret på ansøgers andre ejendomme; Højbjergvej 28, 7620 Lemvig, Bloksgårdvej 7, 7620 Lemvig og Brydebølgevej 9, 7620 Lemvig. Øvrigt produceret gødning fra dyreenheder på de andre ejendomme afsættes direkte til Lemvig Biogas.

Der tilføres ikke anden husdyrgødning, ej heller fraføres husdyrgødning. Det betyder, at ansøger i alt har 766,99 DE gylle til rådighed til udspreddning på bedriftens harmoniarealer, se Tabel 7.

Tabel 7: Oversigt over produceret, modtaget og afsat gødning i ansøgt drift

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Produceret gylle	50.958,17	11.748,98	509,51
Produceret gylle fra ansøgers andre ejendomme	23.904,47	5.963,85	257,48
I alt til rådighed	74.862,64	17.712,83	766,99

Kommunens bemærkninger og vurdering

Husdyrbruget har 560,64 ha udbringningsarealer til rådighed og ved udbringning af 766,99 DE på arealerne er dyretrykket 1,37 DE/ha. Lemvig Kommune vurde-

rer således, at harmonikravet på 1,40 DE/ha er overholdt. Der stilles vilkår om, at tilførselen af husdyrgødning på udbringningsarealerne maksimalt må være 1,37 DE/ha.

5.2. Flydende husdyrgødning

Ud fra normal produceres årligt 12.049 m³ gylle på Fabjergvej 90, som opbevares i ansøgers gyllebeholdere på ejendommen, i marken samt i ansøgers ene gyllebeholder på Brydebølvej 9. Heri er inkluderet rengøringsvand fra stalde, drikkevandspild, vand fra vaskeplads samt nedbør i lagre på Fabjergvej 90. Beholderen på Brydebølvej 9 er overdækket og har en opbevaringskapacitet på 1.227 m³. Husdyrgødningen fra ansøgers øvrige ejendomme opbevares ikke i beholdere på Fabjergvej 90, beholderen i marken eller beholderen på 1.227 m³ på Brydebølvej 9, hvorved forsuret gylle ikke blandes med ikke-forsuret gylle. Husdyrgødningen indgår derfor ikke i kapacitetsopgørelsen. Det er dog kontrolleret, at opbevaringskapaciteten for ikke-forsuret gylle fra ansøgers andre ejendomme er overholdt.

Den samlede opbevaringskapacitet til rådighed for husdyrbruget er 9.832 m³, se Tabel 8. Dette svarer til, at der er 9,8 mdr. opbevaringskapacitet.

Tabel 8: Opbevaring af flydende husdyrgødning

Opbevarings-anlæg	Kapacitet (m ³)	Over-dækning	Beholder-kontrol
Gyllebeholder fra 2003 (15)	3.000	Flydelag	Forventet 2013
Ny gyllebeholder (15)	4.000	Flydelag	-
Gyllebeholder i marken (19)	1.605	Flydelag	2004
Gyllebeholder (Brydebølvej 9)	1.227	Telt	2002
I alt	9.832		

Udbringning af gylle til voksende afgrøder sker ved slangeudlægning. I tilfælde af udbringning på ubevokset jord eller græsmarker nedfældes gyllen.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende.

Udbringning af gylle sker generelt indenfor normal arbejdstid og aldrig på søn- og helligdage.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om 9 måneders opbevaringskapacitet er overholdt for Fabjergvej 90. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget til enhver tid skal råde over 9 måneders opbevaringskapacitet.

Det vurderes, at al gyllehåndtering foregår miljømæssigt forsvarligt, og at udbringning af gyllen finder sted i overensstemmelse med Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler, hvilket anses som BAT.

5.3. Fastgødning inkl. dybstrøelse

Der produceres ikke fast gødning på husdyrbruget.

5.4. Anden organisk gødning

Der opbevares og håndteres ikke anden organisk gødning på husdyrbruget.

6. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Her vurderes om emissionen af ammoniak fra anlægget, vil være i en sådan mængde, at projektet tilfører eventuelle nærliggende naturområder næringsstoffer, så disse vil gro til i skov og græsser.

Ansøgningen er modtaget hos Lemvig Kommune d. 14.03.2011, hvorfor etableringer, udvidelser og ændringer af stalde og lagre er omfattet af et generelt ammoniakreduktionskrav på 25 % i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006, da der er tale om et husdyrhold med svin.

6.1. Ammoniak og natur

I www.husdyrgodkendelse.dk er der beregnet en samlet ammoniakemission på 5.327,15 kg N/år.

Beregningerne viser, at ammoniakemissionen ved udvidelsen er 5,82 kg N/år mindre end kravet. Det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt ved, at der i den nye løbeafdeling og den nye farestald installeres forsøringsanlæg, der reducerer ammoniakreduktionen med 60 %. I praksis forsures gyllen i den nye drægtighedsstald også, dette er dog ikke anvendt som et virkemiddel. Tilsvarende installeres gyllekøling i løbe/drægtighedsstalden, for at udnytte den indvundne varme, hvilket ligeledes ikke er anvendt som virkemiddel og derfor ikke er tæstet ind i ansøgningen. Ansøger forventer også at overdække den nye gyllebeholder, men ønsker ikke at anvende det som et virkemiddel.

§ 7 områder

Der er udpeget nogle større naturområder, som er beskyttet gennem § 7 i 'Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug': *Etablering af anlæg for mere end 15 dyreenheder er ikke tilladt, hvis anlægget ligger helt eller delvis inden for, eller der er mindre end 300 m fra anlægget til følgende beskyttede naturtyper:*

1. Højmose
2. Lobeliesø
3. Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.
4. Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

5. *Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.*
6. *Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.*
7. *Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålag og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.*

Bufferzone I ligger indenfor 300 meter fra kvælstoffølsom natur. Her må der ikke etableres anlæg.

I bufferzone II, som er mellem 300 og 1.000 meter fra kvælstoffølsom natur, er der krav til den merbelastning en produktion må medføre. Er der ikke andre husdyrproduktioner, må merbelastningen til naturområdet ikke overskride 0,7 kg N/ha pr. år. Er der to brug, må anlæggets merbelastning højst være 0,5 kg N og er der flere end 2 brug, må den højst være 0,3 kg N.

Nærmeste naturområde beskyttet efter § 7, er et overdrev beliggende ca. 1.300 m vest for anlægget. Dvs. anlægget ikke er beliggende i bufferzone til § 7 beskyttet natur. Der er foretaget en ammoniakdepositionsberegning til overdrevet, der viser, at der kommer en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år.

§ 3 områder

Andre bevaringsværdige naturarealer er beskyttet i Naturbeskyttelseslovens § 3, som siger, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af naturlige søer, hvis areal er på over 100 m², eller af vandløb eller dele af vandløb, der af miljøministeren efter indstilling fra kommunalbestyrelsen er udpeget som beskyttede. Dette gælder dog ikke for sædvanligt vedligeholdelsesarbejde i vandløb.

Der må endvidere ikke foretages ændringer i tilstanden af heder, moser o. lign, strandenge og strandsumpe samt ferske enge og biologiske overdrev, når sådanne naturtyper enkeltvis, tilsammen eller i forbindelse med de søer, der er nævnt, er større end 2.500m² i sammenhængende areal.

Der må heller ikke foretages ændring i tilstanden af moser og lignende, der er mindre end 2.500 m² når de ligger i forbindelse med en sø eller et vandløb, der er omfattet af beskyttelsen i stk. 1.

I Lemvig Kommunes kommuneplan er beskyttede naturområder målsat i tre kategorier A, B og C.

	A-målsatte	B-målsatte	C-målsatte
Mål	Områderne bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne.	Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante-og dyreliv.	Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder

I kategoriseringen indgår blandt andet forekomster af arter som en indikation af naturkvalitet, naturarealets størrelse og struktur samt Natura 2000-udpegninger og fredninger.

Indenfor 2.000 m fra anlægget findes 5 overdrev, 1 fersk eng, 31 moser og 88 søer beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven. Se Figur 7 og Tabel 9. Alle naturområderne er B og C-målsatte.

Tabel 9: Beskyttede overdrev og moser indenfor 2.000 m fra anlægget.

ID-nr	Type	Afstand fra anlæg	Mål-sætning	Ammoniak mer-deposition Kg N/ha	Samlet N deposition kg N/ha
200126737	Fersk eng	Ca. 1.793 m V for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	B		
200127080	Mose	Ca. 1.940 m Ø	C		
200127081	Mose	Ca. 1.570 m Ø	C		
200127082	Mose	Ca. 1.630 m Ø	C		
200127506	Mose	Ca. 990 m N for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127507	Mose	Ca. 1.080 m N for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127538	Mose	Ca. 1.820 m N for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127078	Mose	Ca. 1.100 m N for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127077	Mose	Ca. 1.400 m NNØ for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127087	Mose	Ca. 200 m V for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C	0,5	0,5
200127086	Mose	Ca. 220 m NV for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127079	Mose	Ca. 900 m NØ for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C	0,3	0,3
200127085	Mose	Ca. 450 m N for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		

§ 12-miljøgodkendelse – Fabjergvej 90 – Lemvig Kommune 2011

200127458	Mose	Ca. 1.390 m NV for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127059	Mose	Ca. 1.820 m NNV for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127536	Mose	Ca. 1.500 m NV for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127537	Mose	Ca. 1.780 m NV for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127535	Mose	Ca. 1.900 m N for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127062	Mose	Ca. 1.780 m N for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127539	Mose	Ca. 1.550 m N for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127508	Mose	Ca. 1.200 m N for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	C		
200127065	Mose	Ca. 940 m V	C	0,2	0,2
200127064	Mose	Ca. 1.970 m V	C		
200127058	Mose	Ca. 1.740 m V for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	B		
200127122	Mose	Ca. 1.960 m V for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	B		
200127057	Mose	Ca. 1.730 m VNV for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	-		
200127088	Mose	Ca. 1.730 m S	C		
200127093	Mose	Ca. 1.200 m SØ	C		
200127094	Mose	Ca. 1.580 m SØ	C		
200127089	Mose	Ca. 1.030 m ØSØ	C	0,2	0,2
200127092	Mose	Ca. 1.800 m SØ	C		
200127095	Mose	Ca. 1.930 m S	C		
200127604	Overdrev	Ca. 1.300 m V	B	0,1	0,1
200127564	Overdrev	Ca. 1.700 m NV for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	B		
200127563	Overdrev	Ca. 1.940 m NV for gyllebeholder v. Vestergårdvej 5	B		
200127565	Overdrev	Ca. 1.310 m V	B		
200127603	Overdrev	Ca. 1.620 m V	B		

De tre overdrev med ID nr. 200127604, 200127603 og 200127565 samt den ferske eng med ID nr. 200126737 er beliggende på begge sider af en ådal. Naturområderne er besigtiget i 2004, hvor der bl.a. er fundet muse-vikke, knopurt sp., alm kongepen, alm. kamgræs, lancet-vejbred, fløjlsgræs, læge-ærenpris, hvidtjørn sp., men også arter tilhørende mere våde områder, som vand-mynte, trævlekrone, kær-tidsel, eng-kabeleje, mose-bunke og alm. mjødukt. På den nordlige del af overdrevene er der i 1999 fundet plettet gøgeurt og lav tidsel. I 2003 er der fundet maj-gøgeurt i den nordlige del tæt ved den ferske eng. Der er foretaget ammoniakdepositionsberegninger til den sydlige del af overdrevene, der viser, at merdepositionen er på 0,1 kg N/ha/år

Overdrevet med ID nr. 200127564 er besigtiget i 2004, hvor der bl.a. er fundet fløjlsgræs, kløftet storkenæb, gul snerre, alm. pimpinelle, håret star, lancet-vejbred, alm. kamgræs, alm. hundegræs, gul kløver, alm. kongepen og bølget bunke.

Overdrevet med ID nr. 200127563 er besigtiget i 1999 og 2004. I 1999 er der registreret dunet vejbred. I 2004 er der bl.a. registreret rødknæ, bølget bunke, gul kløver, alm. kongepen, gul snerre, alm. kamgræs, kløftet storkenæb, håret star, alm. hundegræs, alm. syre og lancet-vejbred. I den sydøstlige del af overdrevet ligger en mindre sø (ID nr. 200127936), hvor der er registreret stor vandsalamander.

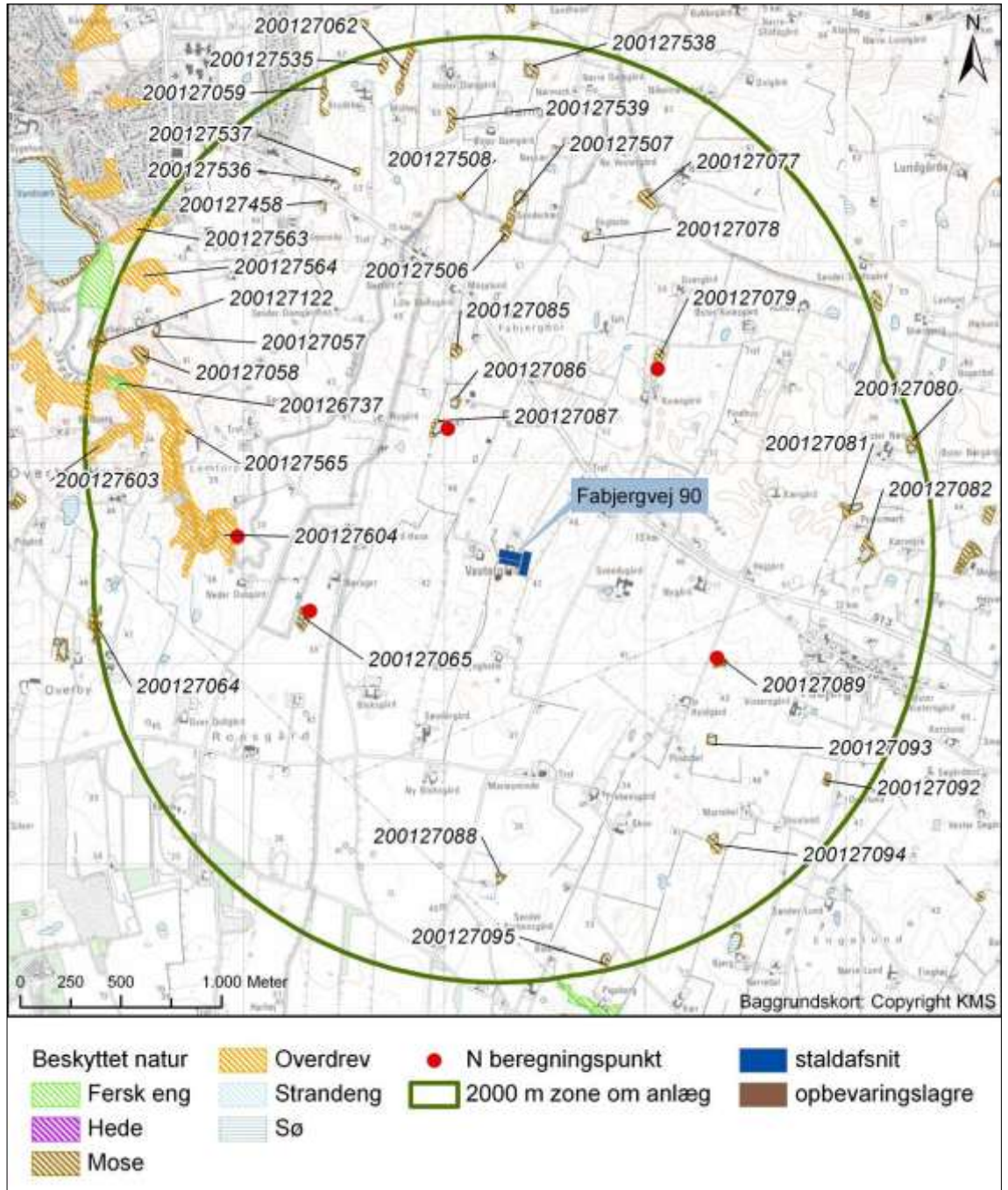
Overdrevene vurderes at være kalkholdige med en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år.

Ingen af moserne er besigtiget. Moserne er alle mindre naturområder, ofte i forbindelse med søer og vandhuller, og det vurderes, at de ikke er ammoniakfølsomme og har en tålegrænse på 15 – 25 kg N/ha/år.

Der er foretaget ammoniakdepositionsberegninger til 4 nærmest beliggende naturområder, beliggende vest, nord, nordvest og øst sydøst for anlægget. Se figur 6. Højeste merdeposition er på 0,5 kg N/ha/år nord for anlægget.

I en enkelt sø (ID nr. 200127936) er der fundet stor vandsalamander. De resterende søer er ikke besigtiget. Ud fra luftfoto vurderes det, at de ikke er ammoniakfølsomme. Søerne vurderes at have en tålegrænse på 30 – 40 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen for Lemvig Kommune var i 2008 på ca. 14 kg N/ha/år.

Figur 7: Beskyttet natur indenfor 2.000 m fra anlægget.

Habitatvurdering

Nærmeste Natura 2000 område er nr. 28 – Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø, der er beliggende ca. 3,2 km nord og nordvest for anlægget. Se bilag 1 for beskrivelse og udpegningsgrundlag.

Nærmeste ammoniakfølsomme habitatnaturområde er en tør hede (4030) beliggende i Natura 2000 område nr. 224 – Flynder Å og heder i Klosterhede Planta-

ge. Den tørre hede er beliggende ca. 3,1 km syd for anlægget. Tålegrænse for naturtypen er på 10 – 20 kg N/ha/år.

Pga. af den store afstand, er der ikke foretaget ammoniakdepositionsberegning til heden.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Lemvig Kommune vurderer med baggrund i www.husdyrgodkendelse.dk og de tilhørende beregninger, at det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier mht. ammoniak for søer med smågrise, der vurderes at være opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Herudfra er der beregnet et samlet emissionsgrænseniveau, som husdyrbruget må forventes at kunne overholde ved brug af nuværende teknologier. Beregningen kan ses af bilag 2. Det samlede emissionsgrænseniveau er beregnet til 5.484,20 kg N/år. Med de anvendte virkemidler herunder gylleforsuring i den nye løbeafdeling og den nye farestald, opnås en ammoniakemission på 5.327,15 kg N/år, hvormed BAT-niveauet vurderes at være overholdt.

Idet staldsystemerne i de nye stalde samt valgte virkemidler som angivet ovenfor danner grundlag for beregning af ammoniakemissionen, stilles der vilkår til de valgte staldsystemer og virkemidler til overholdelse af emissionsgrænseniveauet samt BAT-niveauet.

Der er foretaget en ammoniakdepositionsberegning til nærmeste § 7 beskyttede overdrev, der viser at der kommer en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år. Lemvig Kommune vurderer, at merdepositionen er så lille, at overdrevet ikke vil blive væsentligt påvirket af projektet, og der er derfor ingen grund til at stille skærpede krav.

Ammoniakdepositionsberegningerne til de nærmeste beliggende naturområder viser, at hvor den er højest, kommer der en merdeposition på 0,5 kg N/ha/år. Lemvig Kommune vurderer, at merdepositionen er så lille, at de omkringliggende naturområder, der for størstedelens vedkommende er moser, der ikke vurderes at være ammoniakfølsomme, ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet. Der stilles derfor ingen skærpede vilkår.

Der stilles ligeledes ingen skærpede vilkår med henblik på beskyttelse af de 88 beskyttede søer indenfor 2.000 m fra anlægget, idet ammoniakemissionen fra anlægget vurderes ikke at kunne påvirke søerne negativt.

Pga. den store afstand til de omkringliggende Natura 2000 område, samt den forholdsvis store afstand til nærmeste kvælstoffølsomme habitatnaturområde, er det Lemvig Kommunes vurdering, at ammoniakemissionen fra anlægget ikke vil have en væsentlig påvirkning på naturområderne eller arterne i Natura 2000 områderne.

6.2. Lugt

Beregningerne omkring lugtemission er foretaget i det elektroniske ansøgnings-skema på www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne følger beskrivelserne i

“Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde”, udgivet af FMK i 2002 og Bilag 5 til Vejledning fra Skov og Naturstyrelsen: Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (benævnt: Ny Bilag 5). Anøgningssystemet anvender i det konkrete tilfælde den model, som giver den længste geneafstand, og som er angivet i tabel 10.

Tabel 10: Beregnet geneafstand.

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Målt afstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny bilag 5	707,21 m	Ca. 1.900 m	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/ byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet Bebyggelse	Ny bilag 5	513,84 m	Ca. 1.400 m	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/ byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny bilag 5	196,23 m	Ca. 600 m	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/ byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Ifølge det beregnede konsekvensområde i tabellen ovenfor, vil lugten fra husdyrbruget på Fabjergvej 90 kunne være generende for beboere i beboelseshuse i landzone indenfor 196,23 meter. Nærmeste enkelt bolig uden landbrugspligt ligger ca. 600 meter nordøst for ejendommen (Anneksvej 1).

Geneafstanden til samlet bebyggelse er på 513,84 meter. Nærmeste samlede bebyggelse/lokalplanområde udlagt til beboelse mv. er Fabjerg, der ligger ca. 1.400 meter øst for anlægget.

Geneafstanden til byzone/sommerhusområde er på 707,21 meter. Nærmeste byzone/sommerhusområde er Lemvig, der ligger ca. 1.900 meter nordvest for anlægget.

Lugt fra udbringning

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens regler må husdyrgødning ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 m fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Udbringningsareal nr. 34-0, 35-0, 43-1, 44-0, 45-0, 46-0, 52-0, 62-0, 91-0, 92-0, 93- og 94-0 er beliggende mindre end 200 m fra sådanne områder, og er således omfattet af disse regler. Endvidere gælder, at flydende husdyrgødning kun må udbringes ved slangeudlægning, nedfældning eller lign., og på sort jord og græs skal det ske ved nedfældning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

I gyllebeholderne såvel de eksisterende som den nye skal der være det lovpligtige intakte flydelag. Det er kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til gene for naboerne.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau mht. lugt er overholdt, og Lemvig Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke vil medføre uacceptabel lugtpåvirkning af omgivelserne. I tilfælde af at der indkommer klager over lugtgener, og tilsynsmyndigheden skønner, at klagerne er velbegrundede, kan husdyrbruget for egen regning påbydes at lade foretage lugtundersøgelser.

6.3. Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser, at ejendommen generelt opretholdes hygiejnisk og ryddelig for at modvirke fluer og skadedyr.

Fluegener

Fluer bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen i farestalden og nurseryafdelingen kommer til at køre i holddrift, hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. De mange daglige overbrusninger af gødearealet i drægtighedsstalden har negativ indflydelse på fluerne levevilkår og formeringsevne.

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrslaboratoriums retningslinier.

Rottebekæmpelse

Ansøger har en aftale med et firma om skadedyrsbekæmpelse af rotter. Der udlægges gift i kasser omkring alle ejendommens bygninger.

Kommunens bemærkninger og vurdering

For at mindske risiko for forekomst af skadedyr er der stillet vilkår om hygiejne og foderopbevaring. Lemvig kommune vurderer, at skadedyrsbekæmpelsen på ejendommen er tilstrækkelig til, at der ikke vil være gener for omgivelserne.

6.4. Transport

Tunge transporter forekommer i forbindelse med levering og afhentning af dyr, råvarer til foderfremstilling, transporter med gødning og eget korn. Transporterne fordeler sig som vist i Tabel 11.

Tabel 11: Transporter til og fra ejendommen.

Art	Ansøgt drift		
	Transportmiddel	Kapacitet pr. læs	Antal transporter
Smågrise væk fra ejendommen	Traktor	600 stk.	117
Polte til ejendommen	Traktor	-	12
Slagtedyr	Lastbil	-	52
Døde dyr	Lastbil	-	104
Eget korn	Traktor	16 t	144
Sojaskrå	Lastbil	30 t	10

Mineraler mv.	Lastbil	30 t	12
Færdigfoder	Traktor	16 t	26
Udbringning af gylle	Traktor	25 t	544
Olie	Lastbil	-	12
Renovation	Lastbil	-	26
I alt			1.059

Udkørsel med husdyrgødningsmængden fra ansøgers andre ejendomme foregår ikke fra Fabjergvej 90.

Lastbiltrafikken til og fra ejendommen foregår ad Fabjergvej.

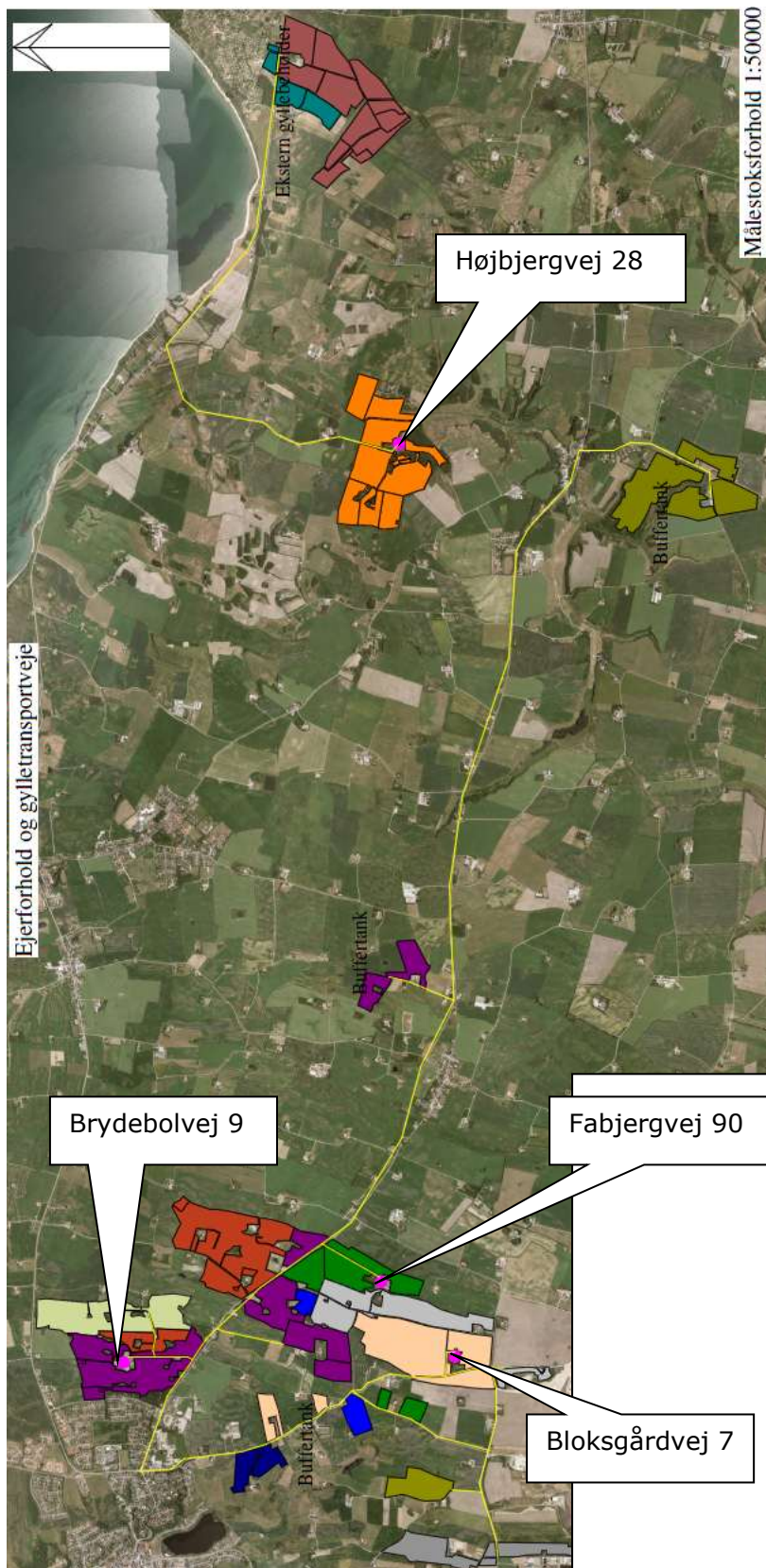
Kørsel med gylle til udsprængningsarealerne foregår primært ad offentlige veje. Transportruterne er vist på Figur 8.

I forbindelse med udbringning af gylle vil der, jf. Figur 8, forekomme transporter på veje grænsende til byzone ved Lemvig. Ved transporter til arealer øst for anlægget benyttes omfartsvej nord om Fabjerg.

Kommunens bemærkninger og vurdering

En del af udbringningsarealerne er beliggende mindre end 200 m fra byzone ved Lemvig samt Rom og sommerhusområde ved Toftnum Bjerge. Jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der restriktioner på udbringning af husdyrgødning på arealer mindre end 200 m fra byzone, sommerhusområde, og områder i landzonen, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Følgende arealer er omfattet af Husdyrgødningsbekendtgørelsens restriktioner: 34-0, 35-0, 43-1, 44-0, 45-0, 46-0, 52-0, 62-0, 91-0, 92-0, 93- og 94-0. Lemvig Kommune vurderer, at Husdyrgødningsbekendtgørelsen er tilstrækkeligt til at mindske gener vedr. udbringning på disse arealer, der stilles derfor ikke skærpende vilkår for disse arealer.

Lemvig Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentligt gener for omgivelserne forbundet med transporter såvel til og fra ejendommen som til udsprængningsarealerne.

Figur 8: Transportveje

6.5. Støj

Støj forekommer primært fra ventilationsanlæg, forarbejdning og indtransport af foder, af- og pålæsning af grise, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til- og fra ejendommen.

Der vil dagligt være foderblanding i dagtimerne. Dette sker dog inden døre i foderladen, bygning 8.

Transporter til og fra ejendommen foregår primært i dagtimerne.

Ved så- og høsttid vil aktivitetsniveauet mht. transporter og forekomsten af støv og støj følgelig være højere end den øvrige del af året.

Ansøger oplyser, at der vil være multistepstyret ventilation og frekvensstyring i de nye stalde. Støj fra ventilationsanlægget må påregnes hele døgnet, dog generelt mindre i aften og nattetimerne, da ventilationsanlægget her kører mindre grundet lavere udetemperatur.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke bliver et problem for de omkringboende. Lemvig Kommune har stillet vilkår til husdyrbrugets støjbidrag. Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at evt. klager vedrørende støj er velbegrundede, skal husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning efterwise, at de stillede støjkrav er overholdt.

6.6. Støv

I forbindelse med råvareleverancer og foderfremstilling kan der opstå støvgener. Færdigfoder transporteres i lukkede biler og leveres i foderladen, bygning 8. Foder blandes i foderladen. Ansøger forventer ikke, at der vil være støvgener for omgivelserne.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det grundet afstanden til naboer ikke at give væsentlige problemer for de omkringboende. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

6.7. Lys

Ansøger oplyser, at der vil være lys i staldene i minimum 8 timer. I løbeafdelingen kan der være lys i længere tid, 12-15 timer, pga. stimulering af brunsten.

Ejendommen har belysning på befæstede arealer, som primært anvendes i årets mørke måneder. Derudover er der arbejdsbelysning ved udleveringsrampen.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes pga. afstanden til naboer, at belysningen fra husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende.

7. Påvirkning fra arealerne

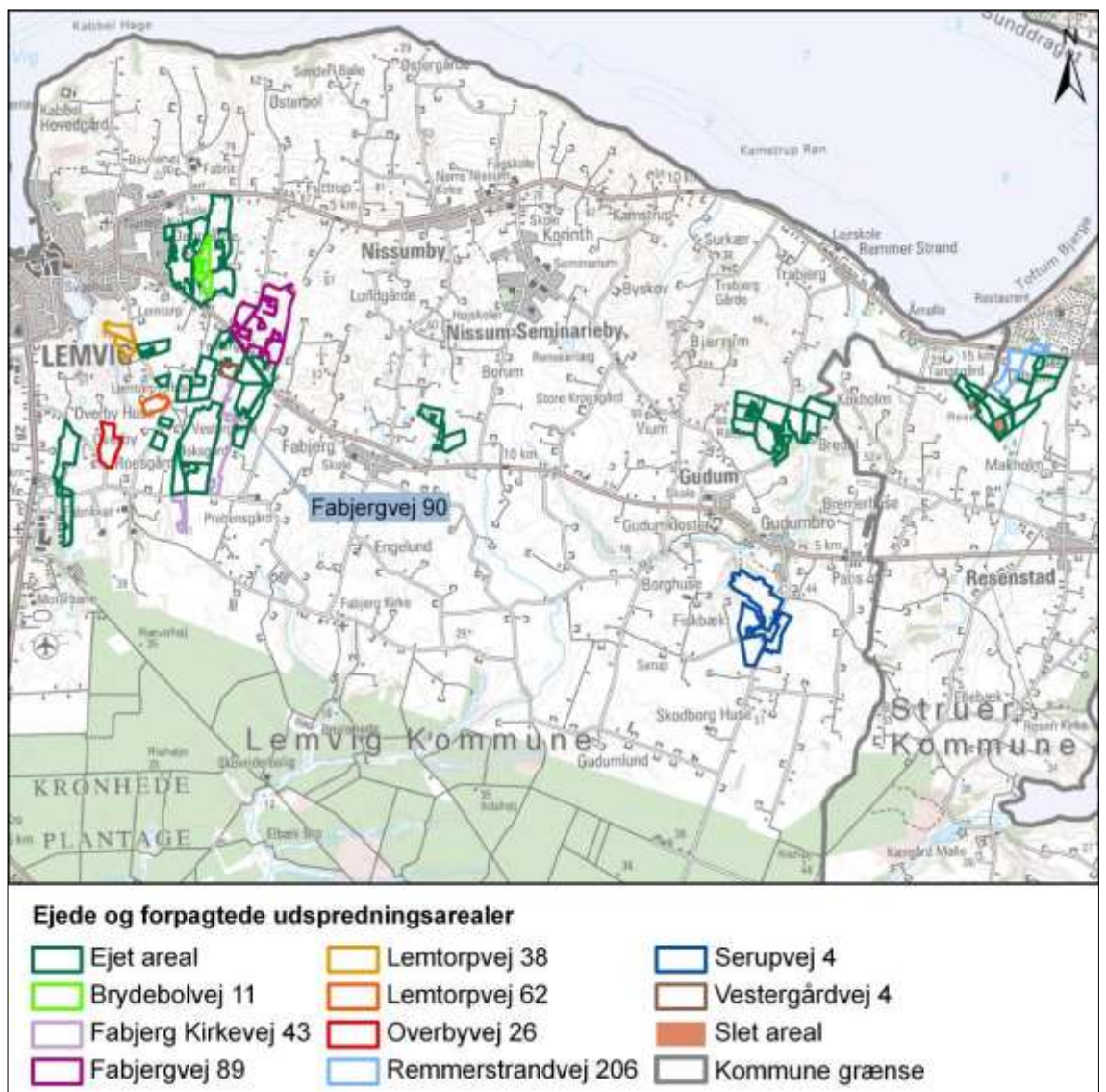
7.1. Arealoversigt

Ifølge Husdyrloven skal en godkendelse af et husdyrbrug også omfatte en godkendelse af bedriftens arealer – dvs. samtlige ejede og forpagtede arealer, som drives under samme CVR-nr. Ejerforholdene for de tilknyttede udspretningsarealer fremgår af Tabel 12. På Figur 9 - Figur 18 ses samtlige arealer, der drives på ejendommen.

Tabel 12: Ejerforhold for ejede og forpagtede udspretningsarealer

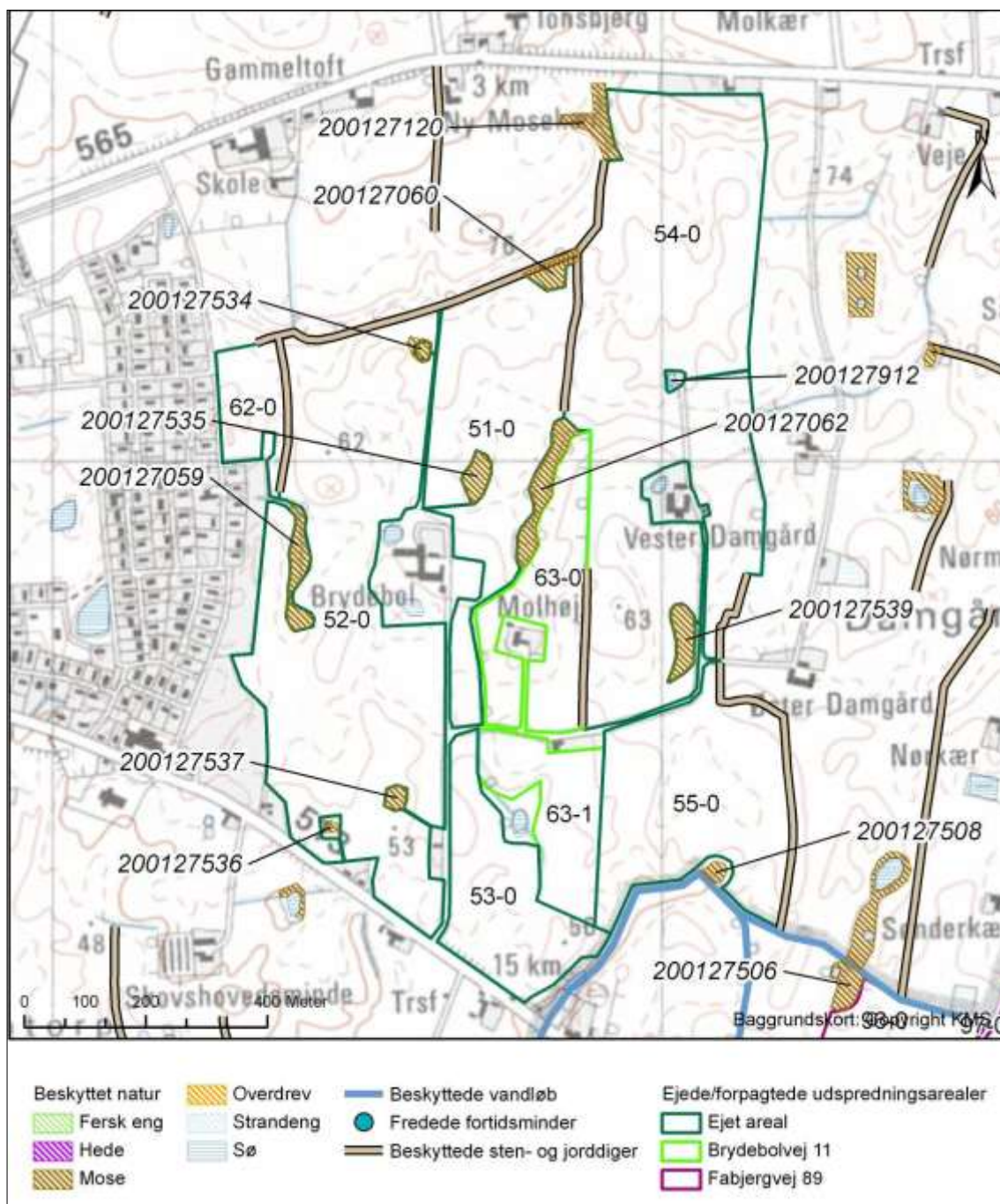
	Udspretningsareal	Matrikelnr. og ejerlav	Marknumre
Ejede arealer:			
Fabjergvej 90	33,82 ha	41a, 57f og 57g. Dal Anneksgård, Fabjerg.	81-0, 83-0, 83-1, 103-0, 104-0
Højbjergvej 28	62,99 ha	3a og 3h. Gudum Præstegård, Gudum 4h. Bjerrum, Gudum 1e. Hvistendal, Gudum	1-0, 2-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 9-0, 10-0, 21-0, 21-1
Nylindvej 9	12,96 ha	6h og 6m. Den sydlige del, Gudum 14l. Den sydlige del, Nr. Nissum	22-0, 23-0
Remmerstrandvej 206A	63,12 ha	3b. Tangsgård, Gudum. (helt eller delvist i Struer Kommune)	33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 38-1, 39-0, 39-1, 40-0
Bloksgårdvej 7	59,24 ha	38a. Dal Anneksgård, Fabjerg. 7h. Rom hede, Rom 17e og 17l. Lemtorp, Lemvig Jorder	71-0, 72-0, 73-0, 73-2, 74-0, 75-0
Brydebolvej 15	36,01 ha	11o. Lemtorp, Lemvig Jorder.	54-0, 55-0
Brydebolvej 9	78,46 ha	10a. Lemtorp, Lemvig Jorder. 41m og 41o. Dal Anneksgård, Fabjerg	51-0, 52-0, 53-0, 62-0, 82-0, 84-0, 87-0, 89-0
Smedevej 19	23,33 ha	12m og 12n og 12o. Romby, Rom.	91-0, 92-0, 93-0, 94-0
Forpagtede arealer:			
Remmerstrandvej 206	13,28 ha	(Struer Kommune)	43-0, 43-1, 44-0, 45-0
Serupvej 4	49,53 ha		46-0, 47-0, 48-0, 49-0

Fabjerg Kirkevej 43	38,61 ha		56-0, 56-1, 57-0, 58-0, 59-0
Brydebolvej 11	8,91 ha		63-0, 63-1
Lemtorpvej 38	10,44 ha		69-0, 69-1
Lemtorpvej 62	6,08 ha		76-0
Vestergårdvej 4	3,31 ha		86-0
Overbyvej 26	12,24 ha		70-0
Fabjergvej 89	49,80 ha		82-1, 96-0, 97-0, 102-0
I alt	560,64 ha		

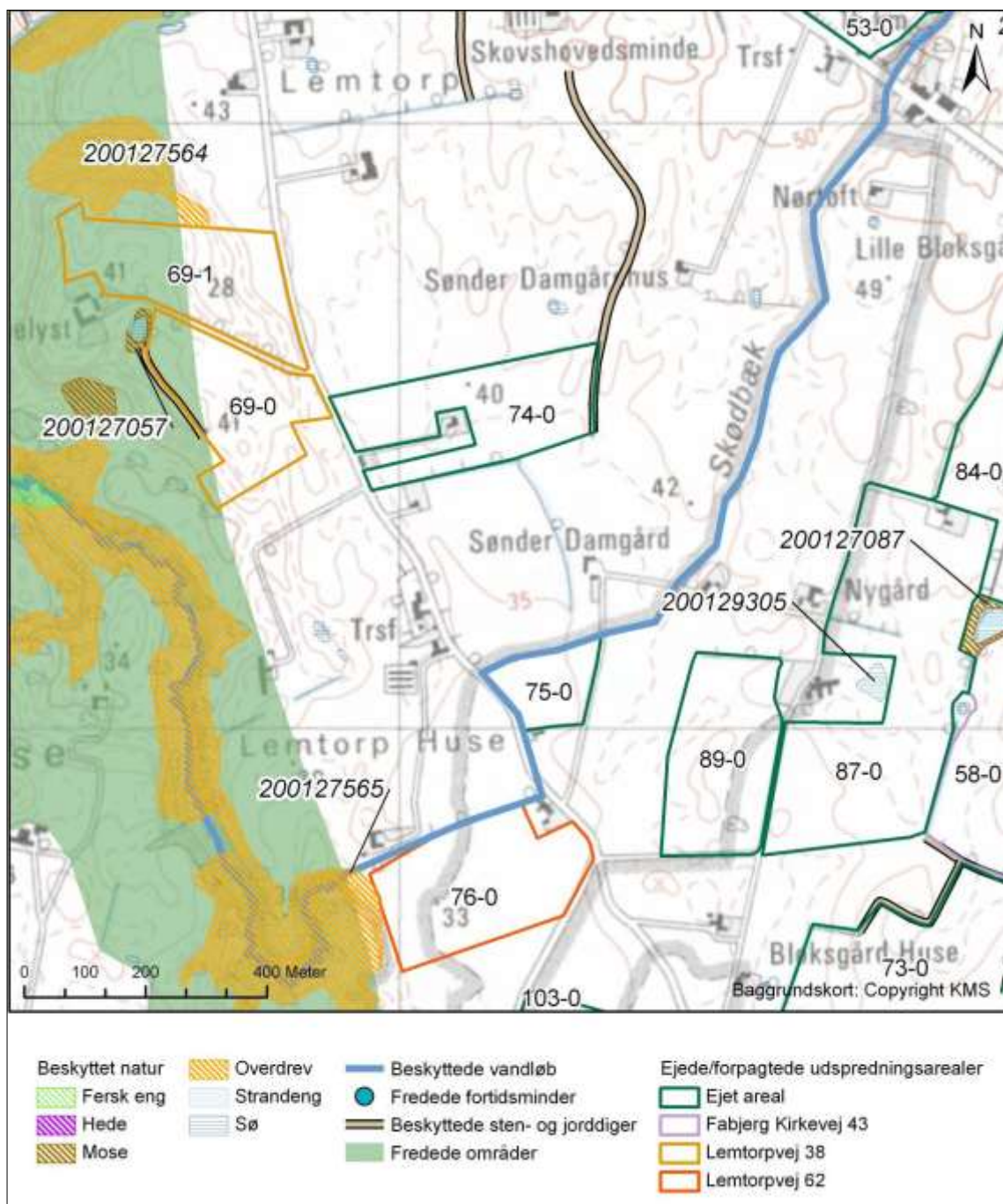

Figur 9: Oversigt over alle ejendommens arealer

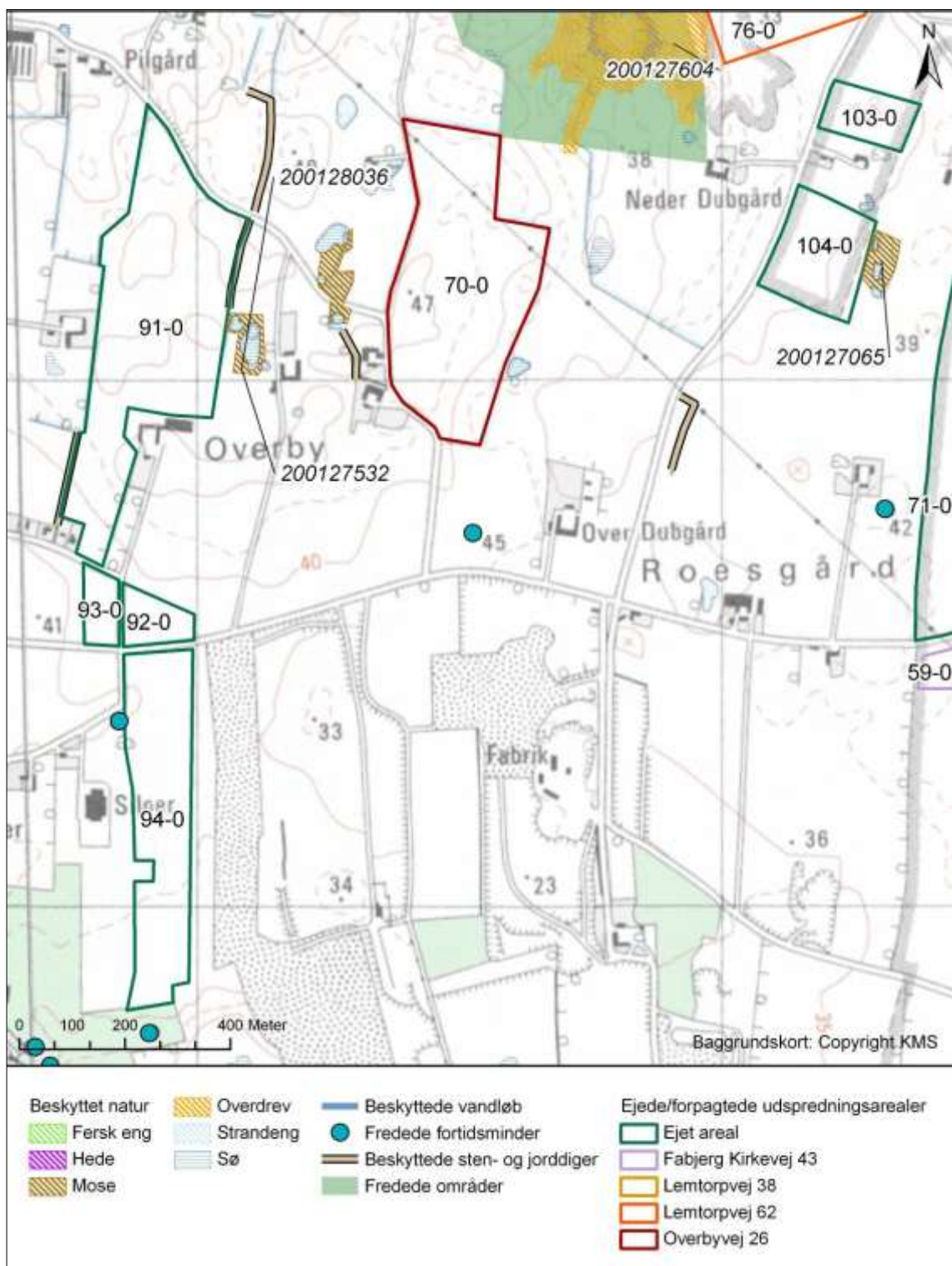

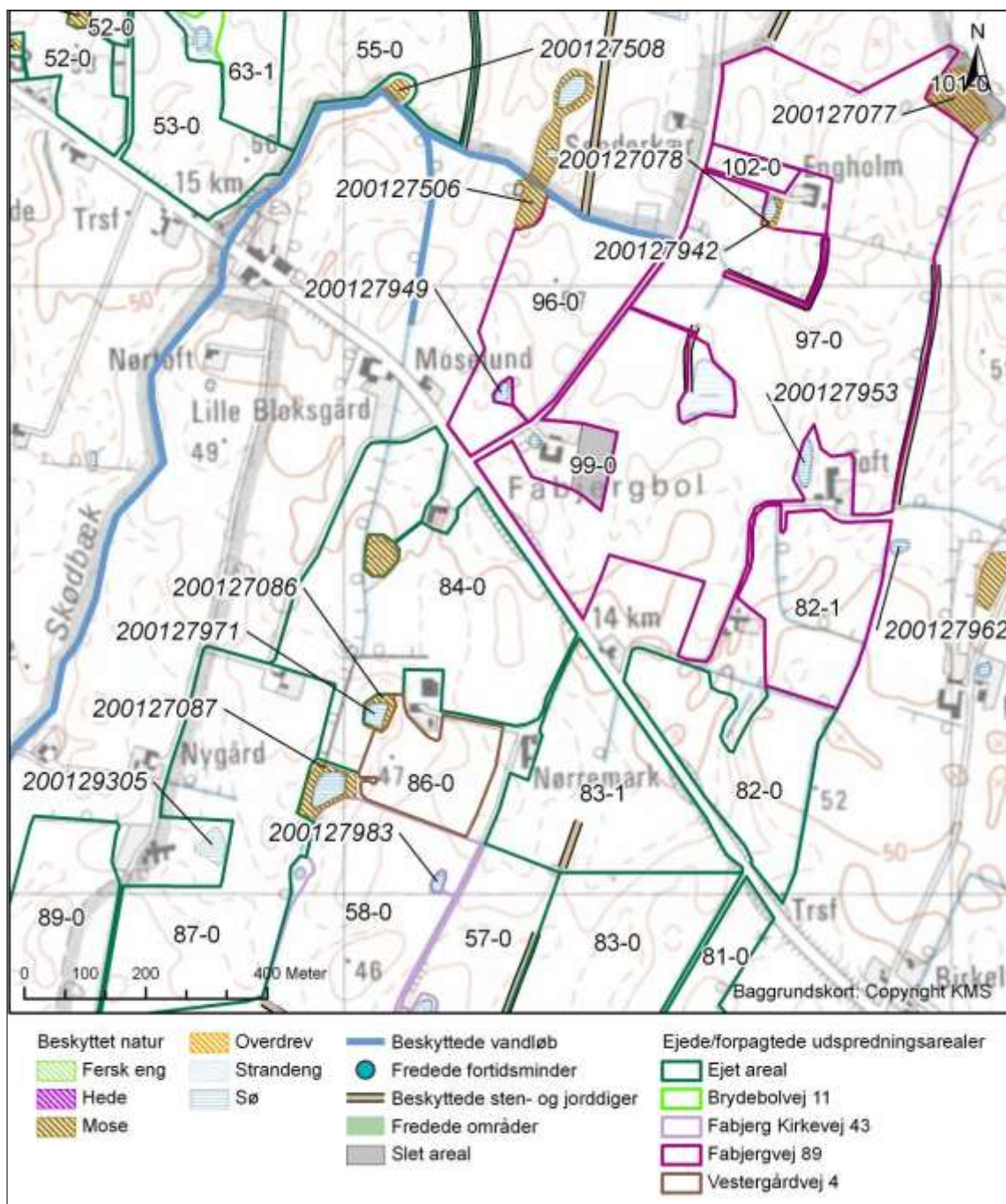
Figur 10: Ejede og forpagtede udspretningsarealer

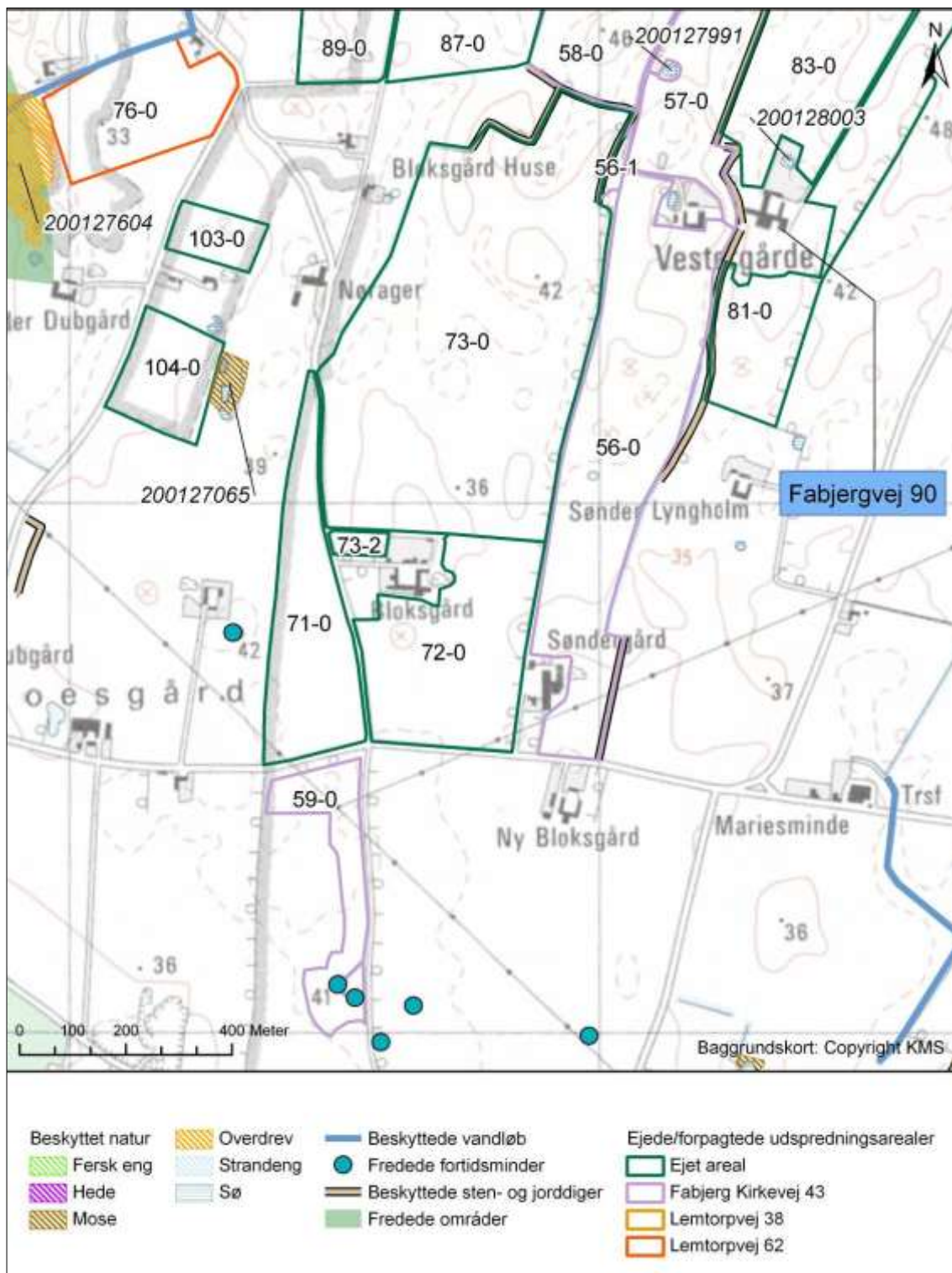
Figur 11: Ejede og forpagtede udspretningsarealer

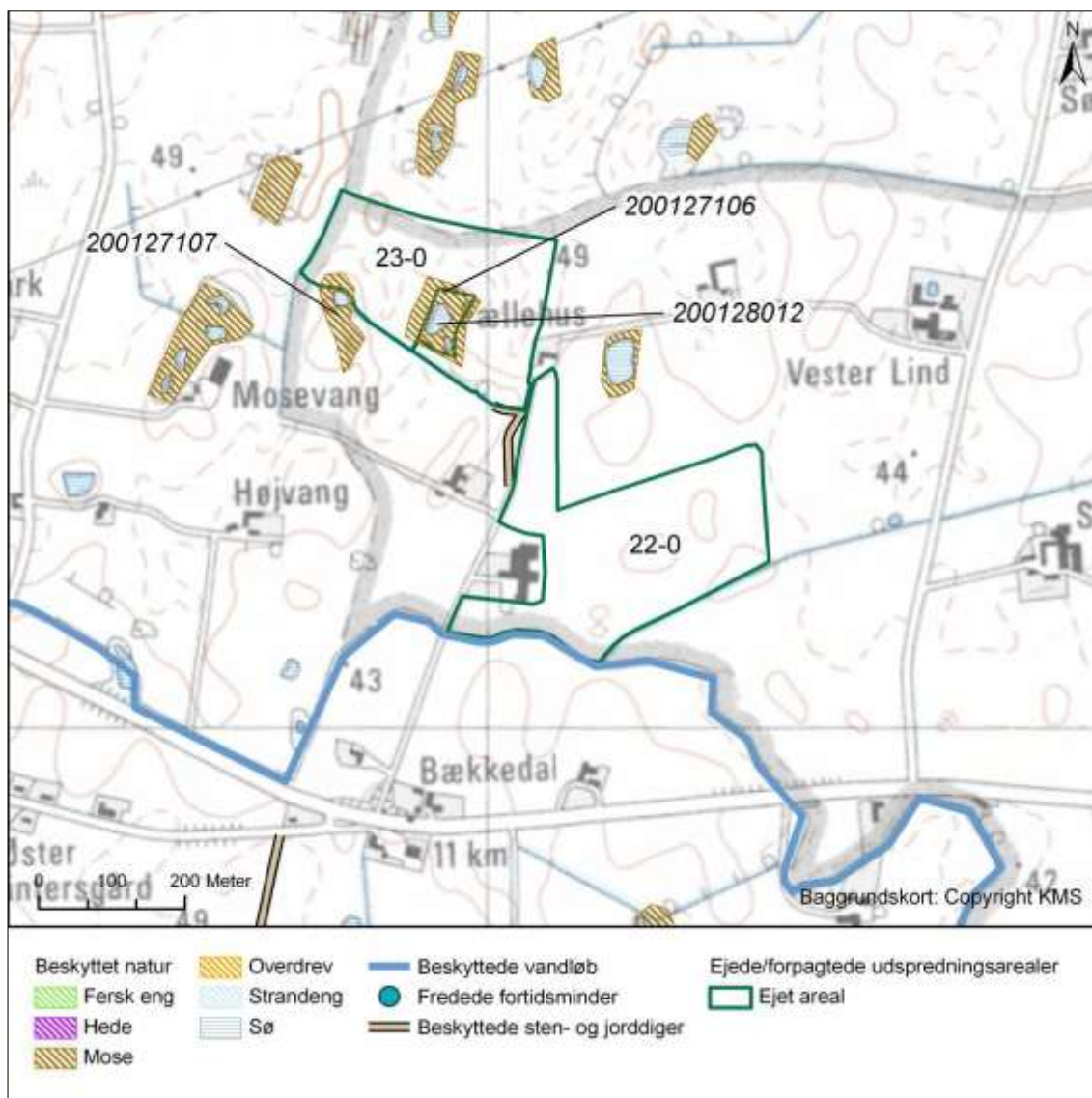
Figur 12: Ejede og forpagtede udspretningsarealer

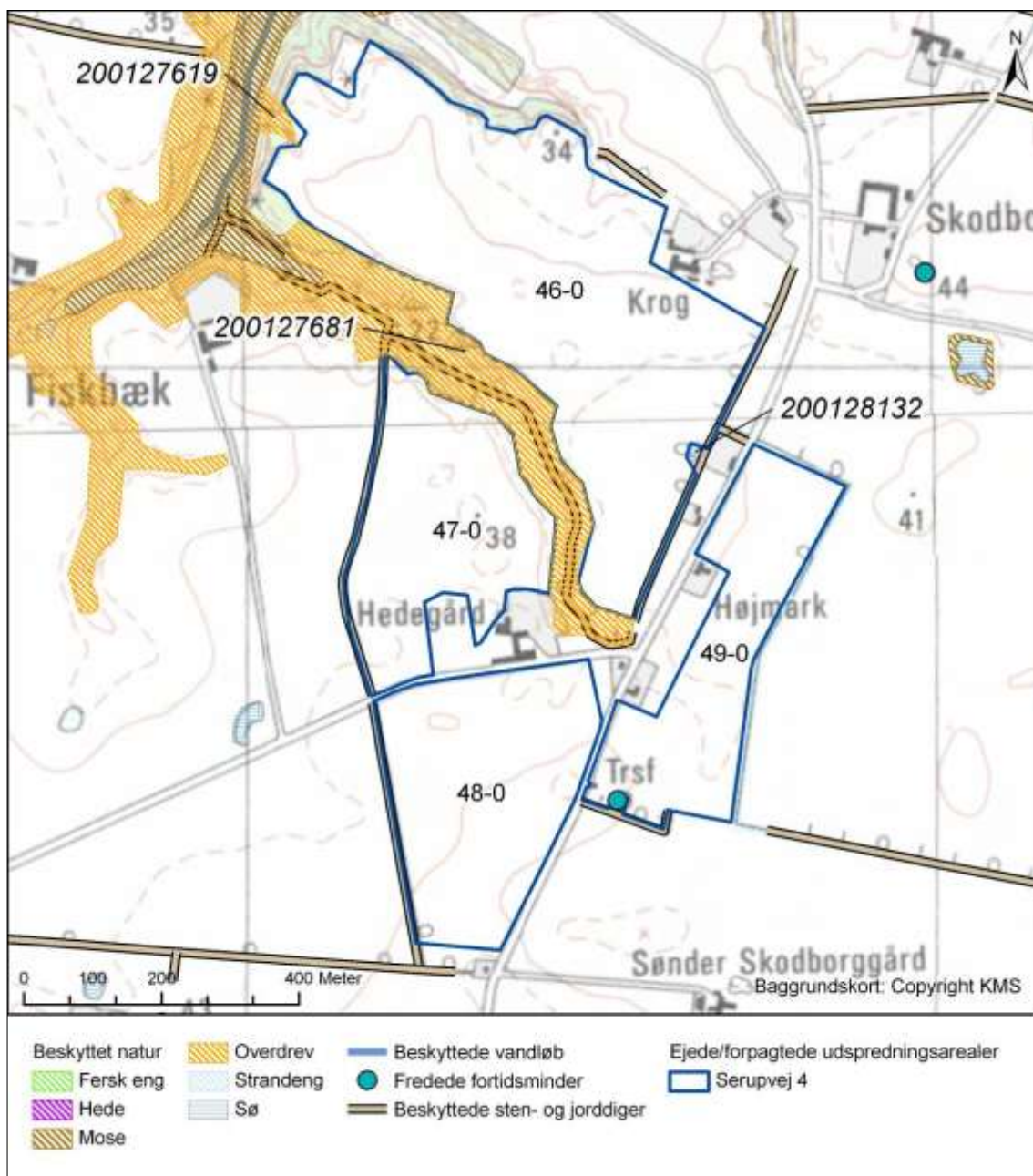
Figur 13: Ejede og forpagtede udspretningsarealer

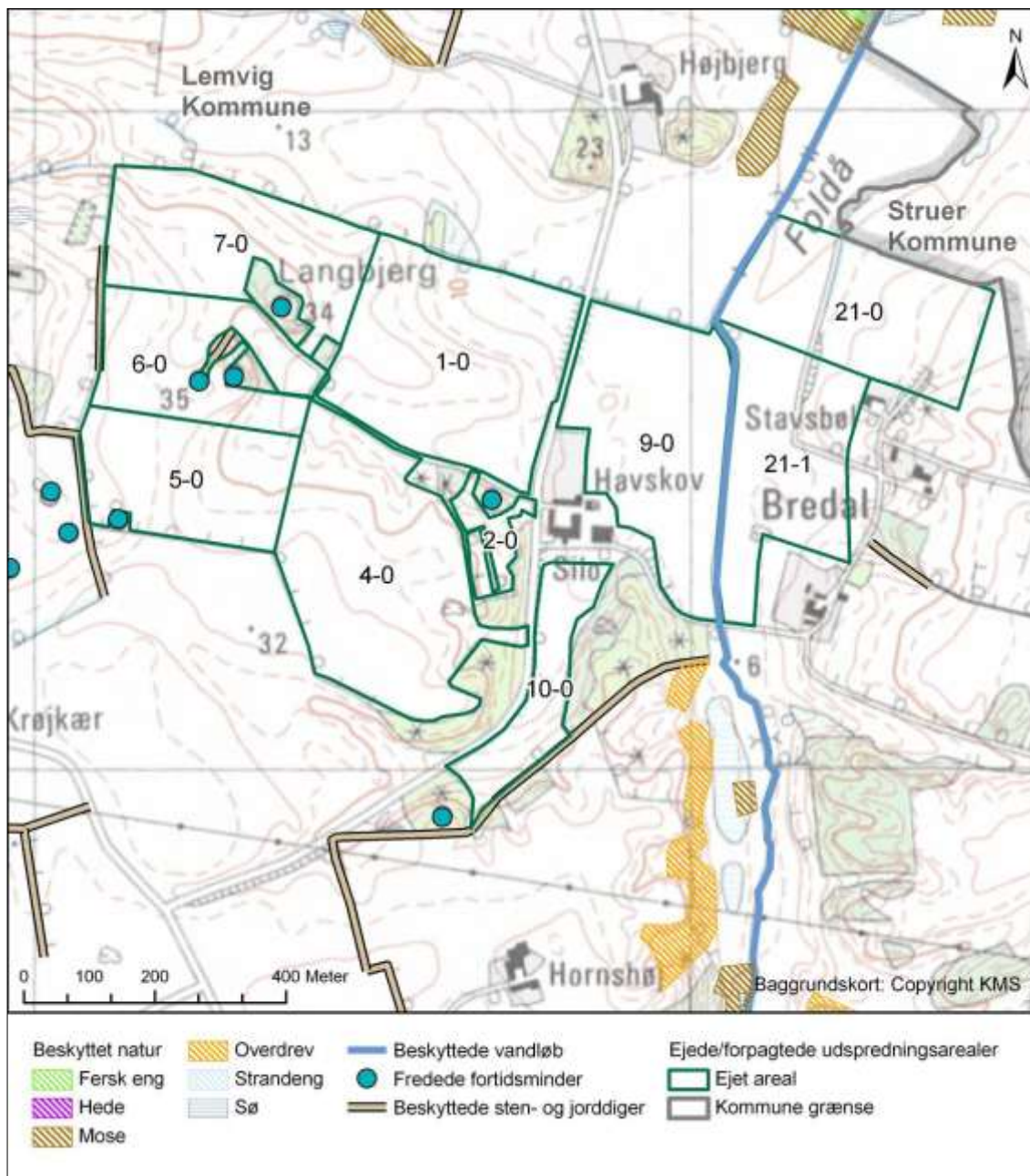
Figur 14: Ejede og forpagtede udspretningsarealer

Figur 15: Ejede og forpagtede udspretningsarealer

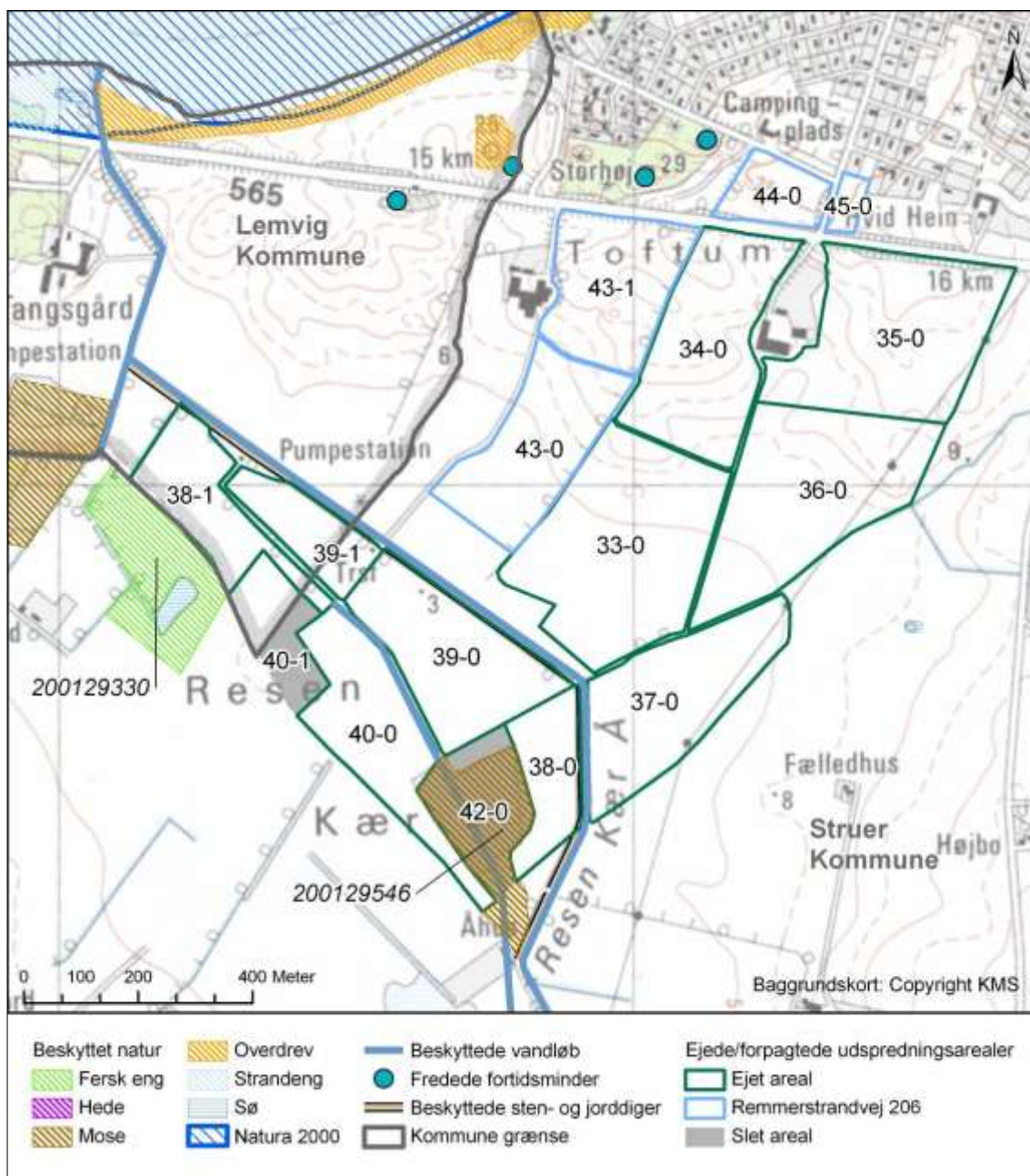

Figur 16: Ejede og forpagtede udspretningsarealer

Figur 17: Ejede og forpagtede udspretningsarealer

Figur 18: Ejede og forpagtede udspretningsarealer helt eller delvist i Struer Kommune

7.2. Udspretningsarealerne

Der er et samlet udspretningsareal (ejede og forpagtede arealer) til bedriften på 560,64 ha. Der er ingen aftalearealer.

Tabel 13 viser, hvordan bedriftens arealer er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder.

Tabel 13: Oversigt over udspretningsarealerne

Navn	ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sædskifte	N-kl. 0 (ha)	N-kl. 1 (ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3(ha)
1-0	9,83	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	9,83	0,00	1,00	3,50	0,00	5,33
2-0	1,01	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	1,01	0,00	0,00	1,01	0,00	0,00
4-0	10,34	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	10,34	0,00	0,00	10,34	0,00	0,00
5-0	5,54	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	5,54	0,00	0,00	5,54	0,00	0,00
6-0	5,36	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	5,36	0,00	0,00	5,36	0,00	0,00
7-0	6,65	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	6,65	0,00	0,00	1,50	0,00	5,15
9-0	8,08	Ja	JB11	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	8,08	0,00	6,35	0,00	1,73	0,00
10-0	2,92	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	2,92	0,00	0,00	2,92	0,00	0,00
21-0	6,88	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	6,88	0,00	4,34	0,00	2,55	0,00
21-1	6,38	Ja	JB11	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	6,38	0,00	2,28	0,00	4,10	0,00
22-0	7,48	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	7,48	0,00*	1,00	5,50	0,00	0,98
23-0	5,48	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	5,48	0,00*	0,00	5,22	0,26	0,01
33-0	10,31	Ja	JB11	Nej	S2	0,00	0,00	10,31	0,00	0,00	10,31	0,00	0,00	0,00
34-0	7,14	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	7,14	0,00	0,00	7,14	0,00	0,00	0,00
35-0	8,93	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	8,93	0,00	0,00	8,93	0,00	0,00	0,00
36-0	9,06	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	9,06	0,00	0,00	9,06	0,00	0,00	0,00
37-0	6,64	Ja	JB11	Nej	S2	0,00	0,00	6,64	0,00	0,00	6,64	0,00	0,00	0,00
38-1	3,82	Ja	JB11	Nej	S2	0,00	0,00	3,82	0,00	0,00	3,82	0,00	0,00	0,00
39-0	6,28	Ja	JB11	Nej	S2	0,00	0,00	6,28	0,00	0,00	6,28	0,00	0,00	0,00
39-1	2,55	Ja	JB11	Nej	S2	0,00	0,00	2,55	0,00	0,00	2,55	0,00	0,00	0,00
43-0	5,68	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	5,68	0,00	0,00	5,68	0,00	0,00	0,00
43-1	5,29	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	5,29	0,00	0,00	5,29	0,00	0,00	0,00
44-0	1,81	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	1,81	0,00	0,00	1,81	0,00	0,00	0,00
45-0	0,50	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,50	0,00	0,00	0,50	0,00	0,00	0,00
46-0	23,35	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	23,35	0,00	23,35	0,00	0,00	0,00
47-0	8,76	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	8,76	0,00	8,76	0,00	0,00	0,00
48-0	9,72	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	9,72	5,22	9,72	0,00	0,00	0,00
49-0	7,70	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	7,70	1,29	7,70	0,00	0,00	0,00
51-0	9,54	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	9,51	0,03	0,00	8,93	0,00	0,61	0,00
52-0	22,20	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	11,78	10,42	0,00	0,00*	22,20*	0,00*	0,00*
54-0	25,95	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	25,95	0,00	0,00	25,95	0,00	0,00	0,00
56-0	17,88	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	17,88	0,00*	0,00	16,90	0,98	0,00
56-1	0,33	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	0,33	0,00*	0,00	0,33	0,00	0,00
57-0	7,63	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	7,63	0,00*	7,10	0,00	0,53	0,00
58-0	8,76	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	8,76	0,00*	8,67	0,00	0,09	0,00
59-0	4,00	Ja	JB1	Nej	S4	0,00	0,00	0,10	3,90	0,00*	4,00	0,00	0,00	0,00
62-0	2,14	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	2,14	0,00	0,00	0,00	0,57	1,57
63-0	5,19	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	5,19	0,00	0,00	5,09	0,00	0,10	0,00
63-1	3,73	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	3,73	0,00	0,00	0,00*	3,73*	0,00*	0,00*
69-0	4,78	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	4,78	0,00	0,00	4,78	0,00	0,00	0,00

70-0	12,24	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	12,24	0,00	12,01	12,24	0,00	0,01	0,00
71-0	7,76	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,25	7,51	0,00*	7,76	0,00	0,00	0,00
72-0	10,30	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	10,30	0,00*	10,30	0,00	0,00	0,00
73-0	33,06	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	3,70	29,36	0,00*	0,00*	0,00*	0,00*	33,06*
73-2	0,48	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	0,48	0,00*	0,00	0,00	0,00	0,48
74-0	5,81	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	5,81	0,00	0,00*	5,81	0,00	0,00	0,00
75-0	1,84	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	1,84	0,00	0,00*	0,00*	1,84*	0,00*	0,00*
76-0	6,08	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	6,08	0,00	0,00*	6,08	0,00	0,00	0,00
84-0	14,61	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,06	14,55	0,00*	14,45	0,00	0,16	0,00
86-0	3,31	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	3,31	0,00*	0,00	3,31	0,00	0,00
87-0	12,75	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	8,96	3,78	0,00*	0,00*	12,75*	0,00*	0,00*
89-0	5,48	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	5,48	0,00	0,00*	5,48	0,00	0,00	0,00
91-0	13,81	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	10,87	2,94	5,50	0,00*	13,81*	0,00*	0,00*
92-0	1,15	Ja	JB1	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	1,15	1,15	1,15	0,00	0,00	0,00
93-0	0,94	Ja	JB1	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	0,94	0,94	0,94	0,00	0,00	0,00
94-0	7,42	Ja	JB1	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	7,42	7,42*	7,42	0,00	0,00	0,00
96-0	7,08	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	5,97	1,11	0,00	5,98	0,00	1,09	0,01
97-0	36,41	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	7,65	28,75	0,00	0,00*	36,41*	0,00*	0,00*
102-0	0,62	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,62	0,00	0,00	0,00*	0,00*	0,00*	0,62*
103-0	1,60	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	1,60	0,00	0,00*	0,00*	0,00*	0,00*	1,60*
104-0	3,51	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	3,51	0,00	0,00*	0,00*	0,00*	0,00*	3,51*
81-0	9,36	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	9,36	0,00*	9,22	0,00	0,13	0,00
55-0	9,62	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	9,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,47	9,15
69-1	5,63	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	5,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,63
53-0	5,46	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	5,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	5,34
82-0	6,23	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	6,23	0,00*	6,23	0,00	0,00	0,00
82-1	5,75	Ja	JB4	Nej	S4	0,00	0,00	0,00	5,75	0,00	5,59	0,00	0,15	0,00
38-0	2,86	Ja	JB11	Nej	S2	0,00	0,00	2,86	0,00	0,00	2,86	0,00	0,00	0,00
40-0	5,53	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	5,53	0,00	0,00	0,00*	0,00*	0,00*	5,53*
83-0	10,09	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	10,09	0,00*	10,09	0,00	0,00	0,00
83-1	8,25	Ja	JB6	Nej	S2	0,00	0,00	0,00	8,25	0,00*	0,00	8,25	0,00	0,00
Total	560,64					0,00	0,00	232,78	327,86	33,53	308,62	160,39	13,64	78,00

Jordbundstype

Den største del af udspretningsarealerne (338,65 ha) er fin sandblandet lerjord (JB6). De resterende er grovsandet jord, JB1 (13,51 ha), fin lerblandet sandjord, JB4 (162,10 ha) og humus, JB 11 (46,92 ha).

Sædskifte

Det er i ansøgningen angivet, at arealerne dels drives med et S2 sædskifte og dels med et S4 sædskifte. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet (og sædskiftet derfor ikke er brugt som virkemiddel) vurderes det, at der ikke er behov for, at stille vilkår om anvendelse af et specifikt sædskifte.

Nitrat-klasser

Med hensyn til nitrat belastning af overfladevand stilles der i husdyrbekendtgørelsen i visse tilfælde krav om et lavere husdyrtryk per hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for. Kravene gælder for landbrugsarealer, der afvander til kvælstof sårbare recipienter inden for Natura-2000 områderne, se Tabel 14.

For disse nitratfølsomme landbrugsarealer er det muligt for landmanden at anvende virkemidler, fx øge antallet af efterafgrøder, reducere N-normen eller ændre standardsædskiftet, således at nitratudvaskningen reduceres i mindst samme omfang, som hvis de skærpede harmonikrav var overholdt.

Reduktionspotentialer i bekendtgørelsen er defineret som forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer ud af rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i recipienten. Reduktionspotentialer afhænger af jordbund m.m.

De generelle regler er 1,4 DE/ha.

Tabel 14: Skærpede udbringningsregler i oplande til sårbare Natura-2000 områder

Nitrat-klasse	Reduktionspotentialer i % fra rodzonen til vandområdet	Meget kvælstof sårbare	Mindre kvælstof sårbare	Øvrige områder	Antal ha i ansøgningen
0	76-100	Generelle regler	Generelle regler	Generelle regler	0
1	0-50		85 % af de generelle regler	Generelle regler	0
2	51-75	65 % af de generelle regler	Generelle regler	Generelle regler	232,78
3	0-50	50 % af de generelle regler		Generelle regler	327,86

Alle husdyrbrugets udbringningsarealer ligger i oplandet til meget kvælstofsørbart og sårbart natura-2000 område, dels Nissum Fjord (100,7 ha) og dels Nissum Bredning (460,4 ha). Reduktionspotentialer for udbringningsarealer er 51-75 % for de 232,78 ha beliggende i nitratklasse 2 og 0-50 % for de 327,86 ha beliggende i nitratklasse 3.

I ansøgningsystemet er der jf. Tabel 15 beregnet en reduktionsprocent for dyreenheder på 56,23 %, dvs. et reduceret husdyrtryk på 0,7872 DE/ha (1,4 DE/ha ved de generelle regler).

Vha. beregningsprogrammet Farm-N på www.husdyrgodkendelse.dk er den beregnede udvaskning af kvælstof fra arealerne 53,8 kg N/ha ved et dyretryk på 0,7872 DE/ha.

Med henblik på at begrænse og for at overholde krav om begrænset udvaskning af nitrat fra udspretningsarealerne har ansøger valgt at udlægge 5,10 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav. Dette virkemiddel medfører, at den reelle udvaskning vil være 53,4 kg N/ha i Farm-N ved et reelt dyretryk på 1,37 DE/ha, hvorved husdyrlovens krav til udvaskning af nitrat er overholdt.

Tabel 15: Nitratberegning fra det digitale ansøgningsystem

DE reduktionsprocent	56,23 %
Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift	
DE _{max}	0,7872 DE/ha
DE _{reel}	1,37 DE/ha
Beregning af udvaskning af N via Farm-N	

Kg N/ha DE _{max}	53,8 kg N/ha
Kg N/ha DE _{reel}	53,4 kg N/ha

Kommunens bemærkninger og vurdering – nitrat til fjord og hav

På grund af beregningsmæssige unøjagtigheder vedr. ekstra efterafgrøder rundt om Lemvig Kommune op, således der stilles vilkår om 6,0 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav for at sikre, at Husdyrlovens beskyttelsesniveau overholdes mht. kvælstof til overfladevand og grundvand.

Idet 76,37 ha udbringningsarealer (33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 38-1, 39-0, 39-1, 40-0, 43-0, 43-1, 44-0 og 45-0) i N-kl 2 er beliggende i Struer Kommune, har denne kommune foretaget vurderingen af arealerne i forhold til nitrat. Struer Kommune har ligesom Lemvig Kommune stillet vilkår om etablering af 6,00 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav. Redegørelsen fra Struer Kommune kan ses i bilag 6.

Jf. Miljøstyrelsens supplerende vejledning om fastsættelse af yderligere vilkår § 29 i lov nr. 1486 af 04/12 2009 om miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug kan kommunen pålægge et opland yderligere restriktioner, hvis kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau ikke er tilstrækkeligt til at beskytte et vandområde. Lemvig Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet for kvælstof jf. ovenstående er tilstrækkeligt til at beskytte vandmiljøet mod kvælstof. Der stilles derfor ikke skærpede krav.

Vurdering af påvirkning af Natura2000-vandområder er foretaget i afsnit 7.6.

Fosfor-klasser

Jf. afsnittet ovenfor ligger udspretningsarealerne dels i oplandet til Natura 2000 området Nissum Bredning mod nord (Natura2000-område nr. 28) og dels i opland til Natura 2000 området Nissum Fjord mod sydvest (Natura 2000-område nr. 65). Natura 2000 områderne er begge overbelastet med fosfor. Se bilag 1 for en beskrivelse af områderne samt udpegningsgrundlag.

Husdyrloven stiller krav til fosforoverskud afhængig af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Det drejer sig om drænede lerjorde og lavbundsarealer, herunder drænede og grøftede sandjorde, der afvander til Natura-2000 vandområder, som er overbelastede med fosfor.

Der skelnes mellem 4 fosforklasser:

- Fosforklasse 0: For arealer på drænede lerjord med et fosfortal under Pt 4,0 stilles der ingen krav. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug.
- Fosforklasse 1: For arealer på drænede lerjord hvor fosfortallet er mellem Pt. 4,0-6,0 stilles krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne giver mulighed for på det pågældende husdyrbrug, og kravet til fosforoverskuddet vil altid være opfyldt hvis fosforoverskuddet ikke overstiger 4 kg P/ha/år i efter-situationen.

- Fosforklasse 2: På lavbundsarealer stilles krav om at fosforoverskuddet ikke må øges uanset fosfortal. Hvis fosforoverskuddet i før-situationen er negativ er der dog kun krav om fosforbalance i efter-situationen. Med lavbundsarealer menes lave arealer i forhold til recipient med permanent højtstående grundvand, som er detailafvandet ved dræning eller grøftning, og som ikke har et højt indhold af jern vurderet ud fra okkerklassificeringen dvs. er okkerklasse II eller derover.
- Fosforklasse 3: For arealer på drænedede lerjord, hvor fosfortallet er over Pt 6,0 stilles krav om fosforbalance på det pågældende udbringningsareal.

Udspretningsarealernes fordeling i de enkelte klasser fremgår af Tabel 16.

Tabel 16: Klasser vedrørende fosforophobning

	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor (p-kl = 0)	308,62 Ha	0,0 kg P/ha/år	9,6 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor (P-kl = 1)	160,39 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor (p-kl = 2)	13,64 Ha	0,0 kg P/ha/år	4,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor (p-kl = 3)	78,00 Ha	0,0 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Alle udspretningsarealerne ligger i oplandet til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor. Dels til Nissum Fjord (Natura-2000 område nr. 65) (100,7 ha) og dels til Nissum Bredning (Natura-2000 område nr. 28) (460,4 ha). Arealerne, der er drænet og med jordbundstype JB 6, rubriceres i P-klasse 0, 1 eller 3 afhængigt af fosfortallene, der er vedlagt ansøgningen. Dog er 13,64 ha drænedede og delvist beliggende lavbundsområde, hvorved de rubriceres i P-klasse 2. Resultatet af ansøgningssystemets fosforberegning fremgår af Tabel 17.

Tabel 17: Fosforberegning fra det digitale ansøgningssystem

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-3,9 kg P
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	31,6 kg P/ha/år
P-fracørsel, arealvægtet gennemsnit	25,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	6,5 kg P/ha/år

Det samlede indhold af fosfor i husdyrgødningen, der udspreddes på arealerne tilhørende Fabjergvej 90 og ansøgers andre ejendomme, udgør 17.712,83 kg P/år

svarende til 31,6 kg P/ha/år. Det valgte sædskifte (dels S2 og dels S4) frafører ca. 25,1 kg P/ha/år, i alt (25,1 kg P/ha/år x 560,64 ha) 14.072,1 kg P. Der er således et samlet fosforoverskud på 3.640,77 kg P pr. år svarende til (3.640,77 kg P pr. år/560,64 ha) 6,5 kg P/ha/år.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunen vurderer, at de generelle krav om fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på udspretningsarealerne med de sædskifter, som benyttes. Der er stillet vilkår om maksimal fosfortilførsel til udspretningsarealerne.

Idet 76,37 ha udbringningsarealer (33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 38-1, 39-0, 39-1, 40-0, 43-0, 43-1, 44-0 og 45-0) er beliggende i Struer Kommune, har denne kommune foretaget vurderingen af arealerne i forhold til fosfor. Struer Kommune har stillet vilkår om maksimal tilførsel af husdyrgødning svarende til ansøgningen og vurderer på baggrund af dette vilkår, at både det generelle beskyttelsesniveau ifølge bekendtgørelsens bilag 3 og 4 og Habitatdirektivets § 7 er overholdt. Redegørelsen fra Struer Kommune kan ses i bilag 6.

Jf. Miljøstyrelsens supplerende vejledning om fastsættelse af yderligere vilkår § 29 i lov nr. 1486 af 04/12 2009 om miljøgodkendelser mv. af husdyrbrug kan kommunen pålægge et opland yderligere restriktioner, hvis kommunen vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau ikke er tilstrækkeligt til at beskytte et vandområde.

Lemvig Kommune har i den forbindelse vurderet på arealer i opland til Lemvig Sø, da denne er fosforfølsom og har høj prioritet i kommunen. Ifm. sagsbehandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse har Lemvig Kommune været i dialog med ansøger og dennes konsulent om at rubricere arealer i opland til Lemvig Sø i fosforklasser afhængigt af fosfortal. Lemvig Kommune stiller krav om, at der opretholdes en 10-meter gødsknings- og sprøjtefri bræmme på den del af mark 53-0 og 55-0, der grænser til Skødbæk. Dette er med begrundelse i, at den del af arealerne, der grænser til Skødbæk er P-kl 2, hvorfra der er stor risiko for fosforudvaskning til Lemvig Sø, idet lavbundsarealerne har en lav fosforbindingsevne, er drænedede og har kort transportvej til Skødbæk, der afvander direkte til Lemvig Sø. Ansøger og dennes konsulent har accepteret kommunens krav, hvilket er indarbejdet i den endelige ansøgning version 9.

Lemvig Kommune vurderer med baggrund i ovenstående tiltag samt fosforberegningerne i ansøgningen, at der er foretaget tilstrækkelige tiltag for at beskytte vandmiljøet mod fosfor. Der stilles således ikke skærpende vilkår.

Vurdering af påvirkning af Natura2000-vandområder er foretaget i afsnit 7.6.

I vedlagte bilag 2 har Lemvig Kommune vurderet husdyrbrugets fosfortilførsel til udspretningsarealerne i forhold til BAT jf. MST's vejledende emissionsgrænserværdier. Det er beregnet og vurderet, at kravet om maksimalt 23 kg P/DE ab lager for søer og 27,8 kg P/DE ab lager for smågrise er overholdt.

7.3. Påvirkning af vandløb og søer

Flere af udspretningsarealerne grænser op til beskyttede vandløb og søer. Se Tabel 18.

Tabel 18: Søer og vandløb grænsende op til udspretningsarealerne

ID-nr	Type	Grænsende til udspretningsareal nr.	Målsætning	Information
200127912	Sø	54-0	-	-
200128036	Sø	91-0	-	-
200127983	Sø	58-0	-	-
200127971	Sø	84-0 og 86-0	-	-
200127949	Sø	96-0	-	-
200127942	Sø	97-0	-	-
200127953	Sø	97-0	-	-
200127962	Sø	82-1	-	-
200128132	Sø	46-0	-	-
990044491	Vandløb	75-0, 76-0 og 96-0	B0	Skød Bæk
990045193	Vandløb	9-0, 21-0 og 21-1	B2	Klostermølle Å
990045198	Vandløb	37-0, 38-0, 38-1, 39-0 og 39-1	B3 og B2	Resen Kær Å/Resen Bæk
990045208	Vandløb	39-0 og 40-0	-	Tilløb til Resen Kær Å
990045187	Vandløb	22-0	C	Flynder Å (Havreballe Grøft)

Vandløb

Flynder Å (ID nr. 990045187) er C-målsat som et vandløb, der primært anvendes til afledning af vand.

Resen Kær Å/Resen Bæk er (ID nr. 990045198) er B2-målsat som laksefiskevand opstrøms, og B3-målsat som karpefiskevand nedstrøms ved udløbet. En del af vandløbet er beliggende i Struer Kommune.

Tilløbet til Resen Kær Å (ID nr. 990045208) er ikke målsat.

Klostermølle Å (ID nr. 990045193) er B2-målsat som laksefiskevand.

Skød Bæk (ID nr. 990044491) er ikke målsat.

Der er ikke terrænhældning over 6° fra udspretningsarealerne mod vandløbene.

Størstedelen af udspretningsarealerne (460,4 ha) afvander via Skød Bæk, Klostermølle Å, Resen Kær Å samt tilløb til Resen Kær Å til Nissum Bredning.

De resterende udspretningsarealer på 100,7 ha afvander til Nissum Fjord via Flynder Å og Fåre Mølle Å.

Søer

Der er flere mindre søer, der grænser op til udspretningsarealerne. Se Tabel 18. Ingen af søerne er målsatte, og der er ikke terrænhældning over 6° fra udspretningsarealerne mod søerne.

Ingen af søerne vurderes at være næringsfattige.

En stor del af udspretningsarealerne, 170,5 ha, afvander via Skød Bæk til Lemvig Sø, der er B-målsat. For at vurdere i hvilket omfang det ansøgte projekt bidrager til fosforpåvirkningen af søen, har Lemvig Kommune foretaget en beregning heraf i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Vejledningen beskriver, at den angivne beregningsmodel og forudsætninger kan benyttes for såvel søer som marine Natura 2000 områder.

Kriterierne for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede fosforpåvirkning til et vandområde (fjorde, bredninger, bugte og kystnære områder) kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge af fosforpåvirkningen, er antaget at kunne opstilles sideløbende med kriterierne for nitratudvaskningen, jf. pkt. 2A-B i Miljøstyrelsens notat: "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrloven". Dvs. såfremt fosforpåvirkningen udgør mindre end 5 pct./1 pct. af den samlede fosforpåvirkning til det aktuelle vandområde, vil det ansøgte *ikke* i sig selv have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Baggrundsbelastningen for hele oplandet til søen tager udgangspunkt i tal vedr. fosfortab i Vandplan Hovedopland 1.4 Nissum Fjord. Beregningen er vedlagt som bilag 5.

Beregningen beror på et worst case scenarie, hvor fosforpåvirkningen fra husdyrbrugets arealer til Natura 2000 området sammenholdes med den samlede påvirkning fra oplandet. Med baggrund i et udspretningsareal på 170,5 ha, der

afvander til Lemvig Sø samt et fosforoverskud på 6,5 kg P/ha/år er den samlede påvirkning fra udspretningsarealerne beregnet til 4,43 kg P/år, jf. bilag 5. Sammenholdt med den samlede fosforpåvirkning fra Lemvig Sø på 882 kg P/år udgør påvirkningen fra udspretningsarealet 0,50 %.

Kommunens bemærkninger og vurdering

jf. Bekendtgørelse nr. 789 af 21.6.2007 af lov om vandløb § 69 skal der oprettholdes 2 m dyrkningsfrie bræmmer mod højt målsatte vandløb og naturvandløb, hvilket er gældende for alle de vandløb, der grænser op til udspretningsarealerne. Da der ikke er terrænhældning over 6° mod de beskyttede vandløb, og da al flydende husdyrgødning fra 2011 skal nedfældes eller lign. på sort jord og græs, vurderer Lemvig Kommune, at vandløbene er tilstrækkelig beskyttet af kravet om 2 m dyrkningsfrie bræmmer jf. Bekendtgørelse nr. 789 af 21.6.2007 af lov om vandløb § 69.

For at beskytte søerne mod yderligere eutrofiering og næringsstofbelastning samt beskyttelse af eventuelle forekomster af Bilag IV-arter (se senere afsnit), vurderer Lemvig Kommune, at der skal stilles vilkår om 2 meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfrie bræmmer omkring søerne grænsende op til udspretningsarealerne, målt fra søernes øverste brink. Det drejer sig om udspretningsarealerne nr. 46-0, 54-0, 58-0, 82-1, 84-0, 86-0, 91-0, 96-0 og 97-0.

Den økologiske tilstandsvurdering for Lemvig Sø er dårlig, og den forventes ikke at blive forbedret i 2015 på grund af intern belastning. Der er dog ikke planlagt særskilte tiltag for søen i vandplanernes første planperiode, da datagrundlaget er utilstrækkeligt. Som nævnt under afsnittet "fosforklasser" er der i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse foretaget tiltag på ansøgers arealer i opland til Lemvig Sø for at mindske risikoen for udvaskning af fosfor til søen.

Idet det er beregnet, at fosforpåvirkningen fra udspretningsarealerne til Lemvig Sø udgør mindre end 1 % af den samlede fosforpåvirkningen fra oplandet til søen, vurderes det, at det ansøgte *ikke* i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Lemvig Sø.

På markerne 53-0 og 55-0, er taget en 10-meter gødsknings- og sprøjtefri bræmme ud af ansøgningen, da de er lavbundslande omfattet af P-kl 2, drænedes og grænsende til Skød Bæk, der afvander til Lemvig Sø, der er overbelastet med fosfor. Denne kombination af lavbundslande, dræning og kort transportvej til vandløb skaber risiko for udvaskning af fosfor til Lemvig Sø. Lemvig Kommune prioriterer tilstanden af Lemvig Sø højt, og ansøgers projektilpasning om at udelade tilførsel af husdyrgødning på disse arealer imødekommer kommunens prioritering.

Lemvig Kommune vurderer samlet set, at de generelle regler, sammen med de stillede vilkår, er tilstrækkelige til at beskytte søer og vandløb.

7.4. Kvælstof til grundvand Drikkevandsinteresser og nitratfølsomme indvindingsområder

En del af husdyrbrugets udbringningsarealer (33,53 ha) ligger i område med særlige drikkevandsinteresser og i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI).

Der er i det af Danmarks Jordbrugsforskning udarbejdede beregningsværktøj Farm-N, foretaget en udvaskningsberegning for disse arealers ansøgte drift. Beregningen viser, at der i ansøgt drift er en udvaskning af nitrat fra rodzonen på 48-60 mg N/l fra arealerne beliggende i NFI under forudsætning af det valgte sædskifte og tildeling af 1,37 DE/ha. Ifølge Farm-N's beregninger er dette en reduktion i forhold til nudrift på 6-7 mg N/l. Nudriften tager udgangspunkt i den udbragte mængde husdyrgødning til arealerne fra produceret husdyrgødning fra ansøgers andre ejendomme samt tilført mængde husdyrgødning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er for det pågældende nitratfølsomme indvindingsområde endnu ikke udarbejdet indsatsplan for området, som fastlægger særlige bestemmelser, der skal lægges til grund for meddelelse af en tilladelse eller en godkendelse. I områder, hvor der endnu ikke er udarbejdet indsatsplaner, er beskyttelseskravet, at der i forbindelse med udvidelse af en husdyrproduktion ikke kan tillades nogen merbelastning, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat/l i den ansøgte drift.

Idet nitratudvaskningen fra rodzonen er reduceret i forhold til nudrift, er udvaskningen i overensstemmelse med det fastlagte beskyttelsesniveau for grundvand, som det er fastlagt i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Der er med ansøgningen indsendt dokumentation for den oplyste mængde modtaget husdyrgødning i nudrift.

Lemvig Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte grundvandet mod udvaskning af nitrat.

7.5. Naturredegørelse

Dette afsnit omhandler den natur omkring udspretningsarealerne tilhørende Fabjergvej 90, der er beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven samt af § 7 i Husdyrloven. Dvs. værdifuld natur, som er beskyttet mod tilstandsændringer og ødelæggelse (se evt. afsnittet om 'Ammoniak og natur' for yderligere forklaring). Afsnittet har til formål at beskrive beliggenhed og beskyttelsesgrader (målsætning) på naturområderne omkring projektet på Fabjergvej 90.

I Lemvigs kommuneplan er beskyttede naturområder målsat i tre kategorier A, B og C, se Tabel 19.

Tabel 19: Målsætning for udvalgte naturområder

	A-målsatte	B-målsatte	C-målsatte	Områder med værdifulde padde-lokaliteter
Mål	Områderne bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne.	Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante- og dyreliv.	Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder	Der arbejdes for at forbedre og udvikle forholdene for padde-derne i de udpegede områder

I kategoriseringen indgår blandt andet forekomster af arter som en indikation af naturkvalitet, naturarealets størrelse og struktur samt Natura 2000-udpegninger og fredninger.

Vandløb og søer er beskrevet i afsnit 7.3, og vil derfor ikke indgå i denne naturredegørelse.

Arealer uden tildeling af husdyrgødning

Ansøger oplyser, at udover mindre ejede arealer så som interne markveje, have, gårdsplads m.m. er der ca. 6,4 ha ejede markarealer (markerne 40-0, 40-1, 42-0, 99-0 og 101-0), der ikke anvendes til udspredning af husdyrgødning.

Ansøger oplyser, at markerne afgræsses med maks. 0,7 DE, og modtager ca. 25 kg N/år i handelsgødning. Arealerne omlægges ikke. Driften af arealerne ændres ikke ved udvidelsen.

Mark 42-0 og 101-0 er delvist registreret som mose, og på mark 42-0 er der tillige en beskyttet sø. Markerne 40-1 og 99-0 er ikke omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Mark 40-0 og 42-0 er beliggende i Struer Kommune. På den baggrund har Lemvig Kommune foretaget en arealhøring hos Struer Kommune d. 30. maj 2011 med henblik på at afklare, hvorvidt der skal stilles særlige vilkår til disse arealer. Struer Kommune vurderer, jf. bilag 5, at den anmeldte drift af arealerne kan fortsætte.

Arealer beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven

Flere af udspretningsarealerne grænser op til beskyttet natur. Se Figur 10 - Figur 18.

Tabel 20: Beskyttet natur omkring udspretningsarealerne

ID-nr	Type	Grænsende til udspretningsareal nr.	Målsætning	Terræn hældning
200127120	Mose	54-0	C	< 6 ⁰
200127534	Mose	52-0	C	< 6 ⁰
200127060	Mose	51-0	C	< 6 ⁰
200127535	Mose	51-0	C	< 6 ⁰
200127062	Mose	51-0 og 63-0	C	< 6 ⁰
200127059	Mose	52-0	C	< 6 ⁰
200127537	Mose	52-0	C	< 6 ⁰
200127536	Mose	52-0	C	< 6 ⁰
200127539	Mose	54-0	C	< 6 ⁰
200127508	Mose	55-0	C	< 6 ⁰
200127077	Mose	97-0	C	< 6 ⁰
200127078	Mose	97-0	-	< 6 ⁰
200127506	Mose	96-0	C	< 6 ⁰
200127085	Mose	84-0	C	< 6 ⁰
200127086	Mose	84-0 og 86-0	C	< 6 ⁰
200127087	Mose	58-0, 84-0, 86-0 og 87-0	C	< 6 ⁰
200127065	Mose	104-0	C	< 6 ⁰
200127565	Overdrev	76-0	B	> 12 ⁰
200127057	Mose	69-0	-	< 6 ⁰
200127564	Overdrev	69-1	B	> 12 ⁰
200127532	Mose	91-0	C	< 6 ⁰
200127107	Mose	23-0	C	< 6 ⁰
200127106	Mose	23-0	C	< 6 ⁰
200127681	Overdrev	46-0 og 47-0	C	> 12 ⁰
200127619	Overdrev	46-0	C	> 12 ⁰
200129330	Fersk eng	38-1	C	Struer
200129546	Mose	38-0, 39-0 og 40-0	C	Struer

Udspretningsareal nr. 52-0 overlapper med den vejledende registrering af en mose (ID nr. 200127534) og udspretningsareal nr. 23-0 overlapper med to arealer, der er vejledende registreret som moser (ID nr. 200127106 og ID nr. 200127107). Lemvig Kommune har d. 14. juni 2011 foretaget en § 3 vurdering af den faktuelle afgrænsning af de tre moser, hvori det vurderes, at den vejledende afgrænsning af de to moser (ID nr. 200127106 og ID nr. 200127107) ved udspretningsareal nr. 23-0 er unøjagtig, og at naturområdernes afgrænsning svarer til den indtegnede markgrænse. Lemvig Kommune vil snarest ændre afgrænsningen, så det fremgår af Danmarks Miljøportal. Mht. mosen med ID nr. 200127534, der er beliggende i udspretningsareal nr. 52-0, er det Lemvig Kommunes vurdering, at mosen ikke overholder størrelseskravet på 2.500 m² (alene eller sammen med øvrige beskyttede naturtyper) i Naturbeskyttelsesloven. Lemvig Kommune vil derfor afregistrere arealet, således at det ikke er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Flere af de § 3 beskyttede overdrev, der grænser op til udspretningsarealerne, er tillige beskyttet af § 7 i husdyrloven.

Overdrevet med ID nr. 200127565 er beliggende på skrænten af en ådal. Fra udspretningsarealet (76-0) er der en terrænhældning over 12⁰ mod naturområdet.

Overdrevet med ID nr. 200127564 er beliggende på den nordlige side af udspretningsareal nr. 69-1. Der er en terrænhældning over 12⁰ fra udspretningsarealet mod naturområdet.

Begge de to overdrev er beskrevet under afsnittet om Ammoniak og natur.

Overdrevet med ID nr. 200127681 er besigtiget i 1994, hvor der bl.a. blev fundet lyng-snerre, hedelyng, kantet perikon, alm. kamgræs, alm. kongepen og kornet stenbræk. Der er en terrænhældning over 12⁰ på mark 46-0 og 47-0 mod naturområdet.

Overdrevet med ID nr. 200127619 er beliggende på en skrænt ned mod bækken ved Fiskbæk. Overdrevet er ikke besigtiget jf. Naturdata. Der er en terrænhældning over 12⁰ fra mark 46-0 mod naturområdet.

De resterende naturområder er ikke besigtiget.

Den ferske eng med ID nr. 200129330 og mosen med ID nr. 200129546 er beliggende i Struer Kommune. På den baggrund har Lemvig Kommune foretaget en arealhøring hos Struer Kommune d. 30. maj 2011 med henblik på at afklare, hvorvidt der skal stilles særlige vilkår til udspretningsarealerne grænsende op til disse naturarealer. Struer Kommune vurderer, jf. bilag 5, at driften af arealerne ikke vil påvirke naturområderne negativt, og der er derfor ikke stillet skærpede vilkår i den sammenhæng.

Ud fra luftfoto vurderes det, at moserne er lysåbne mose/kærområde, der evt. periodevis afpudses eller højstaudesamfund, der er under tilgroning. Den ferske eng vurderes ud fra luftfoto at være en natureng, der periodevis græsses eller slås. Tålegrænsen vurderes at være 15-25 kg N/ha/år for både moserne og den ferske eng.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Arealer uden tildeling af husdyrgødning:

Markerne 42-0 og 101-0, der er delvist registreret som mose og sø, er ikke be-sigtiget, men Lemvig Kommune har gennemgået arealerne på luftfoto.

Lemvig og Struer Kommune vurderer, at driften af markerne nr. 42-0 og 101-0, der er helt eller delvist omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, er med til at fastholde naturområderne som lysåbene, og nuværende lovlig drift må fortsæt-tes. Lemvig Kommune stiller dog vilkår om, at markerne maksimalt må afgræs-ses med 0,7 DE/ha og de må ikke omlægges. Naturområderne må tildeles sam-me mængde kunstgødning som tidligere, såfremt det har været en del af tidlige-re lovlig drift.

Arealer beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven:

Overdrevet med ID nr. 200127564, der tillige er beskyttet af § 7 i Husdyrloven, er beliggende på den nordlige side af udspretningsareal nr. 69-1. Jf. kort fra Mil-jøportalen er der en terrænhældning over 12⁰ mod overdrevet på den nordvest-lige del af marken, og det vurderes at der er risiko for afstrømning af nærings-stoffer mod overdrevet. Det er Lemvig Kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår om at der skal opretholdes en 10 m dyrknings-, gødnings- og sprøjtefrie zone på den nordvestlige del af udspretningsarealet mod overdrevet. Se Figur 19. Ansøger har i ansøgningen taget denne del ud af udspretningsarealet.

Jf. kort fra Miljøportalen er der ligeledes en terrænhældning over 12⁰ fra den midterste del af udspretningsarealet. Ved gennemgang af luftfoto og højdekur-ver, er det dog vurderet, at den store terrænhældning primært findes inde på selve udspretningsarealet, og ikke ud mod overdrevet, og det vurderes derfor, at der ikke er risiko for afstrømning af næringsstoffer.

Figur 19: 10 m dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri zone

Overdrevene med ID nr. 200127565, 200127681 og 200127619 er beliggende på skrænterne til ådale. Jf. kort fra Miljøportalen er der en terrænhældning over 12° mod naturområdet. Lemvig Kommune har gennemgået luftfoto og højdekurver, og vurderer at den stejle terrænhældning over 12° findes på selve naturområderne, og ikke på udspretningsarealerne. Det er derfor Lemvig Kommunes vurdering, at der ikke er stor risiko for afstrømning af næringsstoffer fra udspretningsarealerne mod naturområderne. Der stilles således ikke skærpende vilkår.

Flere af udspretningsarealerne grænser direkte op til § 7 beskyttede overdrev. Idet det fra d. 1. januar 2011 er blevet lovpligtigt at nedfælde gylle på sort jord og græs på alle arealer, og da der samtidig ikke er stor terrænhældning, er det Lemvig Kommunes vurdering, at de generelle regler sammen med de stillede vilkår er tilstrækkelige til at beskytte overdrevene mod ammoniakfordampning og afstrømning fra udspretningsarealerne.

Da det vurderes, at de beskyttede moser, der grænser op til udspretningsarealerne, ikke er ammoniakfølsomme, og de tilgrænsende udspretningsarealer ikke har stor terrænhældning mod naturområderne, er det Lemvig Kommunes vurdering, at udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de beskyttede naturområder.

Det er ligeledes Struer Kommunes vurdering, at naturområderne beliggende i Struer Kommune ikke er ammoniakfølsomme, og da de tilgrænsende udsprædningsarealer ikke har stor terrænhældning mod naturområderne, vurderes det, at udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de beskyttede naturområder.

Det vurderes derfor samlet set, at de stillede vilkår, sammen med de generelle regler for udbringning af husdyrgylle, er tilstrækkelige til at beskytte de tilgrænsende naturområder.

Fredninger og fortidsminder

Der er registreret flere beskyttede sten- og jorddiger nær ejendommens udsprædningsarealer. Udsprædningsarealerne nr. 5-0, 6-0, 7-0, 10-0, 23-0, 37-0, 39-0, 39-1, 46-0, 47-0, 48-0, 49-0, 51-0, 52-0, 54-0, 55-0, 56-0, 56-1, 57-0, 58-0, 62-0, 63-0, 69-0, 73-0, 74-0, 81-0, 83-0, 83-1, 91-0 og 97-0 grænser op til beskyttede sten- og jorddiger, der danner markskel, se Figur 10 - Figur 18. Jf. Museumslovens § 29a er disse diger beskyttet mod tilstandsændringer.

Udsprædningsarealerne nr. 2-0, 5-0, 6-0, 7-0, 49-0, 59-0 og 94-0 grænser alle til fredede fortidsminder i form af høje. Der skal opretholdes en 2 meter dyrkningsbræmme til disse.

Udsprædningsareal nr. 69-0 og 69-1 er delvist beliggende i, og udsprædningsareal nr. 70-0 grænser til det fredede område: Lemvig Sødal ved OFN kendelse af 5. oktober 1978. Se Figur 11 og Figur 12. Området er en typisk tunneldal, og tilsigter at bevare det geologiske og landskabelige værdifulde område og at åbne for offentlig adgang i området. Almindelig drift af landbrugsarealer er ikke omfattet af fredningsbestemmelserne.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at de kulturhistoriske værdier samt fredningen ikke vil blive påvirket i forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget eller driften af markerne, og Lemvig Kommune vurderer derfor, at de generelle regler er tilstrækkelige til at beskytte sten- og jorddiger, fredede områder samt de fredede fortidsminder.

7.6. Påvirkning af Natura 2000 og arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV-arter)

Natura 2000 områder

Ammoniakdeposition – påvirkning fra udspretningsarealerne

Ligesom Habitatvurderingsafsnittet i 'Ammoniak og natur' vil dette afsnit behandle de Natura 2000 områder der er relevante for projektet med fokus på påvirkningen fra udspretningsarealerne.

Ingen af udspretningsarealerne er beliggende i Natura 2000 område. Nærmeste Natura 2000 område er nr. 28 – Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø, der er beliggende ca. 350 m nord for de østligste udspretningsarealer. Se Figur 18. Se tillige bilag 1 for beskrivelse og udpegningsgrundlag.

Nærmeste ammoniakfølsomme habitatnaturområde er en tør hede (4030) beliggende i Natura 2000 område nr. 224 – Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage. Den tørre hede er beliggende ca. 1,6 km syd for udspretningsareal nr. 59-0. Tålegrænse for naturtypen er på 10 – 20 kg N/ha/år. Pga. den store afstand er der ikke foretaget ammoniakdepositionsregninger til heden.

Kvælstof overfladevand

Miljøstyrelsen har med notatet "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter Husdyrgodkendelsesloven" 24. juni 2010 og "supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk" 28. feb. 2011 udarbejdet en vejledning til brug for kommunerne til vurdering af, hvorvidt ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen eller vil medføre en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser, jf. også Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11 stk. 2-6. Afskæringskriterierne er fastlagt på baggrund af Faglig rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser nr. 787: "Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde".

Kriterierne i Miljøstyrelsens notat er opstillet for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde (fjorde, bredninger, bugte og kystnære områder) kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rastepladser for beskyttede arter. Afskæringskriterierne er:

Miljøstyrelsen har med notatet "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven" udarbejdet en vejledning til brug for kommunerne til vurdering af, hvorvidt ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven er i overensstemmelse med reglerne i habitatbekendtgørelsen eller vil medføre en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser, jf. også husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11 stk. 2-6. Afskæringskriterierne er fastlagt på baggrund af Faglig rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser nr. 787: "Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde".

Kriterierne i Miljøstyrelsens notat er opstillet for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede nitratudvaskning til et vandområde (fjorde, bredninger, bugte og kystnære områder) kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskningen, herunder Natura 2000-områder og på levesteder og yngle- og rastepladser for beskyttede arter. Afskæringskriterierne er:

- Pkt. 1A:** Dyretrykket i det aktuelle opland, må ikke have været stigende siden 1. januar 2007,
- Pkt. 1B:** eventuelle andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007 skal inddrages i vurderingen på en sådan måde, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end husdyrproduktionen skal medføre et krav om reduktion af det samlede dyretryk i det aktuelle opland med tilsvarende effekt på nitratudvaskningen,
- Pkt. 1C:** gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland, samt
- Pkt. 2A:** nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, må ikke udgøre 5 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle område, dog
- Pkt. 2B:** må nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug, der ansøges om, ikke udgøre 1 pct. eller mere af den samlede nitratudvaskning, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Ved vurderingen af om ovennævnte afskæringskriterier er overholdt, skal der i praksis først foretages en vurdering af om det ansøgte i kumulation med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning jf. pkt. 1A-C. I givet fald den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde er faldende eller stagnerende (fordi andre forhold har medført en øget nitratudvaskning til det aktuelle vandområde), vil det ansøgte *ikke* i kumulation med andre projekter og planer have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Herefter foretages en vurdering af om det ansøgte i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning jf. pkt. 2A-B. Til brug for denne vurdering foretages en beregning af nitratudvaskningen fra det ansøgte, der stammer fra husdyrgødningen. Såfremt nitratudvaskningen udgør mindre end 5 pct./1 pct. af den samlede nitratudvaskning til det aktuelle vandområde, vil det ansøgte *ikke* i sig selv have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Lemvig Kommune har beregnet, hvorvidt ovennævnte afskæringskriterier (pkt. 1 og 2) er overholdt. Beregningerne er vedlagt som bilag 4 og tager udgangspunkt i, at husdyrbruget er beliggende i DMU kystopland nr. 129, der afvander til Natura2000 område nr. 65 – Nissum Fjord. For så vidt angår pkt. 2 tager beregningerne udgangspunkt i, at 100,7 ha af husdyrbruget arealer ligger i ovennævnte opland og 460,4 ha ligger i oplandet til DMU kystopland nr. 3770, der afvander til Natura2000 område nr. 28 – Agger Tange, Nissum Brednings, Skibsted Fjord og Agerø – Limfjord Vest.

Med baggrund i afskæringskriterium pkt. 1A er der udarbejdet beregninger, som viser udviklingen i DE fra 2007 til 2010 for kvæg, svin, øvrige dyretyper samt en

samlet kurve for alle dyretyper. Sidstnævnte kurve viser, at udviklingen i oplandet er faldet fra 26.090 DE i 2007 til 25.779 DE i 2010, som er nyeste tal.

Ad 1B) Lemvig Kommune er ikke bekendt med, at der findes andre kilder, der har givet en øget nitratudvaskning i oplandet. Kommunen vurderer derfor, at der ikke er andre kilder til nitratudvaskning, der skal inddrages i vurderingen med et eventuelt krav om reduktion af det samlede dyretryk i oplandet med tilsvarende effekt på nitratudvaskningen til følge.

Ad 1C) Der er i vurderingen ikke inddraget gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra oplandet.

Ad 2) I forhold til afskæringskriterium pkt. 2 er der foretaget en beregning af den samlede nitratudvaskning fra det ansøgte udspretningsareal, som efterfølgende er holdt op imod den samlede nitratudvaskning fra hele kystopland nr. 129 og 3770. Med baggrund i et udspretningsareal på 100,7 ha, en udvaskning fra den udsprede husdyrgødning på 3,90 kg N/ha/år beregnet vha. Farm-N samt et reduktionspotentiale jf. nitratklassekortlægningen på 71 %, er den samlede udvaskning fra udspretningsarealerne beregnet til 114 kg N/år. Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystopland nr. 129 på 504.997 kg N/år udgør udvaskningen fra udspretningsarealet 0,02 %. Et udspretningsareal på 460,4 ha, en udvaskning fra den udsprede husdyrgødning på 3,90 kg N/ha/år beregnet vha. Farm-N samt et reduktionspotentiale jf. nitratklassekortlægningen på 71 % medfører en samlet udvaskning fra udspretningsarealerne beregnet til 521 kg N/år. Sammenholdt med den samlede kvælstofudvaskning fra hele kystopland nr. 3770 på 996.446 kg N/år udgør udvaskningen fra udspretningsarealet 0,05 %.

Fosfor

Ingen af husdyrbrugets udspretningsarealer er beliggende i områder med terrænhældning, hvor der er risiko for overfladisk afstrømning af fosfor til vandløb, der afvander til Natura 2000 område.

Vurderingen af påvirkning af Natura 2000 områder med fosfor fra husdyrbruget er foretaget efter Miljøstyrelsens vejledning. Miljøstyrelsen vejleder i, hvorledes husdyrbrugets procentvise påvirkning i forhold til den samlede påvirkning af et givent Natura 2000 området kan beregnes.

Kriterierne for, hvornår et husdyrbrugs andel af den samlede fosforpåvirkning til et vandområde (fjorde, bredninger, bugte og kystnære områder) kan udelukkes at have skadevirkning på overfladevande som følge af fosforpåvirkningen, er antaget at kunne opstilles sideløbende med kriterierne for nitratudvaskningen, jf. pkt. 2A-B i Miljøstyrelsens notat: "Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrloven". Dvs. såfremt fosforpåvirkningen udgør mindre end 5 pct./1 pct. af den samlede fosforpåvirkning til det aktuelle vandområde, vil det ansøgte *ikke* i sig selv have en væsentlig virkning eller skadevirkning på det aktuelle vandområde.

Lemvig Kommune har beregnet, hvorvidt afskæringskriteriet for fosfor er overholdt. Beregningerne er foretaget jf. Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug og er vedlagt som bilag 5 og tager udgangspunkt i, at 100,7

ha er beliggende i DMU kystopland nr. 129, der afvander til Natura2000 område nr. 65 – Nissum Fjord, og 460,4 ha ligger i oplandet til DMU kystopland nr. 3770, der afvander til Natura2000 område nr. 28 – Agger Tange, Nissum Brednings, Skibsted Fjord og Agerø – Limfjord Vest.

Beregningen beror på et worst case scenarie, hvor fosforpåvirkningen fra husdyrbrugets arealer til Natura 2000 området sammenholdes med den samlede påvirkning fra oplandet. Med baggrund i et udspretningsareal på 100,7 ha til Nissum Fjord samt et fosforoverskud på 6,5 kg P/ha/år er den samlede påvirkning fra udspretningsarealerne beregnet til 2,62 kg P/år, jf. bilag 5. Sammenholdt med den samlede fosforpåvirkning fra hele kystopland nr. 129 på 4.790 kg P/år udgør påvirkningen fra udspretningsarealet 0,05 %. Et udspretningsareal på 460,4 ha til Nissum Bredning og et fosforoverskud på 6,5 kg P/ha/år medfører en samlet påvirkning fra udspretningsarealerne beregnet til 12,0 kg P/år. Sammenholdt med den samlede fosforpåvirkning fra hele kystopland nr. 3770 på 9.513 kg P/år udgør påvirkningen fra udspretningsarealet 0,13 %.

Bilag IV arter

EF-Habitatdirektivet fra 1992 rummer i sin artikel 12 en forpligtelse til at sikre en streng beskyttelsesordning for en række dyr og planter overalt i landet, dvs. uanset om de forekommer indenfor et beskyttelsesområde eller udenfor; disse arter fremgår af direktivets bilag IV, de såkaldte bilag IV-arter.

For bilag IV-arter gælder således, at deres yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges, og derfor er aktiviteter ikke tilladte, som kan udgøre en trussel for den enkelte art.

I den daglige drift og hovedsagelig ved driftsændringer er det lodsejerens eget ansvar at være opmærksom på ikke at skade eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder. Det gælder også selv om myndighederne ikke har oplyst lodsejeren om, at der er konkrete forekomster af bilag IV-arter i området. Overtrædelser kan straffes efter regler i naturbeskyttelsesloven og jagt- og vildtforvaltningsloven. Hvis en lodsejer har planer om at gennemføre en aktivitet, der kræver tilladelse, godkendelse eller lignende (evt. miljøgodkendelse) er det myndighedens ansvar at sikre, at de godkendte aktiviteter ikke vil skade yngle- eller rasteområder.

Følgende bilag IV-arter kan forekomme omkring ejendommen eller udspretningsarealerne, og kræver således opmærksomhed i forbindelse med driften af arealerne: damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, sydflagermus, trolflagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse.

Flagermus

Alle danske flagermus er listet som bilag IV-arter.

Vinterkvarterer:

Flagermusenes føde, insekterne, er stort set ikke fremme om vinteren. Mens de fleste insekt-ædende fugle trækker sydpå om vinteren, løser flagermusene problemet ved at gå i dvale og sove fra oktober til hen i april. Flagermusene foretrækker et køligt, men frostfrit sted.

Sommerkvartererne – dagopholdssteder:

Fra midt på foråret eller først på sommeren søger flagermusene til områder, hvor der er gode betingelser for ophold og føde. Det specifikke opholdssted afhænger af arten, men vil oftest være i bygninger og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er også artsafhængige, og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, de fanger over vandoverfladen. Mange arter lever af insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn.

Hun-flagermus samles i ynglekolonier, hvor ungerne fødes fra omkring midten af juni og lidt ind i juli.

Tablet 21: Opholdssteder for flagermus

Art	Tidspunkt	Hule træer o. lign	Bygninger o. lign	Under jorden fx miner, gruber
Brunflagermus	Sommer	XX	-	-
	Vinter	XX	-	-
Damflagermus	Sommer	X	XX	-
	Vinter	-	-	XX
Sydflagermus	Sommer	-	XX	-
	Vinter	-	XX	-
Trolldflagermus	Sommer	XX	X	-
	Vinter	XX	X	-
Vandflagermus	Sommer	XX	-	-
	Vinter	X	-	XX

X: anvendt type opholdssted

XX: meget anvendt

-: anvendes sjældent eller slet ikke

Trusler mod flagermus kan dermed være fældning af gamle træer og skove samt nedrivning af bygninger.

Damflagermus: Sommerkvarterer i bygninger. Vinterkvarterer i bl.a. kældre.

Vandflagermus: Sommerkvarterer i træer, under stenbroer, sjældent i huse. Vinterkvarterer i kældre, gruber.

Brunflagermus: Knyttet til gammel løvskov og parker. Vinterkvarterer i hule træer.

Sydflagermus: Holder til i huse både sommer og vinter

Trolldflagermus: Sommer- og vinterkvarterer i huse eller i hule træer

Odderen

Fra snudespids til halespids måler odderen 100-130 cm og med en vægt på 6-11 kg (hanner), 5-8 kg (hunner) er den et af Danmarks største rovdyr. Det flade hoved med de lange knurhår omkring snuden og den kraftige hals, der næsten går i et med kroppen, er typiske kendetegn ved odderen. Men arten kan også kendes på den let afladede hale.

Den lever i tilknytning til både stillestående og rindende salt- og ferskvand, hvor den hovedsageligt lever af fisk som aborre, ål, karpe og ålekvabber. Den foretrækker uforstyrrede vandløb eller næringsrige søer, moser og fjordområder. Karakteristisk for disse områder er, at der som regel er tæt beplantning langs bredderne i form af rørskove, overhængende gamle træer eller kratbevoksninger samt en god fiskebestand i vandet. De fleste unger fødes her om sommeren eller efteråret. Odderen er nataktiv og opholder sig om dagen i en hule i brinken, under træerødder eller under buske.

Trusler for odderen er opsplitning af bestande og levesteder, ødelæggelse eller forringelse af yngle- og rasteområder, forstyrrelser og vejanlæg, der krydser et vandløb. Slåning og oprensning af vandløb, kan have en skadelig virkning på yngle- og rasteområder for odder. Odderen er med sin levevis næppe truet af landbrugsprojekter.

Markfirbenet er et kraftigt, kortbenet firben. Det kendes fra det almindelige firben på, at det er kraftigere med kort, højt hoved og afstumpet snude. Om foråret er hannen grøn på kroppens sider. Den bliver op til 23 cm lang. Den findes spredt i landskabet (især ved kysterne) på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejstrækninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Den kan dog også forekomme på ekstensive landbrugsarealer. Den lever primært af græshopper, sommerfuglelarver og biller.

Markfirbenet yngler på solvendte skrånninger med varm, løs, veldrænet jord af gruset eller sandet karakter. Variationen i landskabet gør det muligt for dyret hurtigt at skifte mellem varme og kølige steder, og dermed regulere sin kropstemperatur.

Markfirbenet går i hi i september (ungerne i november). Hannerne kommer frem af hi i midten af april og hunnerne i midten af maj, og parringstiden er straks i gang. Hunnen lægger æg i midten af juni. Der lægges 6-12 æg der graves 5-10 cm ned et sted hvor solen kan skinne ned. Æggene klækkes i august-september, medmindre det er en kold sommer.

I den aktive periode bevæger de fleste individer sig mindre end 100 m væk fra udgangspunktet. Markfirbenet er gået betydeligt tilbage i de sidste 100 år, hvilket kan skyldes, at dens levesteder gror til.

Stor vandsalamander Den store vandsalamander er en padde med lang krop og lang hale. Den bliver 10-16 cm lang. De voksne dyr har mørkegrå eller sort ryg og har mange små, hvide vorter på kroppens sider. Bugen er svovlgul med sorte pletter. Hannen kendes i yngletiden på en høj rygkam med et savtakket omrids.

Den foretrækker næringsfattige, solbeskinnede vandhuller. Det er ikke unormalt at finde den i vandhuller på under 100 m², men de findes også i søer, der kan være over 1 hektar store. Den kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker, især dem, hvor kvæget vandes. Salamanderen yngler sjældent, hvis der er fisk eller hvis der opdrættes ænder i vandhullet.

I vandhullerne parrer salamanderne sig og opholder sig frem til slutningen af sommeren. I sensommeren forlader de voksne individer vandhullerne, indtil de i

oktober opsøger et overvintringssted. Uden for yngletiden er salamanderen primært i skove og enge, men findes også i kældre, udhuse og lignende. Den skjuler sig ofte i dagtimerne og kommer først frem om natten, hvor den går på jagt. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundrede meter fra ynglestederne, men enkelte individer kan vandre op til 1 km. Rastestederne er oftest knyttet til skov og til menneskeboliger.

Trusler mod stor vandsalamander er: næringsstofforurening af ynglevandhuller, udsætning af fisk og ænder i vandhullerne, opfyldning og dræning af ikke-beskyttede vandhuller, fjernelse af vegetation nær vandhullerne, som arten bruger udenfor yngletiden (f.eks. småskove) eller opdyrkning af vandhulsnære arealer.

Spidssnudet frø er en brun frø med mørkere tegninger, yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer, og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk (fjender), det kan ofte være vandhuller, der tørrer ud i perioder. Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. De bedste forhold er enge og moser, hvor ungerne kan finde deres føde. Rasteområderne findes især i fugtige områder. I sumpede områder tæt på ynglestederne, herunder bredzonen, overlapper yngle- og rasteområder.

Ødelæggelse og forringelse af yngle- og rasteområder omfatter bl.a. rydning af lav vegetation nær vandhullerne, opfyldning til byggeri, belastning med spildevand, udsætning af fisk og ænder, landbrugsdrift, fragmentering pga. veje mm.

Strandtudsen er lille og tætbygget og har en tydelig gul stribe ned langs ryggen. Den bliver op til 8 cm lang. Den tåler en vis saltholdighed i vandet og yngler gerne på brakvand på strandenge og enge med lavvandede søer. Yngleaktiviteten er på sit højeste omkring 1. maj. Dens vigtigste ynglevandhuller er mange steder nøgne søer i grusgrave.

Gødskning og vandstandssænkning er væsentlige trusler. Hvis levestedet gødes eller tilføres gødningsstoffer udefra, kan vegetationen blive så frodig, at den ikke længere holdes tilstrækkelig kort ved fx græsning. Hvad angår vandstand kan 5-10 cm fra eller til være afgørende for, om vandsamlingen udtørres på det rette tidspunkt. Det betyder fx, at hvis en grøft i nærheden udsættes for hårdhændet oprensning, så grøftens bund uddybes med 5-10 cm, så kan det være nok til at tudserne ikke længere kan gennemføre ynglecycklus.

Strandtudser vandrer forholdsvis langt mellem vandhul og fourageringssted dog normalt ikke længere end ca. 2 km.

Kommunens bemærkninger og vurderinger

Ammoniakdeposition – påvirkning fra udspretningsarealerne

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at afstanden fra udspretningsarealerne til kvælstoffølsom habitatnatur er så stor, at udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en negativ påvirkning af naturområderne. Lemvig Kommune vurderer derfor, at de generelle krav i husdyrloven er tilstrækkelige til at sikre, at Natura

2000 området som helhed og de habitatnaturtyper som er en del af udpegningsgrundlaget, ikke bliver påvirket af ammoniakemission fra udbringning af husdyrgødning.

Kvælstof - overfladevand

Idet udviklingen i husdyrtrykket i DMU kystopland nr. 129 ikke er steget set i forhold til det registrerede husdyrtryk i 2007, vurderes det, at den samlede nitratudvaskning fra oplandet til Nissum Fjord er faldende og således vurderes det ansøgte *ikke* i kumulation med andre projekter og planer at have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura2000 område nr. 65 – Nissum Fjord. Det er endvidere beregnet at nitratudvaskningen fra udspretningsarealerne udgør mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning fra oplandet til Nissum Fjord og ligeledes til Nissum Bredning (kystopland nr. 3770), og derfor vurderes det, at det ansøgte *ikke* i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura2000 område nr. 28 samt Natura2000 område nr. 65.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil give anledning til væsentlig miljøpåvirkning af overfladevand i Natura2000 område nr. 28 herunder EF-fuglebeskyttelses-område nr. 145 og EF-habitatområde nr. 164 samt Natura2000 område nr. 65 herunder EF-fuglebeskyttelses-område nr. 155, EF-habitatområde nr. 44 og ramsarområde nr. 18. Det vurderes på denne baggrund, at en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som habitatområderne og fuglebeskyttelsesområderne er udpeget for, fortsat kan sikres og genoprettes.

Fosfor

Idet det er beregnet, at fosforpåvirkningen fra udspretningsarealerne til DMU kystopland nr. 129 og 3770 udgør mindre end 5 % af den samlede fosforpåvirkning fra oplandet til Nissum Fjord og ligeledes til Nissum Bredning, vurderes det, at det ansøgte *ikke* i sig selv vil have en væsentlig virkning eller skadevirkning på Natura2000 område nr. 28 og Natura2000 område nr. 65.

Det vurderes således, at det ikke vil give anledning til væsentlig miljøpåvirkning af overfladevand i Natura2000 område nr. 28 herunder EF-fuglebeskyttelses-område nr. 145 og EF-habitatområde nr. 164 samt Natura2000 område nr. 65 herunder EF-fuglebeskyttelses-område nr. 155, EF-habitatområde nr. 44 og ramsarområde nr. 18. Det vurderes på denne baggrund, at en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som habitatområderne og fuglebeskyttelsesområderne er udpeget for, fortsat kan sikres og genoprettes.

Bilag IV arter

For at beskytte evt. vandhuller med stor vandsalamander, spidssnudet frø og strandtudse mod yderligere eutrofiering, der kan påvirke arternes yngle og rastområder, stiller kommunen vilkår om at der skal etableres 2 meter dyrknings-, gødsknings-, og sprøjtefri bræmmer omkring søerne grænsende til eller beliggende i udspretningsarealerne nr. 54-0, 91-0, 58-0, 84-0, 86-0, 96-0, 97-0, 82-1 og 46-0. Kommunen vurderer herefter, at driften af udspretningsarealet, ikke har negative konsekvenser for arterne.

Driften af udspretningsarealerne vurderes ligeledes ikke at have en negativ indflydelse på hverken flagermus, odder eller markfirben, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

Lemvig Kommune vurderer herefter, at husdyrbrugets drift ikke indebærer forringelse af internationale naturbeskyttelsesområder og muligheden for opnåelse af gunstig bevaringsstatus eller medfører forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, jf. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007. Der stilles derfor ikke yderligere vilkår.

8. Bedste tilgængelige teknik (BAT) – samlet vurdering

BAT er behandlet og vurderet i de respektive afsnit i nærværende miljøgodkendelse. I det følgende er der foretaget en samlet vurdering af, hvorvidt husdyrbruget lever op til Husdyrgodkendelsens krav om anvendelse af BAT.

Husdyrbruget har implementeret ledelses- og kontrolrutiner for styring af miljøforholdene og de anvendte teknologier. Herunder har husdyrbruget udarbejdet beredskabsplan, som samler relevante oplysninger for husdyrbrugets ansatte om kontaktpersoner og handlepunkter i forbindelse med imødegåelse og begrænsning af uheld.

Husdyrbruget tilsætter fytase til grisenes foder, og optimerer på den måde dyrenes fosforoptagelse. Desuden anvendes fasefodring, så dyrenes foder tilpasses dyrenes behov.

Husdyrbrugets el- og vandforbrug svarer til det forventelige forbrug ud fra normalt.

Der er mht. staldsystemer beregnet et niveau for maksimal ammoniakemission ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Husdyrbrugets samlede ammoniakemission holder sig under dette niveau bl.a. ved at etablere gylleforsuring med 60 % ammoniakreduktion i den nye løbeafdeling og den nye farestald.

Der er ligeledes mht. fosfor beregnet et niveau for maksimal indhold af fosfor i gylle ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Lemvig Kommune har beregnet og vurderet, at husdyrbruget overholder Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier ved at regulere fosforindholdet i foderet.

Den nye gyllebeholder forventes overdækket, dette er dog ikke anvendt som et virkemiddel, hvorfor det ikke fastholdes med vilkår. Tømning af gyllebeholder i forbindelse med udbringning foregår med gyllevogn med sugetårn og overløbs-sikring. Gylle udbringes dels vha. slangeudlægning og dels ved nedfældning.

Lemvig Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at Fabjergvej 90 samlet lever op til BAT vedr. management, fodring, vand/energi, staldteknologi, opbevaring/behandling samt udbringning af husdyrgødning.

9. Alternative løsninger og 0-alternativet

Ansøger oplyser følgende:

Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion for ansøgers 4 ejendomme. Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring anlægget ikke øges. De nuværende lejede stalde til søer samt sostaldene på ansøgers ejendom Brydebølvej 9 kan ikke overholde dyrevelfærdsloven med kravet om løsgående drægtige søer fra år 2013. 0-alternativet vil i praksis betyde lukning af produktionen for ansøgers ejendomme. Hermed går der både direkte og indirekte arbejdspladser tabt på flere ejendomme.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Fabjergvej 90 ikke medvirker til væsentlige påvirkninger af lokalområdet under forudsætning af de stillede vilkår i nærværende miljøgodkendelse overholdes.

10. Husdyrbrugets ophør

Gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres.

Alle staldafsnit og gyllebeholdere tømmes for husdyrgødning og bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.

Staldene rengøres og desinficeres efter tømning af dyr.

Olie- og kemikalieoplæg destrueres eller afhændes til kommunens affaldsordning.

Affald bortskaffes i henhold til gældende affaldsregulativer.

Kommunens bemærkninger og vurdering

De foranstaltninger, der iværksættes ved ophør af bedriften, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

I vilkårsafsnittet er der stillet vilkår om, at der ved ophør af driften på ejendommen skal foretages oprydning i et sådant omfang, at forureningsfare undgås.

Lemvig Kommune skal kontaktes med henblik på at aftale, hvilke foranstaltninger, der skal til for at fjerne forurenende kilder. Der er ikke stillet vilkår om, at driftsbygninger skal fjernes.

11. Egenkontrol og dokumentation

Ansøger oplyser følgende om egenkontrol:

- Der udføres gødningsregnskab i samarbejde med planteavlskonsulent
- Der laves foderplaner i samarbejde med konsulent
- Mekanisk udstyr, eks. ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt
- Der vil blive lavet serviceaftaler med leverandørerne på alle ventilationsanlæg og nødopluk om årligt tilsyn med anlæggene og styringer
- Der foretages registrering af medicinforbrug

- Antal døde dyr og foderforbruget registreres
- Branchekoden fra Dansk Landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges
- Der føres logbog over flydelaget på gylletanke og udføres lovpligtige 10 års beholderkontrol

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget skal opbevare eller på forlangende inden 4 uger fremskaffe forskellige dokumenter mht. husdyrgødning, næringsstoffer samt dyreholdet. De konkrete dokumenter er udspecificeret i vilkåret.

Lemvig kommune vurderer herefter, at husdyrbruget kan overholde de stillede vilkår i nærværende miljøgodkendelse og leve op til de miljømæssige krav.

Det skal bemærkes, at kommunen har adgang til CHR-registeret, til registeret med gødningsregnskaber og til støtteansøgninger vedr. enkeltbetaling m.v.

12. Indkomne hørings svar

Der er udelukkende indkommet hørings svar fra ansøger via dennes konsulent. Kommentarerne har medført nedenstående:

- Diverse formuleringer m.v. er ændret
- Vilkår vedr. olietanke og påfyldning af diesel fjernet, da der var tale om gengivelse af generelle regler.
- Ansøger og dennes konsulent har gjort tydeligt opmærksom på, at Lemvig Kommunes praksis med at runde efterafgrødekraft op til nærmeste hele pct., ikke vurderes rimelig eller hensigtsmæssig. Lemvig Kommune fastholder, at brugen af kommatil i den indsendte ansøgning medfører ukorrekte resultater, som kan afbødes ved oprunding til nærmeste hele tal. Vilkåret fastholdes.
- Kontrolvilkåret vedr. gylleforsuringsanlægget er ændret. Det skal kontrolleres efter producentens anvisninger.

13. Litteratur

Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven, nr. 463 af 21/05 2007.

Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 814 af 13/07 2006.

Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietank, rørsystemer og pipelines, nr. 259 af 23/03 2010.

Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, 1640 af 13/12 2006.

Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19/12 2006.

Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, nr. 558 af 01/06 2011.

Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 294 af 31/03 2009.

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 291 af 06/04 2011

Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, nr. 1335 af 06/12 2006.

Bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, nr. 268 af 31/03 2009.

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af 01/05 2007

Lov om landbrugsejendomme, nr. 616 af 01/06 2010.

Lov om miljøbeskyttelse, nr. 1757 af 22/12 2006.

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 04/12 2009.

Lov om naturbeskyttelse, nr. 1042 af 20/10 2008.

Lov om planlægning, nr. 1027 af 20/10 2008

Museumslov, nr. 1505 af 14/12 2006.

Lemvig kommuneplan 2009 - 21.

Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde. Af K. B. Frandsen (1994) udgivet af MLK Fyn, revideret 2002.

Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984.

14. Oversigt over figurer og tabeller

Tabel 1: Generelle afstandskrav	23
Tabel 2: Bygningsoversigt	31
Tabel 3: Dyreholdet	31
Tabel 4: Ventilation i stalde	33
Tabel 5: Årligt forbrug af vand	35
Tabel 6: Affald inkl. opbevaring og bortskaffelse.....	38
Tabel 7: Oversigt over produceret, modtaget og afsat gødning i ansøgt drift.....	40
Tabel 8: Opbevaring af flydende husdyrgødning	41
Tabel 9: Beskyttede overdrev og moser indenfor 2.000 m fra anlægget.	44
Tabel 10: Beregnet geneafstand.....	49
Tabel 11: Transporter til og fra ejendommen.	50
Tabel 12: Ejerforhold for ejede og forpagtede udspretningsarealer	55
Tabel 13: Oversigt over udspretningsarealerne	66
Tabel 14: Skærpede udbringningsregler i oplande til sårbare Natura-2000 områder.....	68
Tabel 15: Nitratberegning fra det digitale ansøgningsssystem.....	68
Tabel 16: Klasser vedrørende fosforophobning	70
Tabel 17: Fosforberegning fra det digitale ansøgningsssystem	70
Tabel 18: Søer og vandløb grænsende op til udspretningsarealerne	72
Tabel 19: Målsætning for udvalgte naturområder.....	76
Tabel 20: Beskyttet natur omkring udspretningsarealerne.....	77
Tabel 21: Opholdssteder for flagermus.....	86
Figur 1: Afstande i forhold til § 6 i husdyrloven	24
Figur 2: Afstande i forhold til § 8 i husdyrloven	25
Figur 3: Situationsplan før ombygning og udvidelse, gyllebeholder i mark er ikke illustreret, se figur 5	28
Figur 4: Gyllebeholder i mark både i før og efter situation.....	29
Figur 5: Situationsplan efter udvidelse og ombygning	30
Figur 6: Afløbsforhold.....	37
Figur 7: Beskyttet natur indenfor 2.000 m fra anlægget.	47
Figur 8: Transportveje	52
Figur 9: Oversigt over alle ejendommens arealer.....	56
Figur 10: Ejede og forpagtede udspretningsarealer	57
Figur 11: Ejede og forpagtede udspretningsarealer	58
Figur 12: Ejede og forpagtede udspretningsarealer	59
Figur 13: Ejede og forpagtede udspretningsarealer	60
Figur 14: Ejede og forpagtede udspretningsarealer	61
Figur 15: Ejede og forpagtede udspretningsarealer	62
Figur 16: Ejede og forpagtede udspretningsarealer	63
Figur 17: Ejede og forpagtede udspretningsarealer	64
Figur 18: Ejede og forpagtede udspretningsarealer helt eller delvist i Struer Kommune	65
Figur 19: 10 m dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri zone.....	80
Figur 20: Natura 2000 område nr. 28.....	97
Figur 21: Fuglebeskyttelsesområde F28 og opland	99
Figur 22: Natura 2000 område nr. 65.....	102
Figur 23: Natura 2000 område nr. 224.....	106

---

bilag

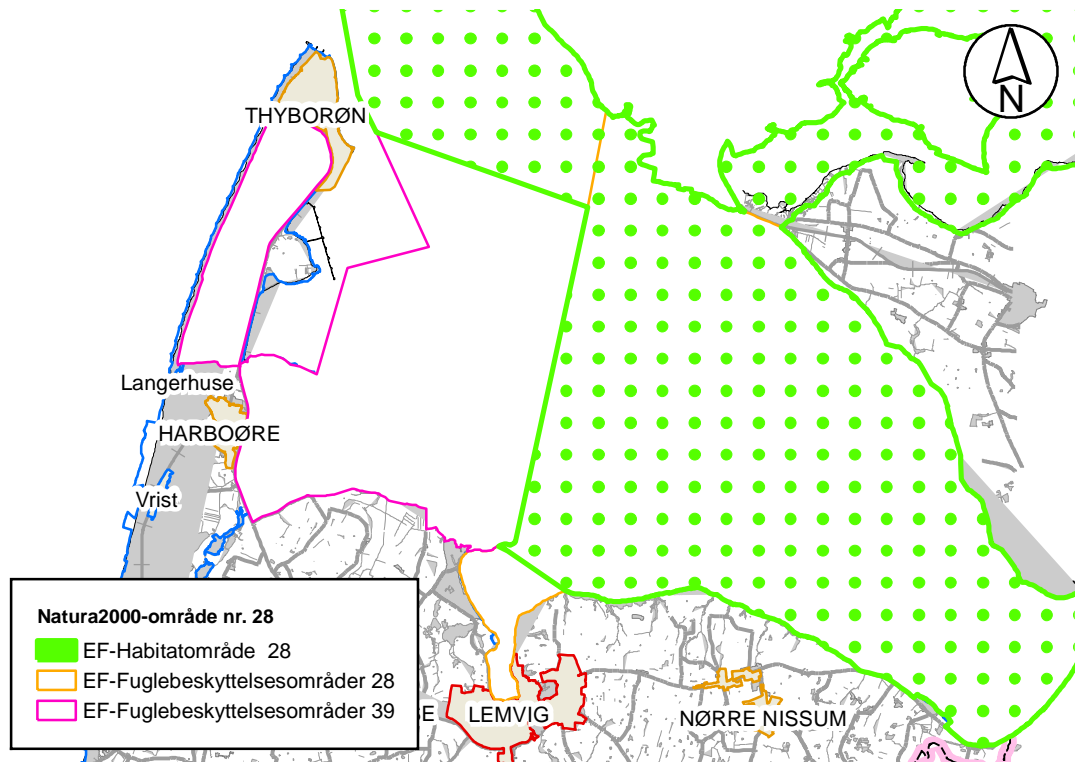
---

15. Bilag 1: Beskrivelse af Natura 2000 områder

15.1. Natura 2000 område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Natura-2000 område nr. 28 omfatter i alt 33.165 ha hav og landarealer og udgøres af 4 EF-fuglebeskyttelsesområder (F23, F27, F28 og F39) samt 1 EF-habitatområde (H28).

Figur 20: Natura 2000 område nr. 28

Området består af flere store marine delområder bl.a. Nissum Bredning, og består af lavvandede grunde mod vest, samt Limfjordens dybeste område Odde-sund mod øst. Midt i området ligger den beskyttede og lavvandede Skibsted Fjord, og længst mod nordøst ligger det vidt forgrenede farvand omkring Agerø. Længst mod vest ligger på Agger og Harboøre Tange en række kystlaguner, som er meget vigtige levesteder for fugle. Strandenge, strandvolde og strandoverdrev dominerer den terrestriske del af området. Langs skræntfoden og i Dover Kil området findes de fleste af områdets værdifulde kildevæld og rigkær, mens områdets klitter findes på Agger Tange.

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af stor betydning. Således forekommer en meget stor del af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige levesteder for de truede fuglearter alm. ryle og brushane. Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidt-

strakte flader med ålegræs. De lavvandede marine områder omkring Agerø er af international betydning for lysbuget knortegås. Lagunesøerne på Agger og Harbøre tange er vigtige ynglepladser for især alm. ryle, brushane, klyde og hav- og dværgterne. Tangerne huser desuden væsentlige trækbestande af flere fuglearter. Dertil kommer, at flere af Natura 2000-områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokaliteter.

Dover Kil området er unikt i kraft af sine store sammenhængende, men heterogene arealer med habitatnatur. Blandt Kilens vigtigste naturtyper er de store miks-forekomster af kildevæld og rigkær, der rummer flere naturperler med meget varieret flora karakteristisk for naturtyperne. Gul stenbræk, blank seglmos og piberensermos er arter som er eller har været kendt fra området og som på landsplan er meget sjældne. Odder er i dag vidt udbredt i området.

Den vestlige del af Nissum Bredning er mindre sårbart Natura 2000 område, mens den østlige del – habitatområdet - er meget sårbar.

EF-habitatområde H28

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H28:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. H28			
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	* Klithede (2140)	
	Vadeflade (1140)	Havtomkit (2160)	
	* Lagune (1150)	Gråsklit (2170)	
	Bugt (1160)	Klitlavning (2190)	
	Rev (1170)	Næringsrig sø (3150)	
	Strandvold med enårige planter (1210)	Vandløb (3260)	
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Tør hede (4030)	
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Kalkoverdrev (6210)	
	Strandeng (1330)	* Surt overdrev (6230)	
	Forklit (2110)	Hængesæk (7140)	
	Hvid klit (2120)	* Kildevæld (7220)	
	* Grå/grøn klit (2130)	Rigkær (7230)	
	Arter:	Stavsild (1103)	Spættet sæl (1365)
		Stor vandsalamander (1166)	Blank seglmos (1393)
		Odder (1355)	Gul stenbræk (1528)

De særligt truede naturtyper og arter på europæisk plan (såkaldt prioriterede) er angivet med stjerne (*). Tallet i parentes er internationale numre.

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 28 (Nissum Bredning)

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

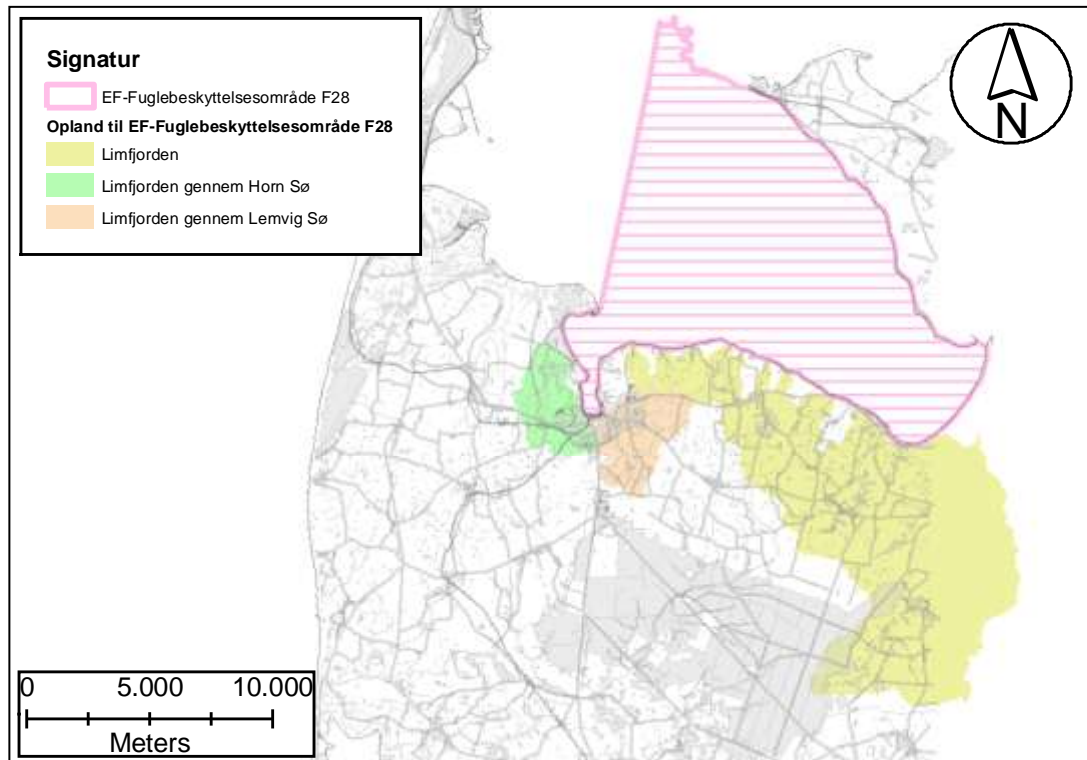
De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf. udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F28 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. F28		
Fugle:	Hvinand (T)	Toppet skallesluger (T)

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Figur 21: Fuglebeskyttelsesområde F28 og opland

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 39 (Harboøre Tange, Plet Enge og Gjeller sø)

Udpegningsarterne for F39 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 39F	
Fugle:	
Sangsvane (T)	Almindelig ryle (Y)
Kortnæbbet gås (T)	Brushane (Y)
Bramgås (T)	Fjordterne (Y)
Lysbuget knortegås (T)	Dværgterne (Y)
Klyde (Y/T)	Mosehornugle (Y)
Hvidbrystet præstekrave (Y)	

Y: Ynglende art.

T: Trækfugle, der opholder sig i området i internationalt betydende antal.

Trusler for område nr. 28 (habitat og fuglebeskyttelsesområder)

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering. Hele Limfjorden er påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer fra land. Eutrofiering af vandområder, bl.a. lagunesøerne på Agger Tange, er af samme årsag en trussel for områdets rastende ænder, hvinand, pibeand, krikand og spidsand. På det terrestriske plan er en række naturarealer samt mulige levesteder for gul stenbræk og blank seglmos truet af randpåvirkning med næringsstofbelastning fra tilstødende dyrkede arealer samt af næringsstofbelastning fra luften. Den luftbårne kvælstofdeposition alene overskrider den nedre tålegrænse¹ (10 kg N/ha/år) for størstedelen af naturtyperne og arterne.
- Pesticider og gifte i form af en række miljøfarlige stoffer udgør en trussel for både de marine og terrestriske naturarealer og arter.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og arter. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer er især en stor trussel for de ynglende vadefugle alm. ryle, klyde og brushane, men tilgroning er også en trussel mod mange trækfugle, fordi fourageringsmulighederne forringes. Tilgroning er ofte et resultat af eutrofiering.
- U hensigtsmæssig hydrologi. U hensigtsmæssig slusepraksis, dræning og grøftning er skyld i form udtørring og ustabil vandstand på de våde naturtyper. Udtørring er en trussel mod naturtypen samt mod fuglenes fourageringsarealer og redepladser. Især for de ynglende vadefugle klyde, alm. ryle og brushane er periodiske problemer med for lav og for ustabil vandstand på engarealer og lagunesøer en trussel, da det fører til udtørring af fuglenes fourageringsarealer og rede-

¹ "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden".

pladser. For de trækkende fugle krikand, spidsand og pibeand kan ændret vandstand i fourageringsområderne ligeledes være problematisk, idet deres fødegrundlag herved påvirkes.

- Hindring af landskabsdynamik som følge af anlæg ved Agger Tange er en trussel mod forklit og hvid klit i området, idet naturtypernes naturlige dynamik påvirkes.
- Invasive arter der udkonkurrerer den naturlige vegetation både på de marine og terrestriske (især bjerg- og klitfyr samt rynket rose) naturtyper.
- Forstyrrelser af fugleliv. Især terner og vadefugle generes i yngleperioden af rekreative aktiviteter og løse hunde.
- Prædation på ynglesteder fra bl.a. ræve, rotter, krager, store måger og mink udgør en alvorlig trussel mod især de jordrugende vadefugle og terner, idet prædatorerne æder fuglenes æg og unger.
Jagt er en trussel for især områdets rastende ænder, pibeand, spidsand, krikand og for kortnæbbet gås og lysbuget knortegås.
Fiskeri i alle former er en trussel for de marine naturtyper og arter.

Målsætning

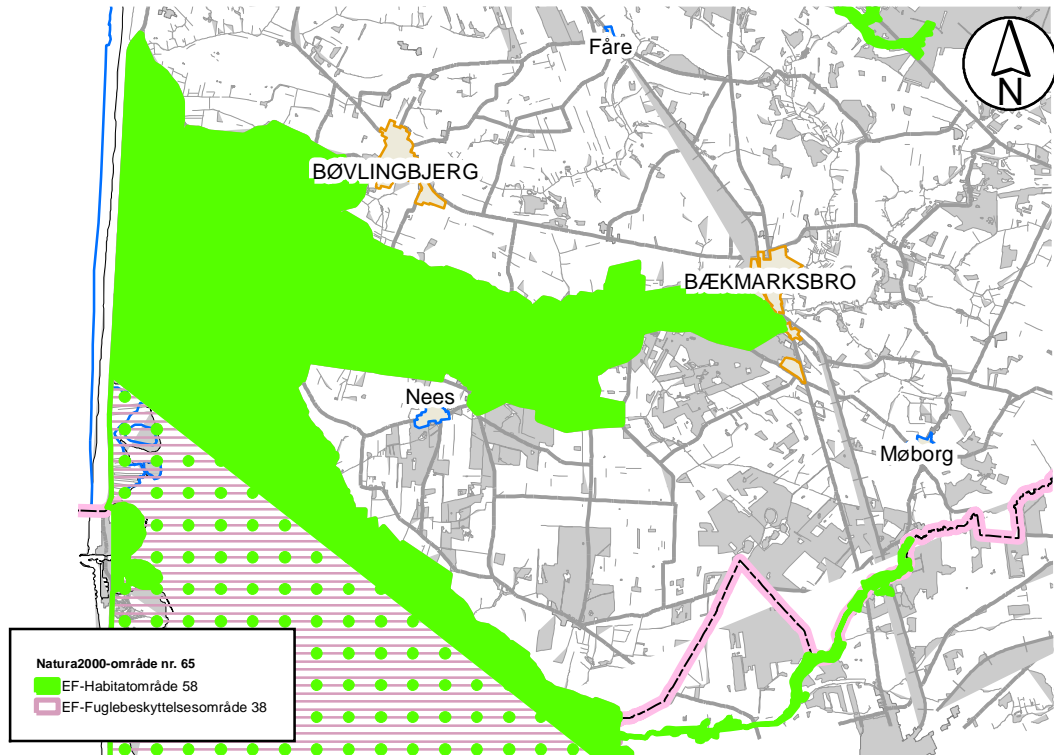
Det overordnede mål for Natura 2000-området er, at naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus.

Målet er, at områdets hav- og kystnatur udgør et stort, sammenhængende naturområde med vægt på dynamisk kystudvikling og retablering af de hydrologiske og naturmæssige sammenhænge mellem havet og kysten, med velegnede, udbredte yngle- og rasteområder for hav- og kystfugle samt havpattedyr.

De i området arealmæssigt dominerende marine naturtyper samt søer og laguner sikres. De i biogeografisk henseende vidstrakte strandenge sikres ligeledes. Fuglebeskyttelsesområderne sikres som vigtige, velegnede levesteder for artsvarter samt for truede eller sjældne ynglefugle. Kystskrænterne med fine overdrev og klitter sikres. Doverkil sikres som karakteristisk landskabselement i området med meget fine kildevæld og rigkær.

15.2. Område nr. 65: Nissum fjord

Natura 2000 område nr. 65 omfatter 10.967 ha (6430 ha fjord, 4.537 ha land) og udgøres af 1 EF-fuglebeskyttelsesområde (F38) samt 1 EF-habitatområde (H58).

Figur 22: Natura 2000 område nr. 65

Nissum Fjord ligger som en lavvandet brakvandslagune bag den smalle klittange, Bøvling Klit. Fjorden er opdelt i tre bassiner, Ydre Fjorde (Yder Fjord og Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog, der afviger i økologiske kår og biologi. Ved Torsminde har Nissum Fjord forbindelse til Nordsøen via en sluse. Området nord for Torsminde fremtræder i dag som en mosaik af saltpåvirkede eller ferske græsningssarealer, høslætarealer samt ubenyttede områder, der henligger med højt græs, rørskov eller strandrørsump. Langs fjordens nord- og østside findes rørsump og strandrørsump i varierende bredde hvor især tagrør og strandkogleaks indgår. Indfjorden og Felsted Kog er omgivet af udstrakte rørskove. Fjanne Grønne, syd for Torsminde, består af strandeng, strandrørsump og strandoverdrev. Området indeholder også mindre partier med klitnatur øst for Torsmindevejen hvor vejen gennemskærer nogle af de østligste klittunger af Bøvling Klit. Mere klitnatur findes forskellige steder mellem Nørre Fjand og Felsted Odde samt på Fjandø i forbindelse med gamle strandvoldsdannelser. Ved Nørre Fjand ligger også et mindre hedeareal med både våd og tør hede. Syd for Bøvlingbjerg ligger fire søer, Indfjorden, Tangsø, Byn og Søndersund omgivet af ferske enge og rørsump. De fire søer huser i danske sammenhænge en meget artsrig undervandsflora.

Området ved Nissum Fjord er udpeget for at beskytte naturværdier hvor de væsentligste er selve lagunen, de omgivende strandenge og områdets forskellige søtyper. Endvidere er formålet at beskytte levesteder for en lang række arter, hvor de truede arter plettet rørvagtel, almindelig ryle, brushane, splitterne, dværgterne og vandranke er de vigtigste.

Hertil rummer området en række forskellige naturtyper med mere begrænset udbredelse, f. eks klitnaturtyper, vandløb, overdrev og skovnatur. Fuglebeskyttelsesområdet er udpeget for en lang række af yngle- og trækfugle.

Nissum Bredning er sårbart Natura 2000 område.

EF-habitatområde H58

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H58:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 58		
Naturtyper:	Lagune (1150) Strandvold med enårige planter (1210) Enårig strandengsvegetation (1310) Strandenq (1330) Grå/grøn klit (2130) Klithede (2140) Klitlavning (2190) Visse-indlandsklit (2310) Græs-indlandsklit (2330) Søbred med småarter (3130) Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Surt overdrev (6230) Enekrat (5130) Tidvis våd eng (6410) Rigkær (7230) Skovbevokset tørvemose (91D0) Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Havlampret (1095) Bæklampret (1096) Flodlampret (1099) Stavsild (1103)	Laks (1106) Odder (1355) Vandranke (1831)

Tallet i parentes er internationale numre.

EF-Fuglebeskyttelsesområde F 38

Grundlaget for disse fuglebeskyttelsesområder er fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979, der har som formål at beskytte og forbedre vilkårene for de vilde fuglearter i EU. Udpegningsarterne skal være angivet på EF-fuglebeskyttelsesdirektivet bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1 eller artikel 4, stk. 2.

De enkelte EF-fuglebeskyttelsesområder er udpeget for at beskytte en række specifikke fuglearter samt disses levesteder (jf. udpegningsgrundlaget). Fælles for fuglearterne er, at de tilhører én af to kategorier:

1. De er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller særligt opmærksomhedskrævende på anden måde.
2. De er regelmæssigt tilbagevendende trækfuglearter i antal af international eller national betydning.

Udpegningsarterne for F38 er listet nedenfor:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 38		
Fugle:	Rørdrum (A021)	Rørhøg (A080)
	Knopsvane (A036)	Plettet rørvaotel (A119)
	Pibesvane (A037)	Klyde (A132)
	Sangsvane (A038)	Hvidbrystet præstekrave (A138)
	Kortnæbbet gås (A040)	Almindelig ryle (A149)
	Bramgås (A045)	Brushane (A151)
	Lysbuget knortegås (A047)	Lille kobbersneppe (A157)
	Pibeand (A050)	Splitterne (A191)
	Krikand (A052)	Fjordterne (A193)
	Spidsand (A054)	Havterne (A194)
	Toppet skallesluger (A069)	Dværgerterne (A195)
	Stor skallesluger (A070)	

Tallene i parentes er internationale numre.

Trusler for område nr. 65 (habitat og fuglebeskyttelsesområde)

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering. Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn er påvirket af næringsstoffer fra oplandet og/eller fosfor (også fra oplandet) frigivet fra søbunden. Nissum Fjords tre bassiner er påvirket af store tilledninger af næringsstoffer fra oplandet især Felsted Kog bassinet, hvor storåen har sit udløb. På grund af den øgede belastning med næringsstoffer er ålegræssets udbredelse kraftigt reduceret fra starten af 1960'erne til i dag.
- Belastning med organisk stof. Damhus Å er belastet med organisk stof.
- Miljøfarlige/forurenende stoffer. Der er konstateret forekomster af pesticider og andre stoffer som kan være problematiske i forhold til påvirkning af økosystemet i Felsted Kog og i Mellem Fjord.
- Tilgroning er både en trussel for naturtyperne og deres vegetation men også for de mange trækfugle hvis fourageringsmuligheder forringes.
- U hensigtsmæssig hydrologi. I Nissum Fjord er en slusefjord og slusepraksis har stor indflydelse på saltholdigheden og vandstanden i fjorden. I vinterhalvåret er saltholdigheden typisk meget lav grundet stor vandtilførsel fra Storåen. Saltholdighedsforholdene er afgørende for planternes udbredelse i fjorden, og store udsving kan være kritiske for planterne. Specielt strandengene er afhængige af saltvandspåvirkning, og denne naturtypes udbredelse og tilstand relaterer derfor i nogen grad til slusepraksis. Mange arter, især ynglefugle, stiller krav til vandstandsforhold, og nogle arter stiller krav til forholdsvis lav saltholdighed på ynglepladserne.

Derudover er der udtørring som følge af dræning og grøftning, der udgør især en trussel mod forekomsterne af strandenge og ferske enge og påvirker dels naturtypernes tilstand samt deres kvalitet som levested og yngleplads for mange af udpegningsgrundlagets fuglearter.

- Luftbåren deposition af kvælstof overskrider laveste tålegrænse² (10 kg N/ha/år) for alle terrestriske naturtyper i området. Højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) er overskredet for mindre arealer med sure overdrev og grå/grøn klit. For Visseindlandsklit, græs- indlandsklit, tør hede og elle- askeskov og skovbevokset tørvemose er højeste tålegrænse (20 kg N/ha/år) overskredet for hele arealet. Det samme gør sig gældende for de to sønaturtyper søbred med småurter og kransnålalge-sø (maks. 10 kg N/ha/år).
- Uhensigtsmæssig drift. Intensiv skovdrift kan medføre, at områdets meget beskedne arealer med skovnaturtyper forringes eller ødelægges.
- Invasive arter der udkonkurrerer den naturlige vegetation. Især bjerg-fyr er konstateret på flere klitnaturtyper samt på våd og tør hede.
- Fysisk påvirkning. Som en følge af nuværende og tidligere tiders reguleringer og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse betyder, at mange af vandløbene inden for området er præget af generelt dårlige fysiske forhold. Rørdrum og i mindre grad rørhøg og plettet rørvagtel er afhængig af større forekomster af gamle rør i rørsumpen, således at rørhøst eller anden arealmæssig begrænsning af større sammenhængende rørskove kan skade arternes ynglemuligheder.
- Prædation fra især ræv og mink (især på de jordrugende vadefugle og terner). Skarv udgør en trussel for laksebestanden, fordi de jager smolten, når den vandrer fra Storåen til fjorden.

Målsætning

Den store kystlagune Nissum Fjord og de omgivende strandenge karakteriserer i Natura 2000-området. Herudover indgår der flere større søer som vigtige landskabslementer. Nissum Fjords tre bassiner (Yder Fjord, Mellem Fjord og Felsted Kog) og de større søer i området (Indfjorden, Tangsø, Søndersund og Byn) og vandløbene sikres god-høj naturtilstand. Dette forudsætter en god vandkvalitet. De marine områder bør have en undervandsvegetation med stor horisontal og dybde udbredelse, således at der er et godt fødegrundlag for områdets mange fugle.

Naturtyperne omkring Nissum Fjord sikres en god til høj naturtilstand. Det gælder især strandenge som arealmæssigt udgør størsteparten af den terrestriske natur. Men også områdets mindre forekomster af artsrige sure overdrev, tørre og våde heder, klitnaturtyper og rigkær sikres en god til høj naturtilstand. Arealet af våd hede øges, og der bør hvor det er muligt skabes sammenhæng mellem forekomsterne.

I området prioriteres levesteder for den nationale ansvarsart vandranke.

Ligeledes prioriteres levesteder for de nationale ansvarsarter knop-svane, kortnæbbet gås, krikand, lysbuget knortegås, pibeand, pibe-svane, sangsvane og spidsand samt levestederne for de nationalt truede fuglearter alm. ryle, brushane, dværgterne, plettet rørvagtel og splitterne.

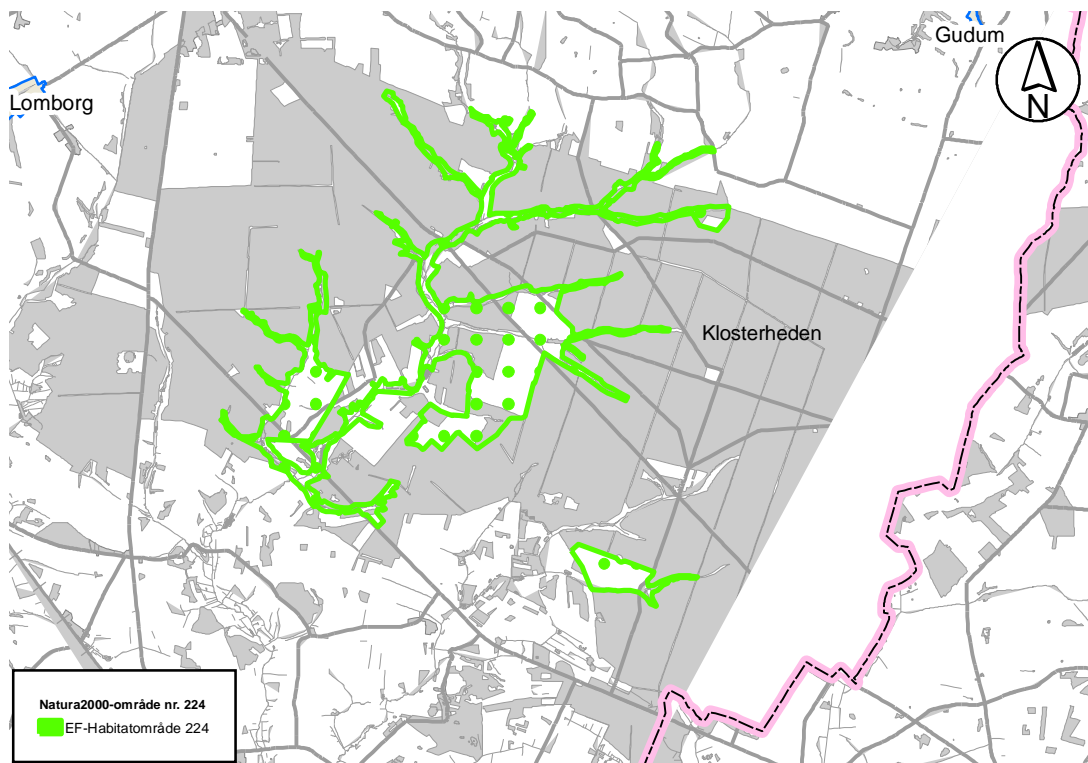
---

² "den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden".

Områdets laksebestand bør sikres, således at den på sigt ikke er afhængig af udsætninger.

15.3. Område nr. 224: Flynder Å og heder i Klosterhede plantage

Natura 2000-området har et areal på 563 ha (hvoraf 82 % er statsejet) og udgøres af 1 EF-habitatområde (H224).

Figur 23: Natura 2000 område nr. 224

Området er beliggende på en hedeslette, dannet under sidste istid ved aflejring af grus og sand. Iskanten strakte sig fra Bovbjerg mod Struer, og kan ses i dag som et højdedrag 1 - 2 km nord for Klosterheden. Plantagen gennemskæres i nord-sydgående retning af Flynder Å i en ret bred ådal, men desuden findes flere mindre vandløb i smeltevandsdalene. Ca. 350 ha udgøres af hedearealer, bl.a. et stort område centralt i Klosterheden. I flere af smeltevandsdalene er der kunstigt opstemmede småsøer. Den største af disse er dannet ved opstemning af Flynder Å. Hovedparten af området er beplantet med gran, men der er også en del fyrretræ. Løvtræsbeplantningerne udgør ca. 150 ha.

I 1999 blev der udsat bævere i Flynder Å-systemet. De er nu oppe på omkring 100 individer som bygger dæmninger og fælder træer, hvilket giver området en hel særlig dynamik.

Selve Natura 2000 området er 563 ha, der hovedsagligt består af de lysåbne naturtyper og dele af Flynder Å systemet.

Naturområderne i Klosterheden er præget af beliggenheden i de store skove, som er domineret af nåletræer. De vigtigste naturtyper i området er de tidvis

våde enge og hængesækkene langs vandløbene, som løber igennem plantagen. På de højere beliggende lysåbne arealer er det de store arealer med tør hede og enkelte forekomster af surt overdrev. I vandløbene vokser der vandplanter og der lever Bæklampret. Odderen har også dens daglige gang langs vandløbene. I området ligger Rishøje Sø, som er en renvandet sø med planterne Blærerod, Kildemos og Vandspir. Desuden er der i området flere brunvandede søer og vandhuller.

En art som er værd at bemærke, og som nok kan betegnes som Klosterhedens varemærke, er den genindførte Bæver. Den tilfører området en hel ny dynamik og vil således over tid kunne ændre fordelingen imellem tidvis våd eng og vandløb/sø. Denne dynamik vurderes generelt at være meget positiv i forhold til områdets natur.

EF-habitatområde H224

I habitatområderne skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de forskellige naturtyper og arter, som det enkelte område er udpeget for.

Herunder er listet de specifikke naturtyper og arter der udgør udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdeområder nr. H224:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 224		
Naturtyper:	Revling-indlandsklit (2320) Lobeliese (3110) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Våd hede (4010) Tør hede (4030) Enekrat (5130)	Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Hængesæk (7140) Tørvelavning (7150) Kildevæld (7220) Skovbevokset tørvemose (91D0) Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Bæklampret (1196)	Odder (1355)

Tallet i parentes er internationale numre.

Trusler for område nr. 224

- Naturarealerne bliver for små og for isolerede pga. tilgroning, afvanding, tilplantning og opdyrkning, og der mangler spredningsmuligheder for arterne.
- Næringsstofbelastning og deraf følgende eutrofiering af arealerne. Næringsstofbelastning med kvælstof fra luften overskrider laveste ende af tålegrænseintervallet³ (5 kg N/ha/år) for alle naturtyper på udpegningsgrundlaget, hvor tålegrænserne er fastsat. Højeste ende af tålegrænseintervallet (20 kg N/ha/år) overskrides endvidere på hele eller dele af arealet med tør hede, hængesæk, tørvelavning og skovbevokset tørvemose.
På de sure overdrev og kildevæld er der observeret en påvirkning fra landbrugsdrift, da forekomsterne af disse naturtyper er smalle og ligger i direkte tilknytning til landbrugsarealer.
- Belastning med organisk stof. Flynder Å er belastet med organisk stof.

³ Tålegrænse: Den belastning, hvorunder væsentlige skadelige effekter på økosystemet ikke vil forventes, vurderet ud fra den bedstetilgængelige viden.

- U hensigtsmæssig hydrologi i form af dræning og grøftning udgør et problem for de våde naturtyper. Udtørring kan her betyde tilgroning med træer og græsser.
- Tilgroning med vedplanter som følge af bl.a. eutrofiering og dræning, er især et problem på tidvis våd eng og hængesæk, men også på de tørre heder er der opvækst af vedplanter. Tilgroning med græsser (især blåtop) er et problem på stort set alle hedearealerne og på nogle enkelte hængesække.
- U hensigtsmæssig drift. Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyperne forringes eller ødelægges. Desuden er der en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyperne mod bl.a. konvertering til andre træarter.
- Invasive arter i form af indførte arter af nåletræer er et problem på hederne og tidvis våd eng.

Målsætning

Naturtyperne på hederne samt vandløbene, søerne og naturtyperne i ådalene sikres en god-høj naturtilstand med god vandkvalitet og et varieret dyre- og planteliv. Områdets våde heder, artsrige sure overdrev og kildevæld prioriteres højt. Naturtyperne plejes og sikres en god-høj naturtilstand.

16. Bilag 2: BAT-beregning vedr. ammoniakemission

BAT-beregning, Ammoniak

	Antal dyr	Antal DE	Type 1	Kg NH3-N pr. årsdyr (EMG)	På stald	I alt kg N/år	Note
<i>Staldafsnit 1.1.1. Løbeafdeling, renoveret</i>							
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, ind., delvis spaltegulv	710	115,34					
<i>Staldafsnit 1.1.2. Ny drægtighedsstald</i>							
Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	1.440	233,93					
<i>Staldafsnit 1.1.3. Ny farestald</i>							
Årsso, farestald, kassestier, fuldspaltegulv	2.150	150,74					
I alt		500,01		2,50	12 mdr.	5.375,00	1
<i>Staldafsnit 1.1.3. Ny farestald/smågriseafsnit</i>							
Smågrise fra 7,2 kg							
Toklimastald, delvis spaltegulv	10.000	9,51	0,182	0,06	12 mdr.	109,20	2
Sum		509,52				5.484,20	

Noter

1 jf. MST vejledende Emissionsgrænseværdi, 250-750 DE

EMG: $2,7 - \frac{(2,7 - 2,3)}{(750 - 250)} \times (500,01 \text{ DE} - 250) = 2,5$

2 jf. MST vejledende Emissionsgrænseværdi

Korrektion for vægt: $\frac{(12 \text{ kg} - 7,3 \text{ kg}) \times (20,95 + 0,177 \times (12 \text{ kg} + 7,3 \text{ kg}))}{628} = 0,182$

Samlet emission fra ansøgning	5.327,15 kg N/år
- Lemvig Kommunes BAT-krav	5.484,20 kg N/år
Resterende	-157,05 kg N/år

BAT-beregning, Fosfor

Beregning af krav:	Antal DE	kg P/DE ab lager	kg P ab lager	note
Søer	500,01	23,00	11.500	1
Smågrise	9,51	27,80	264	2
Sum -krav til ansøgningen			11.765	

Noter

Emissionsgrænseværdi jf. MST std. vilkår:

1 Søer: 23 kg P/DE ab lager

2 Smågrise: 27,8 kg P/DE ab lager

Samlet mængde fosfor ab lager fra ansøgning	11.749 kg P/år
- Lemvig Kommunes BAT-krav	11.765 kg P/år
Resterende	-16 kg P/år

17. Bilag 3: Beredskabsplan

Beredskabsplan for Fabjergvej 90 7620 Lemvig

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE .....
BRAND- OG EVAKUERING .....
OVERLØB AF GYLLE .....
KEMIKALIE- OG OLIESPILD .....
UDSLIP AF SVOVLSYRE.....
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE .....
STRØMSVIGT .....
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER .....
Kort over ejendommen .....

Udarbejdet af: Torben Hauskov, Højbjergvej 28, 7620 Lemvig.

I samarbejde med: Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning.

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø. Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes _____ i forrum _____.

Kopi af beredskabsplanen findes _____medarbejder stuehus____.

Kort materiale: Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Slukningsmateriel.
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

HUSK

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Ejer kontaktes på: **97 86 38 01 / 61 54 01 01**

Miljømyndighed	kontaktes på telefon 96 63 12 00
Falck	kontaktes på telefon 70 10 20 30
Brandvæsen	kontaktes på telefon 112
Lægevagt	kontaktes på telefon 70 11 31 31
Tandlægevagt	kontaktes på telefon 70 11 31 31
Landbocenteret	kontaktes på telefon 96 63 05 44
Dyrlæge	kontaktes på telefon 86 69 00 55
Foderstofforretning	kontaktes på telefon 33 68 72 50
Elektriker	kontaktes på telefon 97 89 15 00
Smeden	kontaktes på telefon 97 89 30 50
VVS	kontaktes på telefon 97 89 30 50
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon 99 89 88 87

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - RING 112 - oplys:

Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra

- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne - hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren, Torben Hauskov på tlf. 97863801 /61540101

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier. Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet. Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer. Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet, oplys endvidere om:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken

- RING 112 oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne på tlf. 96631200

Kontakt ejeren, Torben Hauskov på tlf. 97863801 /61540101

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. Er gyllen løbet til dræn skal der laves en opdæmning af vandløbet med en bigballe. (se kort)
Forseg opdæmning for at undgå at gylle løber til vandboringer.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

**KEMIKALIE- OG OLIESPILD
INSTRUKS**

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne på tlf. 96631200

Kontakt ejeren, Torben Hauskov på tlf. 97863801 /61540101

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til dræn. Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet.

UDSLIP AF SVOVLSYRE (FORSURING)

Førstehjælpsforanstaltninger:

Hud: Skyl straks med rigelige vandmængder. Forurenede klæder fjernes i forbindelse med skylningen. Søg straks læge og fortsæt gerne skylningen under transporten.

Øjne: Skyl aldeles omgående med øjenskylleflaske i mindst 15 minutter med øjet godt åbent. Eventuelle kontaktlinser skal fjernes i forbindelse med skylningen. Søg straks læge og fortsæt skylningen under transporten.

Indånding: Søg straks frisk luft og hvile. Hold den tilskadedekomne varm og i ro. Ved vejtrækningsbesvær gives ilt eller eventuelt kunstigt åndedræt. Søg straks læge.

Indtagelse: Skyl straks mund og svælg med vand og drik et par glas vand eller mælk i små slurke. Forsøg **ikke** at give væske til bevidstløse personer. Fremprovokér **ikke** opkastning. Hvis opkastning indtræffer holdes hovedet lavt, så der ikke kommer maveindhold i lungerne. Søg straks læge.

Forholdsregler overfor udslip ved uheld:

Sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personer: Uvedkommende holdes væk.

Miljøbeskyttelsesforanstaltninger:

Tildæk afløb. Undgå udslip til vandløb. Underret myndighed, hvis svovlsyre løber til vandløb eller kloak.

Metoder til oprydning:

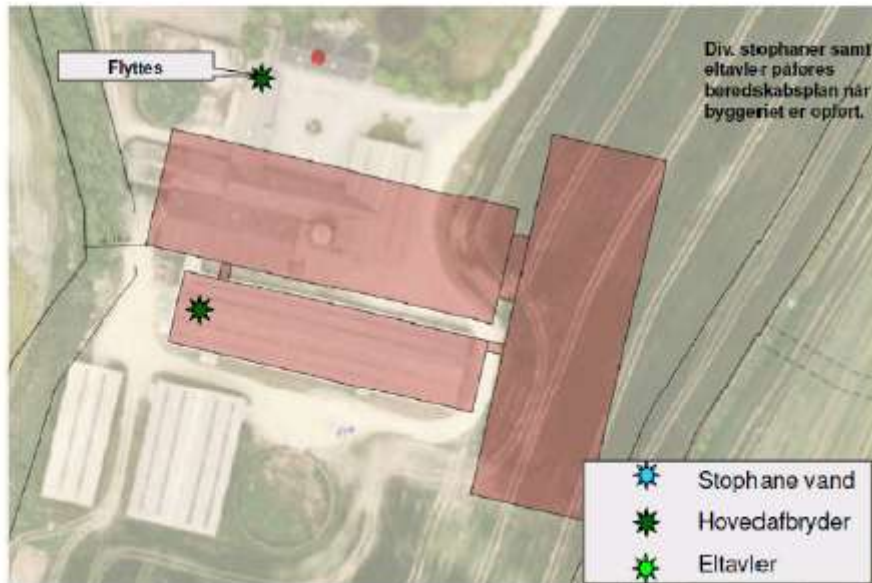
Spild inddæmmes, hvis det er muligt. Opsamles med ikke-brandbart, absorberende materiale, f.eks. sand. Emballeres i lukkede beholdere af egnet materiale og bortskaffes.

Bortskaffelse:

Opsamlet spild m.m. afleveres på den kommunale modtagestation for kemikalieaffald eller KommuneKemi med oplysninger om indhold.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

**STRØMSVIGT
INSTRUKS**

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtigt indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Kort over ejendommen

	Brandslukkere
	Olietank
	Kemikalier
	Halm
	Hovedhane
	Eltavle
	Flugtveje for dyr og mennesker

18. Bilag 4: Beregning af nitratudvaskning fra overfladevand

Limfjorden

Opgørelse af andel af dyrket areal i oplandet er taget fra GLR

Ift. Jordbrugsopgørelsen fra 1998 er andel af dyrket areal i 2009 falden fra 65% til 64%

Areal opland 60.800 ha

Dyrket opland 38.740 ha

Det ansøgte

Udspretningsareal

460,4 ha (Hentes fra

Nitratudvaskning fra husdyrbruget

3,9 kg N/ha (Hentes fra

Natura2000 område Limfjorden - Habitatområde nr. 28

Opland til Habitatområde nr. 28, ha 60.800

Dyrket areal i oplandet, ha 38.740

Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct 71

Standardudvaskning fra rodzonen(jordtypeafhængig), kgN/ha/år 83

Udvaskning dyrket areal til Natura2000-området, kgN/år 932.472

Udvaskning fra øvrige opland, kgN/år 63.974

Udvaskning i alt fra opland, kgN/år 996.446

Det ansøgte

Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct 71

Udspretningsareal, ha 460,4

Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kgN/ha/år 4

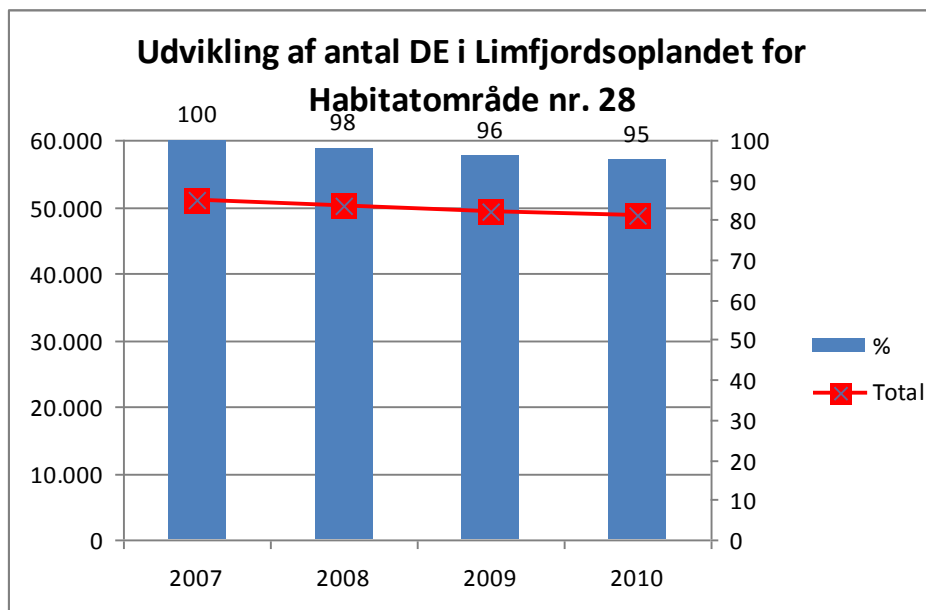
Samlede påvirkning Natura2000 området, kgN/år 521

Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura2000 området, pct 0,05

Udvikling af DE i Limfjordsoplandet for Habitatområde nr. 28

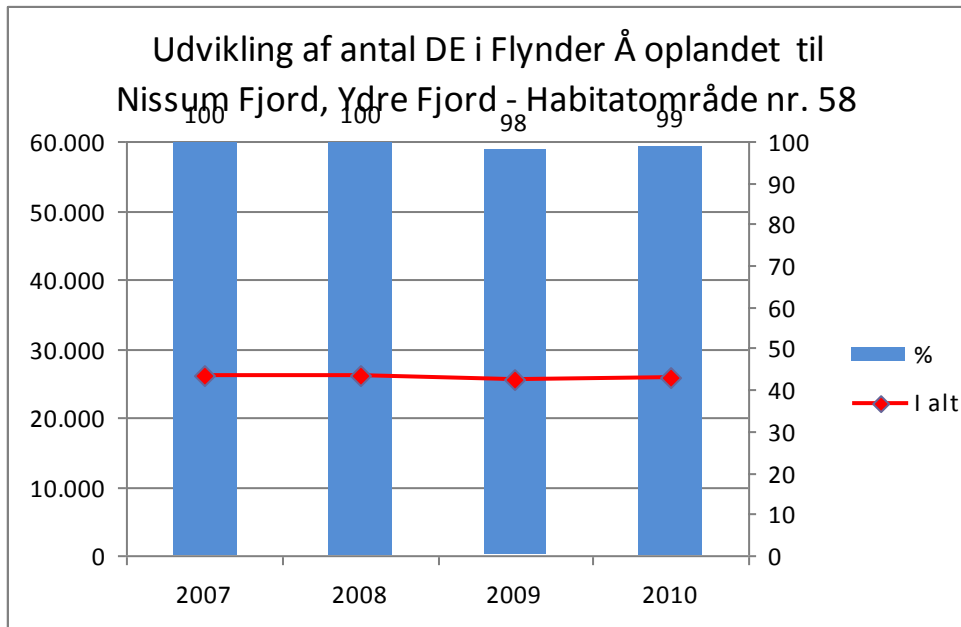
Antal DE

	2007	2008	2009	2010
Kvæg				
Svin				
Andet				
Total	51.115	50.044	49.217	48.714
%	100	98	96	95

Bøvling/Ydre Fjord		
Ift. Jordbrugsopgørelsen fra 1998 er ca. 65% af oplandet dyrket areal		Det ansøgte
Areal opland	30.327 ha	Udspretningsareal
		100,7 ha
Dyrket opland	19.700 ha	Nitratudvaskning fra husdyrbruget
		3,9 kg N
Natura2000 område Nissum Fjord - Habitatområde nr. 58		
Opland til Habitatområde nr. 58 - Flynder Å, ha	30.327	
Dyrket areal i oplandet, ha	19.700	
Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct	25	
Standardudvaskning fra rodzonen(jordtypeafhængig), kgN/ha/år	83	
Udvaskning dyrket areal til Natura2000-området, kgN/år	1.226.325	
Udvaskning fra øvrige opland, kgN/år	79.703	
Udvaskning i alt fra opland, kgN/år	1.306.028	
Det ansøgte		
Reduktionspotentiale(jf. nitratklassekortlægning), pct	25	
Udspretningsareal, ha	100,7	
Udvaskning fra rodzonen, husdyrgødning, kgN/ha/år	3,9	
Samlede påvirkning Natura2000 området, kgN/år	294,5475	
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Natura2000 området, pct	0,022553	

Nissum Fjord (Flynder Å)				
	2007	2008	2009	2010
Kvæg				
Svin				
Andet				
I alt	26.090	25.963	25.622	25779
%	100	100	98	99

19. Bilag 5: Beregning af fosforpåvirkning fra overfladevand

Fosfortilførsel til Lemvig Sø

Påvirkning fra husdyrbruget	
Areal, der afvander til Lemvig Sø:	170,5 ha
Fosforoverskud, jf. ansøgningen:	6,5 kg P/ha
%-forsøgelse i godkendelsesperioden:*	2,6 %
Worst case udvaskning**	1,0 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget***	4,43 kg P
Totalpåvirkning af vandområdet	
Totalopland til Lemvig Sø	1.075 ha
Gennemsnitsbelastning****	0,82 kg P/ha
Belastning fra oplandet	882 kg P
Belastning fra øvrige kilder*****	0 kg P/ha
Samlet belastning af Lemvig Sø	882 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,50 %

* Husdyrbrugets forsøgelse af fosforindhold i jorden over en 8 årig godkendelsesperiode

** Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal på nuværende tidspunkt, jf. Kronvang et al 2005

*** Husdyrbrugets påvirkning af vandområdet pro anno

**** Tabsniveau på nuværende tidspunkt for opland (dyrket og udyrket jorde) til Lemvig Sø, jf. udkast til vandplan Hovedvandopland 1.2 Limfjorden

***** Evt. belastning fra øvrige kilder, herunder bebyggelse og industri

Fosfortilførsel til Nissum Bredning

Påvirkning fra husdyrbruget	
Areal, der afvander til Nissum Bredning:	460,4 ha
Fosforoverskud, jf. ansøgningen:	6,5 kg P/ha
%-forsøgelse i godkendelsesperioden: *	2,6 %
Worst case udvaskning**	1,0 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget***	11,97 kg P
Totalpåvirkning af vandområdet	
Landbrugsjord i opland til Nissum Bredning	38.740 ha
Gennemsnitsbelastning****	0,2 kg P/ha
Belastning fra landbrugsjorde	7748 kg P
Udyrket jord i opland til Nissum Bredning	22.060 ha
Gennemsnitsbelastning****	0,08 kg P/ha
Belastning fra udyrket jorde, 0,08 kg P/ha:*****	1765 kg P
Belastning fra øvrige kilder*****	0 kg P/ha
Samlet belastning af Nissum Bredning	9513 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,13 %

* Husdyrbrugets forsøgelse af fosforindhold i jorden over en 8 årig godkendelsesperiode

** Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal på nuværende tidspunkt, jf. Kronvang et al 2005

*** Husdyrbrugets påvirkning af vandområdet pro anno

**** Gennemsnitlige tabsniveau på landsplan, jf. DMU rapporter om Novana landovervågning og Novana vandløbsovervågning

***** Evt. belastning fra øvrige kilder, herunder bebyggelse og industri

Fosfortilførsel til Nissum Fjord

Påvirkning fra husdyrbruget	
Areal, der afvander til Nissum Fjord:	100,7 ha
Fosforoverskud, jf. ansøgningen:	6,5 kg P/ha
%-forsøgelse i godkendelsesperioden:*	2,6 %
Worst case udvaskning**	1,0 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget***	262 kg P
Totalpåvirkning af vandområdet	
Landbrugsjord i opland til Nissum Fjord	19.700 ha
Gennemsnitsbelastning****	0,2 kg P/ha
Belastning fra landbrugsjorde	3940 kg P
Udyrket jord i opland til Nissum Fjord	10.627 ha
Gennemsnitsbelastning****	0,08 kg P/ha
Belastning fra udyrket jorde	850 kg P
Belastning fra øvrige kilder*****	0 kg P/ha
Samlet belastning af Nissum Fjord	4790 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,05 %

* Husdyrbrugets forsøgelse af fosforindhold i jorden over en 8 årig godkendelsesperiode

**Det maksimale tab for et sammenhængende landbrugsareal på nuværende tidspunkt, jf. Kronvang et al 2005

***Husdyrbrugets påvirkning af vandområdet pro anno

****Gennemsnitlige tabsniveau på landsplan, jf. DMU rapporter om Novana landovervågning og Novana vandløbsovervågning

*****Evt. belastning fra øvrige kilder, herunder bebyggelse og industri

20. Bilag 6: Arealhøring i Struer Kommune

**STRUER
KOMMUNE**

POSTBOKS 18
ØSTERGADE 11-15
7600 STRUER

T: 96 54 54 54
F: 96 54 51 00
E: STRUER@STRUER.DK

WWW.STRUER.DK

Torben Hauskov
Fabjergvej 90
7620 Lemvig

DATE: 24-09-2011

JOURNALNUMMER
09.17.18-P19-2-11

NATUR- OG MILJØAFDELINGEN
KARIN STAVNSKJER
T: 96848452
E:

§ 21 udtalelse vedr. arealer beliggende i Struer Kommune

Lemvig Kommune har den 30. maj 2011 anmodet Struer Kommune om en udtalelse vedrørende udbringningsarealer, som drives af Torben Hauskov, Højbjergvej 28, 7620 Lemvig, men som er beliggende i Struer Kommune. Ansøgningen er indsendt for ejendommen Fabjergvej 90, 7620 Lemvig.

Arealerne indgår i en § 12 ansøgning om tilladelse til etablering af et sohold på 2.150 årsøer på Fabjergvej 90, 7620 Lemvig.

§ 21 udtalelsen vedrører mark nr. 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 38-1, 39-0, 39-1, 40-0, 43-0, 43-1, 44-0 og 45-0 på i alt 76,37 ha som er udbringningsarealer beliggende i Struer Kommune (bilag 1). Desuden er markerne 40-1 og 42-0 på i alt 6,40 ha beliggende i Struer Kommune, men disse marker er ikke udbringningsarealer.

Nedenstående er Struer Kommunes faglige vurdering og forslag til vilkår for arealerne beliggende i Struer Kommune til indarbejdelse i den samlede miljøgodkendelse, jvf. § 21 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹.

Forslag til vilkår

---

1. Der må maksimalt udkøres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 783 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af tabel 2 og således, at der på husdyrbrugets udbringningsarealer ikke udbringes mere end gennemsnitligt 1,40 DE/ha/år.
2. Der skal på bedriftens udbringningsarealer hvert år være mindst 6,0 procentpoint større areal med efterafgrøder end det til enhver tid krævede af Plantedirektoratet. Efterafgrøderne på det udvidede areal kan ikke erstattes af andre afgrøder.
3. Hvis der sker ændringer i ejerforhold eller ændringer i de personer, der er drifts- eller miljøansvarlige i forhold til udbringningsarealerne, skal dette skriftligt anmeldes til Struer Kommune inden for 14 dage.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Generelle forhold

Torben Hauskov dels ejer og dels forpagter de arealer, som er beliggende i Struer Kommune. Hovedparten af bedriftens arealer er beliggende i Lemvig Kommune, men en andel på 76,40 ha af i alt 561,18 ha udbringningsareal er beliggende i landzone i Struer Kommune. Dertil kommer 6,40 ha ikke udbringningsareal, som anvendes til afgræsning.

Udbringningsarealerne i Struer Kommune fremgår af bilag 1. Arealernes beliggenhed, størrelse og ejerforhold fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Udbringningsarealer i Struer Kommune

Matrikel	Mark nr.	Størrelse (ha)	Arealtype
2eø, Toftum Gde., Resen	33-0	10,31	Ejet
2eø, Toftum Gde., Resen	34-0	7,14	Ejet
1a, Ø. Toftum, Resen	35-0	8,93	Ejet
1a, Ø. Toftum, Resen	36-0	9,06	Ejet
3d, Makhholm Gde., Resen	37-0	6,64	Ejet
2f, Makhholm Gde., Resen	38-0	2,86	Ejet
1m, Toftum Gde., Resen	38-1	3,82	Ejet
1m, Toftum Gde., Resen	39-0	6,28	Ejet
1m, Toftum Gde., Resen	39-1	2,55	Ejet
1m, Toftum Gde., Resen	40-0	5,53	Ejet
2a, Toftum Gde., Resen	43-0	5,68	Forpagtet
2a, Toftum Gde., Resen	43-1	5,29	Forpagtet
1in, Toftum Gde., Resen	44-0	1,81	Forpagtet
1io, Toftum Gde., Resen	45-0	0,50	Forpagtet
I alt		76,40	

Drift af arealer

Hele ejendommens udbringningsareal, i alt 561,18 ha, modtager husdyrgødning svarende til i alt 782,99 DE.

Tabel 2. Sammensætning af husdyrgødning til udbringningsarealer

Godningstype	Kg N	Kg P	DE
Svinegylle, egen	50.958	11.749	509,51
Svinegylle, importeret	25.349	6.338	273,48
I alt	76.307	18.087	782,99

Der udbringes 1,40 DE/ha på det samlede areal, og harmonikravet er 1,40 DE/ha. 233,31 ha af det samlede udspretningsareal er beliggende i nitratklasse 2, og 327,86 ha er beliggende i nitratklasse 3, hvilket giver en reduktionsprocent på 56,24 %, hvorved den maksimale udbringning af husdyrgødning umiddelbart reduceres til 0,7873 DE/ha. For at kom-

pensere for det planlagte højere dyretryk, er der i ansøgt drift indregnet 6,00 procentpoint ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav. Herved kan den maksimale udvaskning af kvælstof på 53,7 kg N/ha overholdes, hvilket fremgår af beregninger i Farm-N.

Husdyrgødningstypen (tabel 2) må ikke ændres fra det ansøgte, da det er en forudsætning for de beregninger, hvorpå Struer Kommune har vurderet ansøgningen. Den samlede mængde udbragte næringsstoffer må ikke overstige de i tabel 2 angivne kg.

Markerne 40-1 og 42-0 ligger med vedvarende græs, og disse marker er ikke en del af udbringningsarealet. Disse marker afgræsses med kødkvæg med en maksimal belægningsgrad på 0,7 DE/ha. Der tilføres arealerne ca. 25 kg N/ha årligt i handelsgødning. Struer Kommune vurderer, at den anmeldte drift af disse arealer kan fortsættes.

Sædskifte

Det er i ansøgningen angivet, at arealerne drives dels med et S2 og dels med et S4 sædskifte. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, vurderes det, at der ikke behov for at stille vilkår om anvendelse af et specifikt sædskifte.

Udbringning af husdyrgødning

Afstanden fra udbringningsarealerne i Struer Kommune til byzone (Humlum) er ca. 150 m. Dog ligger de 2 nordligste marker direkte op til et sommerhusområde (Toftum).

Afstanden fra udbringningsarealerne i Struer Kommune til naturarealer, der er omfattet af bufferzone (nævnt i § 7 i husdyrgodkendelsesloven), er ca. 300 m. Denne afstand er tilstrækkeligt til, at der ikke vil ske ammoniakdeposition på naturarealet stammende fra udkørsel af husdyrgødning på udbringningsarealerne.

Det vurderes, at det ikke vil være nødvendigt at stille skærpede krav til udbringningen af husdyrgødning, dog bør det inddrages i godkendelsen, at udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, så lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Der bør ligeledes gøres opmærksom på reglerne om, at der på lørdage, søn- og helligdage ikke må udbringes husdyrgødning indenfor en radius af 200 meter fra byzone og sommerhusområder.

BAT (bedst tilgængelig teknik) i forhold til udbringning er ligeledes at tage højde for udbringningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, eventuelle skrånninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt dyrkningsmetoder. Det er BAT, at den udbragte husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealet og afgrødens godskningsbehov.

Det vurderes, at bedriften lever op til BAT, såfremt husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om udbringning er overholdt samt, at der udarbejdes de lovpligtige mark- og gødningsplaner, gødningsregnskaber eller tilsvarende.

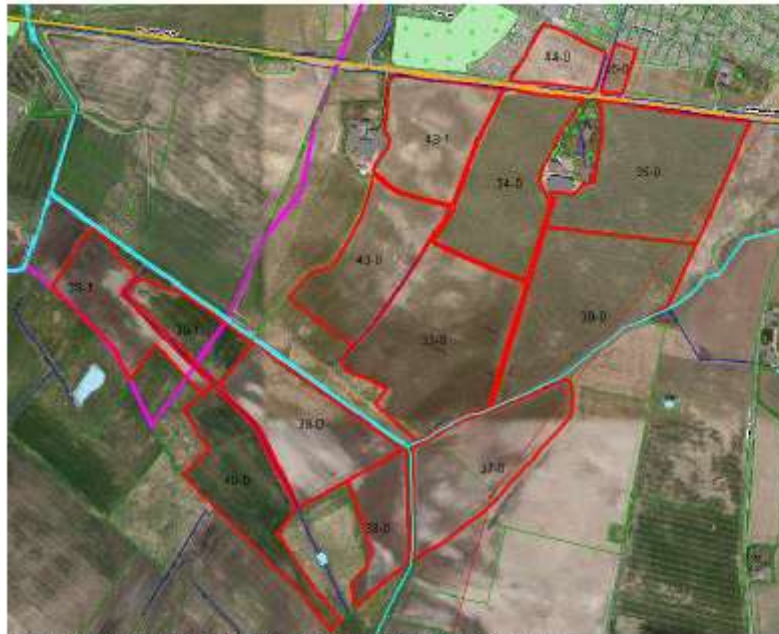

Overfladevand

Alle arealer afvander via Resenkær Å/Resen Bæk til Nissum Bredning i Limfjorden. Resenkær Å har forskellig målsætning på forskellige strækninger. Målsætningerne er hhv. B2 (laksefiskevand) og B3 (karpefiskevand) ved udlob i fjorden. Målsætningen for Resen Bæk er B1 (gyde- og yngelopvækst for laksefisk) Målsætningerne er opfyldt for væsentlige dele af vandløbene.

Dele af udbringingsarealet grænser direkte op til Resenkær Å eller Resen Bæk. Da ingen af arealerne er beliggende på terræn, der skræner mere end 6°, er det vurderet, at det lovpligtige krav om 2 meter bræmmer er tilstrækkeligt, og at der ikke vil være væsentlig risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer til vandløbet. Vandløbene vurderes derfor ikke at blive påvirket af udbringningen af husdyrgødning.

Kort, der viser udbringingsarealer, som grænser op til vandløb

Nissum Bredning er udpeget til Natura 2000 område og udgøres af EF-habitatområde nr. 28 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 28 (bilag 8). Disse områder er under international beskyttelse p.g.a. deres bevaringsværdige naturværdier i form af forskellige plante- og dyrearter (området er f.eks. levested for flere kystfugle). Den overordnede målsætning for de dele af Limfjorden, der er Natura 2000 område, er ifølge Regionplan 2005, at særlige naturkvaliteter ønskes beskyttet eller områder helt eller næsten ønskes upåvirket af menneskers aktivitet. For Limfjorden i øvrigt er den overordnede målsætning ifølge Regionplan

2005, at der skal være alsidigt plante- og dyreliv, kun svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Målsætningerne for Limfjorden er ikke opfyldt. Årsagen hertil er primært for stor tilførsel af næringsstoffer. Den store næringsstoftilførsel til Limfjorden giver forhøjede koncentrationer af næringsalte i vandet, hvilket medfører øget algeproduktion, reduceret udbredelse af bundvegetation, risiko for iltsvind og påvirkning af bundfaunaen. Signifikante forbedringer i Limfjordens miljøtilstand forudsætter derfor et fald i næringsstoftilførslen til fjorden.

Arealerne beliggende i for Struer Kommune udgør ca. 76 ha, hvilket svarer til en ubetydelig del af det samlede opland til Nissum Bredning på ca. 60.000 ha. Husdyrtrykket har i oplandet til Nissum Bredning været svagt faldende i perioden 2001-2007. I perioden 2007-2010 er husdyrtrykket yderligere faldet fra 51.115 DE til 48.714 DE. Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at merbelastningen af vandmiljøet i Nissum Bredning i ansøgt drift er så begrænset, at udpegningsgrundlaget ikke påvirkes væsentligt. Denne vurdering forudsætter, at Lemvig Kommune i sin samlede miljøgodkendelse har foretaget den overordnede vurdering af, hvorvidt Miljøstyrelsens afskæringskriterier til beskyttelse af Natura 2000 områder mod skadevirkninger, er overholdt.

Udbringingsarealernes beliggenhed i forhold til beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition, fosforoverskud og nitratudvaskning er angivet i nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Beskyttelsesniveauer for udbringingsarealer

	Kategorier, som udløser krav om skærpet beskyttelse	Berørt
Nitratudvaskning til overfladevand	Nitratklasse 1, 2 og 3	Ja, nitratklasse 2
Fosforoverskud	Udbringingsarealer, der ligger i opland til Natura 2000 område overbelastet med fosfor	Ja. Alle marker er oplyst dræned, men det er udehukkende mark 38-0, 38-1, 39-0, 39-1 og 40-0, der er beliggende i lavbundsområde. Ingen marker ligger indenfor fosforklasser Der er et fosforoverskud på 7,1 kg P/ha/år
Ammoniakdeposition	Naturområder omfattet af § 7	Ja, de fleste marker ligger i bufferzone II

Nitrat

Udbringingsarealerne i Struer Kommune er beliggende i nitratklasse 2 (bilag 2). DE reduktionsprocenten for hele bedriften er beregnet til 56,24 %. På denne baggrund er det beregnet, at der i gennemsnit må udbringes 0,79 DE/ha. Det reelle husdyrtryk er 1,40 DE/ha. Beregninger af udvaskning af N via Farm-N i ansøgningen viser, at der maksimalt må udvaskes 53,7 kg N/ha. Der vil i den miljøgodkendte produktion blive etableret 6,0 procentpoint ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav. Derved nedbringes den reelle udvaskning til 53,5 kg N/ha, og projektet opfylder således kravet til nitrat i forhold til overfladevand. Der bør stilles vilkår om, at der altid skal være mindst 6,0 procentpoint ekstra efterafgrøder i forhold til Plantedirektoratets regler.

Det er vurderet, at de generelle regler for kvælstofudvaskningen er overholdt og tilstrækkelige til at beskytte mod kvælstofudvaskning til overfladevand.

Fosfor

Nedenstående vurdering er baseret på en risikovurdering af størrelsen af tabet af fosfor til vandmiljøet. Der er i det generelle beskyttelsesniveau fastsat niveauer for beskyttelse i forhold til jordbundsforholdene (terrænhældning, jordtype og drænforhold). Herudover er arealerne vurderet i relation til risikoen for brinkerosion og overfladeafstrømning ved grøfter, vandløb og søer. Udbringningsarealerne kan være omfattet af beskyttelsesniveauet for fosfor, hvis der forefindes dræned lerjorde, dræned/grøftede lavbundsarealer eller sandjorde med et P-tal over 6.

Fosfor tilført i ansøgt drift er 32,2 kg P/ha/år, og fosfor fraført i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit) er 25,1 kg P/ha/år. Dette giver et fosforoverskud i ansøgt projekt på 7,1 kg P/ha/år. Det maksimalt tilladte overskud af fosfor i ansøgt drift efter de generelle afskæringskriterier er 7,3 kg P/ha/år.

Ingen arealer er ifølge ansøgningen beliggende på drænet lerjord eller indenfor fosforklasser (bilag 3 og 4). Markerne 38-0, 38-1, 39-0, 39-1 og 40-0 er beliggende i et lavbundsområde (Resenkær), der er udpeget som potentielt vådområde. Arealet er klassificeret som okkerklasse I, hvorfor det har høj bindingskapacitet for P og dermed lille risiko for udvaskning af P. Ifølge ansøgningen er jordtypen humusjord (JB 11) for markerne 38-1, 39-0 og 39-1, mens den for markerne 38-0 og 40-0 er lerblandet sandjord (JB 4). Der er på ejendommen udtaget og analyseret jordprover for indhold af fosfor i 2009. Disse viser, at den overvejende del af det samlede udbringningsareal har et fosfortal, der ligger under 6,0. Dette sammenholdt med ovenstående danner baggrund for kommunens vurdering om, at der er tilstrækkelig bindingskapacitet for fosfor i jorden til at tilbageholde fosforoverskuddet i ansøgt drift. Desuden vurderes der ikke at være risiko for afstrømning af fosfor fra arealerne, da ingen af markerne ligger på ret skrånende terræn (se tidligere). Risikoarealet, hvorfra der er kort vej fra mark til vandsystemet, udgøres af ca. 16 ha bestående af de lavbundsarealer, der grænser op til vandløb. Da det kun er en mindre del af fosforoverskuddet, der evt. vil blive udvasket, vurderes den reelle risiko for udvaskning derfor at være begrænset. For Limfjordens vedkommende er det endvidere primært udledning af kvælstof, der er problematisk og i mindre grad udledning af fosfor.

Ved at der stilles vilkår om, at der maksimalt må spredes husdyrgødning indeholdende de i tabel 2 angivne næringsstofværdier på arealerne, samt ved overholdelse af de foreslåede vilkår vurderer Struer Kommune, at det ansøgte lever op til både det generelle beskyttelsesniveau ifølge bekendtgørelsens² bilag 3 og 4 og Habitatdirektivets §7 for så vidt angår udledning af fosfor.

Ammoniakdeposition

En stor del af udbringningsarealerne i Struer Kommune er beliggende i bufferzone II til et §7-beskyttet overdrev. Da det imidlertid er blevet et krav, at al udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal foregå ved hjælp af nedfældning, og driften

² *Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*

---

af arealerne i øvrigt ikke ændres i forhold til mudrift, er det Struer Kommunes vurdering, at den ansøgte drift ikke vil forøge ammoniakdepositionen på overdrevet.

Det er kommunens vurdering, at udledningen til habitatområdet er så begrænset, at udpegningsgrundlaget i vandmiljøet ikke påvirkes væsentligt. Udpegningsgrundlaget på land påvirkes ikke.

Samlet vurdering med hensyn til overfladevand

Struer Kommunes samlede vurdering er, at hensynet til overfladevand er varetaget i overensstemmelse med Habitatbekendtgørelsens § 7, og at den ansøgte drift under de givne forudsætninger ikke kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt som følge af udvaskningen af kvælstof og fosfor til overfladevand.

Grundvand

Beskyttelsen af grundvandet er rettet mod nitratfølsomme indvindingsområder.

Ingen af arealerne ligger inden for nitratfølsomt indvindingsopland eller indvindingsopland til alment vandværk.

Struer Kommune vurderer i forhold til grundvandet, at ud fra geologien og det faktum, at ingen af arealerne ligger inden for nitratfølsomt indvindingsopland, er der ingen indvendinger mod det ansøgte. Vurderingen af ansøgningen i forhold til grundvand er vedlagt som bilag 7.

Natur (Natura 2000-områder, beskyttede naturtyper samt bilag IV arter)

Terrestrisk natur

Udbringingsarealerne i Struer Kommune ligger mere end 9,5 km fra ejendommens staldanlæg. Det vurderes derfor, at meremissionen af ammoniak fra staldanlægget ikke vil kunne påvirke naturarealerne beliggende i Struer Kommune.

Mellem mark 38-0 og 40-0 ligger der en §3 beskyttet mose med et beskyttet vandhul i midten. Op til den sydlige kant af mark 38-1 ligger der en §3 beskyttet eng med et beskyttet vandhul i. De to vandhuller vil ikke blive påvirket af driften af arealerne, da de er placeret inde i hhv. mosen og engen og dermed ikke grænser op til de dyrkede arealer. Både mosen og engen er C-målsat i kommuneplanen. Det betyder, at der på disse arealer forsøges bevaret en god biologisk tilstand, men at deres nuværende tilstand ikke er specielt sårbar. Der er ikke kendskab til, at der på disse arealer eksisterer sjældne dyre- eller plantearter. Det vurderes derfor, at der ikke er tale om særligt ammoniakfølsomme naturtyper. Den lovpligtige nedfældning af gylle på sort jord vil endvidere yde beskyttelse mod forøget ammoniakbelastning af disse §3-arealer. Ved almindelig drift af arealerne og opretholdelse af godt landmandskab er det derfor Struer Kommunes vurdering, at ansøgt drift ikke vil påvirke naturområderne negativt.

Kort der angiver natur i nærheden af udbringingsarealet

Der er ca. 10 km fra anlægget til nærmeste ammoniakfølsomme naturområde i Struer Kommune, som er § 7-beskyttet. Alene på grund af afstanden er det vurderet, at udvidelsen ikke kan give anledning til en væsentlig påvirkning af ammoniakfølsom natur.

Samlet set er det vurderet, at udvidelsen ikke vil have væsentlig ændret indvirkning på naturkvaliteten i området, og den vurderes ikke at ændre på internationale naturbeskyttelsesområders gunstige bevaringstilstand hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter.

Natura 2000-områder

Arealerne ligger syd for Nissum Bredning, og nord for arealerne er der Natura 2000-områder i afstande på ca. 400 m – 10 km. Det drejer sig om habitatområde nr. 28, Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø, samt fuglebeskyttelsesområde nr. 28, Nissum Bredning.

Arealerne afvander i Limfjorden til Nissum Bredning. Limfjorden modtager en del vand og næringsstoffer fra Nordsoen. Vandet fra Nordsoen har et væsentligt lavere indhold af næringsalte og har derfor en gunstig indvirkning på tilstanden i Limfjorden.

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet Nissum Bredning er trækfuglene hvinand og toppet skallesluger, der er knyttet til vandområderne. Næringsstofudvaskning til vandmiljøet kan have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da artsrig-

dommen af planter reduceres ved øget næringsstofforsyning som følge af eutrofiering. Det er kommunens vurdering, at belastningen af vandmiljøet i fjorden er begrænset og, at de stillede vilkår til driften er tilstrækkelige til at forbedre miljøtilstanden i vandmiljøet, så udpegningsgrundlaget ikke påvirkes væsentligt.

Udpegningsgrundlaget på land er strandenge og overdrev langs kysterne. Påvirkning fra luftbåren ammoniak fra et udspretningsareal til et naturområde er en geografisk begrænset problematik, og det vurderes, at påvirkningen af strandengene og overdrevene i habitatområdet ikke er væsentlig.

Internationalt beskyttede arter (Habitatdirektivets bilag IV-arter)

Følgende arter kan tænkes at forekomme i Struer kommune:

- spidssmudet fro
- stor vandsalamander
- strandtudse
- odder
- birkemus
- småflagermus
- markfirben

Odder forekommer sandsynligvis i tilknytning til vandløbene i området, men den påvirkes næppe af projektet.

Struer kommune er ikke bekendt med tilstedeværelse af de øvrige bilag IV-arter på eller umiddelbart op til udspretningsarealerne og vurderer, at de ikke kan blive negativt påvirkede af projektet.

Samlet vurderes det, at forpligtelse til at varetage beskyttelse af internationale naturbeskyttelsesområder og arter tilgodeses gennem de generelle vilkår til driften, som stilles i medfør af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Landskab og kulturmiljø

På ingen af arealerne beliggende i Struer Kommune ligger der beskyttede gravhøje, og ingen af arealerne er omfattet af fredning, se bilag 7.

Alle marker ligger indenfor landskabeligt interesseområde, og markerne 34-0, 35-0, 43-1 og 44-0 ligger endvidere helt eller delvist indenfor et område med særlig landskabelig værdi, se bilag 7. Da arealanvendelsen ikke ændres, vurderer Struer Kommune imidlertid, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår til beskyttelse af kultur- og landskabsværdier.

Der er ingen beskyttede diger langs nogle marker beliggende i Struer Kommune, se nedenfor.

Kort, der viser beskyttede diger i relation til udbringingsarealerne

Struer Kommunes samlede vurdering

Struer Kommune vurderer, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påføre omgivelse forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Landbrugets forenelighed med naturområdernes sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende er det vurderet, at områdets integritet ikke ødelægges af landbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at den ansøgte mængde husdyrgødning kan udbringes på de af udtalelsens omhandlende arealer, og at arealerne kan drives uden væsentlige gener for omgivelse og risiko for forurening, såfremt vilkårene overholdes.

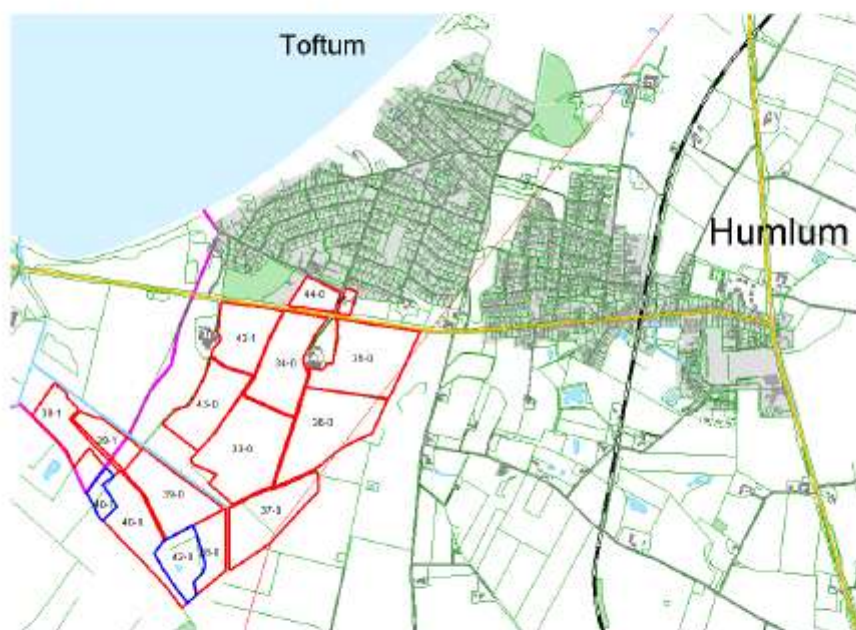
Bilag I. Arealer beliggende i Struer Kommune

Markerne nummereret 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 38-1, 39-0, 39-1, 40-0, 43-0, 43-1, 44-0 og 45-0 er udbringingsarealer helt eller delvist beliggende i Struer Kommune. Disse marker er afgrænset med rød streg.

Markerne nummereret 40-1 og 42-0 drives også af Torben Hauskov, men er ikke udbringingsarealer. Disse marker er afgrænset med blå streg.

Den pink streg angiver kommunegrænsen mellem Struer Kommune og Lemvig Kommune.

Bilag 2. Udbringningsarealer og nitratklasser

Alle bedriftens udbringningsarealer i Struer Kommune er beliggende i nitratklasse 2 område.

Bilag 3. Udbringingsarealer og jordbundsforhold

Arealerne i Struer Kommune består delvist af humusjord og delvist af lerblandet sandjord.

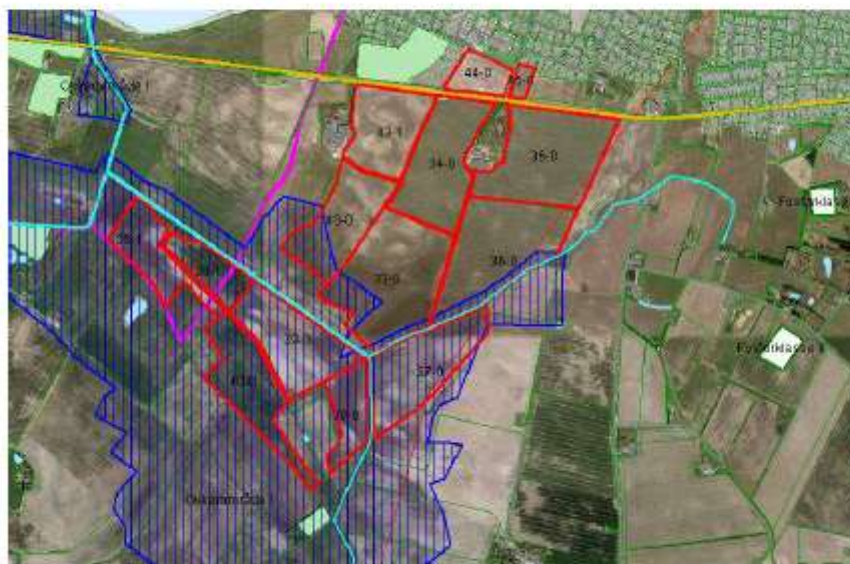

Bilag 4. Udbringingsarealer, okkerpotentielle områder og lavbunds-arealer

---

Ingen marker ligger indenfor Fosforklasser. Markerne 37-0, 38-0, 38-1, 39-0, 39-1 og 40-0 samt mindre dele af markerne 33-0, 36-0 og 43-0 er beliggende indenfor Okkerklasse I.

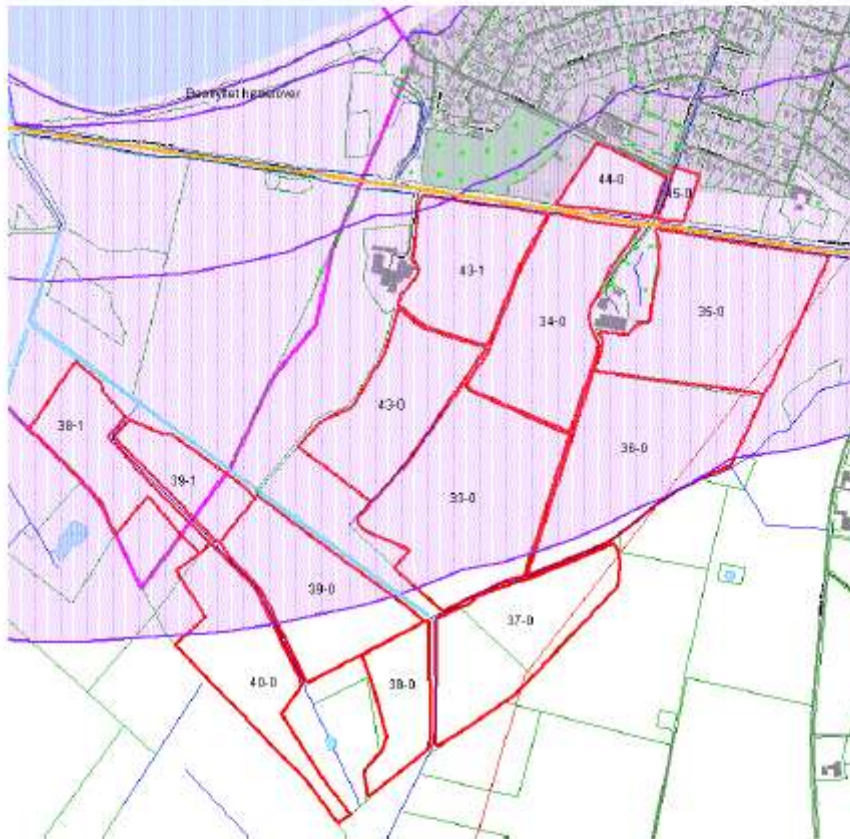

Bilag 5. Udbringingsarealer og bufferzone

Arealerne i Struer Kommune ligger udenfor §7-beskyttede naturtyper med bufferzoner. Hovedparten af markerne ligger mellem 300 og 1.000 meter fra nærmeste beskyttede overdrev.

Bilag 6. Landskab og kulturmiljø

Gravhøje er markeret på nedenstående kort med lyserøde prikker. Grøn skravering angiver landskabelige interesseområder, mens brun skravering angiver områder med særlig landskabelig værdi.

Bilag 7. Grundvandsudtalelse

Grundvandsnotat – Fabjergvej 90

Struer Kommune har ingen bemærkninger i forhold til grundvand til det ansøgte.

I forbindelse med en § 21 ansøgning ønskes en grundvandsudtalelse på arealerne tilhørende Fabjergvej 90. Nedenstående udtalelse drejer sig om arealerne beliggende i Struer Kommune. Arealerne i Struer Kommune er mark nr. 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 38-1, 39-0, 39-1, 40-0, 3-0, 43-1, 44-0 og 45-0.

Signaturforklaring

 Område med Særlig Drikkevandsinteresse (OSD)	 Indsatsområde for beskyttelse af grundvand
 Område med Drikkevandsinteresse (OD)	 Kommende indsatsområde for beskyttelse af grundvand
 Nitratfølsomt indvindingsopland	 Ansøgt areal
 Indvindingsboring til alment vandværk Humlum Vandværk	 Kommunegrænse

Der er ingen af udsprængsarealerne, der er beliggende inden for område med særlig drikkevandsinteresse. Der er heller ingen af arealerne, der ligger inden for nitratfølsomt indvindingsopland. Arealerne er ligeledes liggende uden for vedtaget og kommende Indsatsområder samt uden for indvindingsoplande til almene vandværk.

Udspretningsarealerne mark nr. 33-0, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 43-0, 43-1, 44-0, 45-0 ligger i et område med drikkevandsinteresse mens de øvrige arealer i Struer Kommune ligger uden for drikkevandsinteresse.

Med baggrund i arealernes beliggenhed har Struer Kommune ingen bemærkninger i forhold til grundvandet på de ansøgte arealer liggende i Struer Kommune.

Anni Lassen, geolog, den 15. juni 2011

Bilag 8. Udpegningsgrundlag for habitat- og fuglebeskyttelsesområder

Oplandet til Nissum Bredning er ca. 60.009 ha.

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde nr. 28: Nissum Bredning

SPA 28 Nissum Bredning			Vejledning	
	Hvinand		T	F4, F7
	Tøppet skallesluger		T	F4, F7

Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

28 Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø	
1101	Solbjerg (Saxatilia)
1102	Stor vandalsmander (Triturus cristatus cristatus)
1103	Otter (Lutra lutra)
1104	Spættedue (Columba palumbus)
1105	Blåflue (Euphranta connexa)
1106	Gul skovsnike (Saxifraga hirculus)
1107	Sandstjerne (Medicago lupulina) i søer og havvande
1108	Mudder- og sandstjerne (Saxifraga hirculus)
1109	Flyvebjerg og sandstjerne
1110	Blå flue (Euphranta connexa)
1111	Blå flue (Euphranta connexa)
1112	Blå flue (Euphranta connexa)
1113	Blå flue (Euphranta connexa)
1114	Blå flue (Euphranta connexa)
1115	Blå flue (Euphranta connexa)
1116	Blå flue (Euphranta connexa)
1117	Blå flue (Euphranta connexa)
1118	Blå flue (Euphranta connexa)
1119	Blå flue (Euphranta connexa)
1120	Blå flue (Euphranta connexa)
1121	Blå flue (Euphranta connexa)
1122	Blå flue (Euphranta connexa)
1123	Blå flue (Euphranta connexa)
1124	Blå flue (Euphranta connexa)
1125	Blå flue (Euphranta connexa)
1126	Blå flue (Euphranta connexa)
1127	Blå flue (Euphranta connexa)
1128	Blå flue (Euphranta connexa)
1129	Blå flue (Euphranta connexa)
1130	Blå flue (Euphranta connexa)
1131	Blå flue (Euphranta connexa)
1132	Blå flue (Euphranta connexa)
1133	Blå flue (Euphranta connexa)
1134	Blå flue (Euphranta connexa)
1135	Blå flue (Euphranta connexa)
1136	Blå flue (Euphranta connexa)
1137	Blå flue (Euphranta connexa)
1138	Blå flue (Euphranta connexa)
1139	Blå flue (Euphranta connexa)
1140	Blå flue (Euphranta connexa)
1141	Blå flue (Euphranta connexa)
1142	Blå flue (Euphranta connexa)
1143	Blå flue (Euphranta connexa)
1144	Blå flue (Euphranta connexa)
1145	Blå flue (Euphranta connexa)
1146	Blå flue (Euphranta connexa)
1147	Blå flue (Euphranta connexa)
1148	Blå flue (Euphranta connexa)
1149	Blå flue (Euphranta connexa)
1150	Blå flue (Euphranta connexa)
1151	Blå flue (Euphranta connexa)
1152	Blå flue (Euphranta connexa)
1153	Blå flue (Euphranta connexa)
1154	Blå flue (Euphranta connexa)
1155	Blå flue (Euphranta connexa)
1156	Blå flue (Euphranta connexa)
1157	Blå flue (Euphranta connexa)
1158	Blå flue (Euphranta connexa)
1159	Blå flue (Euphranta connexa)
1160	Blå flue (Euphranta connexa)
1161	Blå flue (Euphranta connexa)
1162	Blå flue (Euphranta connexa)
1163	Blå flue (Euphranta connexa)
1164	Blå flue (Euphranta connexa)
1165	Blå flue (Euphranta connexa)
1166	Blå flue (Euphranta connexa)
1167	Blå flue (Euphranta connexa)
1168	Blå flue (Euphranta connexa)
1169	Blå flue (Euphranta connexa)
1170	Blå flue (Euphranta connexa)
1171	Blå flue (Euphranta connexa)
1172	Blå flue (Euphranta connexa)
1173	Blå flue (Euphranta connexa)
1174	Blå flue (Euphranta connexa)
1175	Blå flue (Euphranta connexa)
1176	Blå flue (Euphranta connexa)
1177	Blå flue (Euphranta connexa)
1178	Blå flue (Euphranta connexa)
1179	Blå flue (Euphranta connexa)
1180	Blå flue (Euphranta connexa)
1181	Blå flue (Euphranta connexa)
1182	Blå flue (Euphranta connexa)
1183	Blå flue (Euphranta connexa)
1184	Blå flue (Euphranta connexa)
1185	Blå flue (Euphranta connexa)
1186	Blå flue (Euphranta connexa)
1187	Blå flue (Euphranta connexa)
1188	Blå flue (Euphranta connexa)
1189	Blå flue (Euphranta connexa)
1190	Blå flue (Euphranta connexa)
1191	Blå flue (Euphranta connexa)
1192	Blå flue (Euphranta connexa)
1193	Blå flue (Euphranta connexa)
1194	Blå flue (Euphranta connexa)
1195	Blå flue (Euphranta connexa)
1196	Blå flue (Euphranta connexa)
1197	Blå flue (Euphranta connexa)
1198	Blå flue (Euphranta connexa)
1199	Blå flue (Euphranta connexa)
1200	Blå flue (Euphranta connexa)